

บทที่ 2

เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

ในการศึกษาวิจัยเรื่องการเปรียบเทียบผลสัมฤทธิ์ต่อการเรียนภาษาไทยเรื่องคำและหน้าที่ของคำในภาษาไทยของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 4 โดยใช้เทคนิค STAD กับการสอนแบบปกติ ผู้วิจัยได้ศึกษาเอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้องดังนี้

1. หลักสูตรการศึกษารชั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2544 กลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาไทย
  - 1.1 มาตรฐานการเรียนรู้ในกลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาไทย
  - 1.2 คุณภาพของผู้เรียนของหลักสูตรกลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาไทย
  - 1.3 สาระการเรียนรู้ในกลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาไทย
  - 1.4 คำและหน้าที่ของคำ
  - 1.5 กระบวนการเรียนรู้ในกลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาไทย
2. การเรียนแบบร่วมมือ
  - 2.1 แนวคิด ทฤษฎี หลักการการเรียนแบบร่วมมือ
  - 2.2 ความหมายของการเรียนแบบร่วมมือ
  - 2.3 รูปแบบการเรียนแบบร่วมมือ
  - 2.4 บทบาทของครูและนักเรียนในการสอนแบบร่วมมือ
3. การเรียนโดยใช้เทคนิค STAD
  - 3.1 ความหมายของการเรียนแบบร่วมมือเทคนิค STAD
  - 3.2 ความเป็นมาของการเรียนแบบร่วมมือเทคนิค STAD
  - 3.3 องค์ประกอบของการจัดการเรียนรู้แบบร่วมมือเทคนิค STAD
  - 3.4 ขั้นตอนการจัดกิจกรรมการเรียนการสอนแบบร่วมมือเทคนิค STAD
  - 3.5 การคิดคะแนน
  - 3.6 การให้รางวัล
  - 3.7 การบันทึกคะแนน
4. การสอนแบบปกติ
  - 4.1 ความหมายของการสอนแบบปกติ
  - 4.2 หลักการและแนวคิดเกี่ยวกับการสอนแบบปกติ
  - 4.3 ขั้นตอนการสอนแบบปกติ
5. ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน
  - 5.1 ความหมายของผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน
  - 5.2 ปัจจัยที่ส่งผลต่อผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน

- 5.3 การวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน
- 5.4 ความหมายของแบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน
- 5.5 ประเภทของแบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน
6. เจตคติต่อการเรียนรู้กลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาไทย
  - 6.1 ความหมายเจตคติ
  - 6.2 องค์ประกอบของเจตคติ
  - 6.3 ประเภทของเจตคติ
  - 6.4 ประโยชน์ของเจตคติ
  - 6.5 การพัฒนาเจตคติในการเรียนการสอน
  - 6.6 การวัดเจตคติและเครื่องมือวัดเจตคติ
7. งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง
  - 7.1 งานวิจัยในประเทศ
  - 7.2 งานวิจัยต่างประเทศ
8. สรุป

หลักสูตรการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2544 กลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาไทย

1. มาตรฐานการเรียนรู้กลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาไทย ช่วงชั้นที่ 2 (ป.4-ป.6)

กล่าวถึงสาระและมาตรฐานการเรียนรู้ไว้ 5 สาระ 6 มาตรฐาน ดังนี้

  - สาระที่ 1 การอ่าน
    - มาตรฐาน ท 1.1 ใช้กระบวนการอ่านสร้างความรู้และความคิดไปใช้ตัดสินใจแก้ปัญหา และสร้างวิสัยทัศน์ในการดำเนินชีวิต และมีนิสัยรักการอ่าน
  - สาระที่ 2 การเขียน
    - มาตรฐาน ท 2.1 ใช้กระบวนการเขียน เขียนสื่อสาร เขียนเรียงความ ย่อความและเขียนเรื่องราวในรูปแบบต่างๆ เขียนรายงานข้อมูลสารสนเทศและรายงานการศึกษาค้นคว้าอย่างมีประสิทธิภาพ
  - สาระที่ 3 การฟัง การดู และการพูด
    - มาตรฐาน ท 3.1 สามารถเลือกฟังและดูอย่างมีวิจารณญาณ และพูดแสดงความรู้ ความคิด ความรู้สึกในโอกาสต่างๆ อย่างมีวิจารณญาณและสร้างสรรค์
  - สาระที่ 4 หลักการใช้ภาษา
    - มาตรฐาน ท 4.1 เข้าใจธรรมชาติของภาษา และหลักภาษาไทย การเปลี่ยนแปลงของภาษา และพลังของภาษา ภูมิปัญญาทางภาษา และรักษาภาษาไทยไว้เป็นสมบัติของชาติ
    - มาตรฐาน ท 4.2 สามารถใช้ภาษาแสวงหาความรู้ เสริมสร้างลักษณะนิสัย บุคลิกภาพ และความสัมพันธ์ระหว่างภาษากับวัฒนธรรม อาชีพ สังคมและชีวิตประจำวัน

สาระที่ 5 วารณคดีและวรรณกรรม

มาตรฐาน ท 5.1 เข้าใจและแสดงความคิดเห็น วิจารณ์วารณคดีและวรรณกรรมไทย
อย่างเห็นคุณค่า และนำมาประยุกต์ใช้ในชีวิตจริง (กรมวิชาการ, 2545 ค, หน้า 12)

2. คุณภาพของผู้เรียนหลักสูตรกลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาไทย

เมื่อจบหลักสูตรการศึกษามัธยมศึกษาแล้ว ผู้เรียนช่วงชั้นที่ 2 ชั้นประถมศึกษาปีที่
4-6 ต้องมีความรู้ความสามารถ คุณธรรม จริยธรรมและค่านิยมดังนี้

1. อ่านได้คล่องและอ่านได้เร็ว
2. เข้าใจความหมายของคำ สำนวน ไวยากรณ์ การเปรียบเทียบ อ่านจับประเด็น
สำคัญ รายละเอียดของเรื่อง แยกข้อเท็จจริงและข้อคิดเห็น วิเคราะห์ความ ดีความ สรุปลความจาก
การอ่าน
3. นำความรู้ที่ได้จากการอ่านไปใช้แก้ปัญหา ตัดสินใจ คาดการณ์ และใช้การ
อ่านเป็นเครื่องมือในการพัฒนาคน
4. เลือกอ่านหนังสือและสื่อสารสนเทศจากแหล่งเรียนรู้ได้ตามจุดประสงค์
5. เขียนเรียงความ ย่อความ จดหมาย เขียนอธิบาย เขียนชี้แจงการปฏิบัติงาน
และรายงาน
6. เขียนเรื่องราวจากจินตนาการ และเรื่องราวที่สัมพันธ์กับชีวิตจริง จดบันทึก
ความรู้ ประสบการณ์ เหตุการณ์ และการสังเกตอย่างเป็นระบบ
7. สรุปลความ วิเคราะห์เรื่องที่ฟัง ที่ดู และเปรียบเทียบกับประสบการณ์ในชีวิต
8. สนทนาโต้ตอบ พูดแสดงความรู้ ความคิด ความต้องการ พูดวิเคราะห์
เรื่องราว พูดต่อหน้าชุมชนและพูดรายงาน
9. ใช้ทักษะทางภาษาเป็นเครื่องมือการเรียนรู้ การดำรงชีวิต และการอยู่ร่วมกัน
ในสังคม รวมทั้งใช้ได้ถูกต้องเหมาะสมกับบุคคลและสถานการณ์
10. เข้าใจลักษณะของคำไทย คำภาษาถิ่น และคำภาษาต่างประเทศที่ปรากฏ
ในภาษาไทย
11. ใช้ทักษะทางภาษาเพื่อประโยชน์ได้ตามจุดประสงค์
12. ใช้หลักการพิจารณาหนังสือ พิจารณาวารณคดีและวรรณกรรมให้เห็นคุณค่า
และนำประโยชน์ไปใช้ในชีวิต
13. ท่องจำบทท่องกรองที่ไพเราะและมีคุณค่าทางความคิด และนำไปใช้ในการ
พูดและการเขียน
14. แต่งกาพย์และกลอนง่าย ๆ
15. เล่านิทานพื้นบ้านและตำนานพื้นบ้านในท้องถิ่น
16. มีมารยาทในการอ่าน การเขียน การฟัง การดูและการพูด

17. มินิสัยรักการอ่านและการเขียน (กระทรวงศึกษาธิการ, 2548, หน้า 7)

3. สารการเรียนรู้กลุ่มสารการเรียนรู้ภาษาไทย

สารการเรียนรู้ที่ถูกกำหนดไว้เป็นสาระหลักที่จำเป็นสำหรับผู้เรียนทุกคน ประกอบด้วย เนื้อหากลุ่มสารการเรียนรู้ภาษาไทย ในการจัดการเรียนรู้ผู้สอนควรบูรณาการสารต่าง ๆ เข้าด้วยกันเท่าที่จะเป็นไปได้ สารที่เป็นองค์ความรู้ประกอบด้วย

สาระที่ 1 การอ่าน

สาระที่ 2 การเขียน

สาระที่ 3 การฟัง การดู และการพูด

สาระที่ 4 หลักการใช้ภาษาไทย

สาระที่ 5 วรรณคดีและวรรณกรรม

4. คำและหน้าที่ของคำ

จากการศึกษาสาระและมาตรฐานการเรียนรู้ ในกลุ่มสารการเรียนรู้ภาษาไทย หลักสูตรกรศึกษาขั้นพื้นฐานพุทธศักราช 2544 ผู้วิจัยได้ทำการศึกษาค้นคว้าในเนื้อหาสาระต่อไปนี้

เนื้อหาสาระที่ 4 หลักการใช้ภาษา เรื่องคำและหน้าที่ของคำ

การวิเคราะห์มาตรฐานการเรียนรู้และสารการเรียนรู้ ช่วงชั้นที่ 2 มีการวิเคราะห์มาตรฐานให้สอดคล้องกับสารการเรียนรู้เรื่อง หลักการใช้ภาษาไทย

มาตรฐาน ท 4.1 เข้าใจธรรมชาติของภาษาและหลักภาษาไทยการเปลี่ยนแปลงของภาษาและพลังของภาษา ภูมิปัญญาทางภาษา และรักษาภาษาไทยไว้เป็นสมบัติของชาติ

มาตรฐาน ท 4.2 สามารถใช้ภาษาแสวงหาความรู้ เสริมสร้างลักษณะนิสัย บุคลิกภาพ และความสัมพันธ์ระหว่างภาษากับวัฒนธรรม อาชีพ สังคม และชีวิตประจำวัน ดังตาราง 1

ตาราง 1 การวิเคราะห์มาตรฐานการเรียนรู้และสาระการเรียนรู้ มาตรฐาน ท 4.1 และมาตรฐาน ท 4.2

มาตรฐานการเรียนรู้ช่วงชั้นประถมศึกษาปีที่ 4-6	สาระการเรียนรู้ชั้นประถมศึกษาปีที่ 4
<ol style="list-style-type: none"> 1. สามารถสะกดคำในวงคำศัพท์ที่กว้างและยากขึ้น อ่านและเขียนคำได้ถูกต้องคล่องแคล่ว 2. สามารถใช้คำ กลุ่มคำตามชนิดและหน้าที่มาเรียบเรียงเป็นประโยคใช้ประโยคสื่อสารได้ชัดเจน รู้จักใช้คำที่มีความหมายโดยตรงและความหมายโดยนัย 3. สามารถใช้ภาษาในการสนทนาเชื้อเชิญ ชักชวน ปฏิเสธ ชี้แจง ด้วยถ้อยคำสุภาพและใช้คำราชาศัพท์ได้ถูกต้อง รู้จักคิดไตร่ตรองก่อนพูดและเขียน 4. เข้าใจลักษณะของคำไทย คำภาษาถิ่น คำภาษาต่างประเทศที่ปรากฏในภาษาไทยซึ่งทำให้มีคำใช้มากขึ้น 5. สามารถแต่งบทร้อยกรองประเภทกาพย์และกลอนโดยแสดงความคิดเชิงสร้างสรรค์ 6. สามารถเล่านิทานพื้นบ้าน และตำนานพื้นบ้านในห้องเรียนอย่างเห็นคุณค่า 7. สามารถใช้ทักษะทางภาษาเป็นเครื่องมือการเรียนรู้ การแสวงหาความรู้ และการดำรงชีวิต และการอยู่ร่วมกันในสังคม และใช้เทคโนโลยีการสื่อสารพัฒนาความรู้ 8. เข้าใจระดับของภาษา ลักษณะของภาษาพูดและภาษาเขียน ใช้ภาษาได้ถูกต้องเหมาะกับบุคคลและสถานการณ์ ใช้ภาษาในกลุ่มสาระการเรียนรู้ต่างๆ ในการพัฒนาความรู้ เห็นคุณค่าการใช้ตัวเลขไทย 	<ol style="list-style-type: none"> 1. การอ่านและเขียนสะกดคำที่เป็นวงคำศัพท์ที่ยากขึ้น ทั้งคำที่มาจากสื่อมวลชน และคำที่มาจากกลุ่มสาระการเรียนรู้อื่นได้ถูกต้องคล่องแคล่วแม่นยำ 2. การใช้คำและกลุ่มคำตามชนิดและหน้าที่เรียบเรียงเป็นประโยคได้ถูกต้อง 3. หลักการใช้ประโยค 4. การรู้จักใช้คำที่มีความหมายโดยตรงและความหมายโดยนัยในการสื่อสาร 5. การใช้คำราชาศัพท์ที่เป็นคำนามราชาศัพท์ คำสรรพนามราชาศัพท์ และคำกริยารราชาศัพท์ที่ใช้แก่พระมหากษัตริย์และคำสุภาพทั้งการพูดและการเขียน 6. ลักษณะคำไทยและคำภาษาต่างประเทศที่ใช้ในภาษาไทย 7. หลักการแต่งคำคล้องจองและคำประพันธ์ 8. การใช้ทักษะทางภาษาเป็นเครื่องมือการเรียนรู้ การแสวงหาความรู้ เสริมสร้างลักษณะนิสัย บุคลิกภาพการดำรงชีวิต และการอยู่ร่วมกันในสังคม 9. การใช้ทักษะทางภาษาและเทคโนโลยีการสื่อสารพัฒนาความรู้ 10. การใช้พจนานุกรมในการอ่าน การเขียน และค้นหาความหมายของคำ 11. การใช้ภาษาในการพูดและการเขียนเหมาะแก่บุคคลและสถานการณ์อย่าง

ตาราง 1 (ต่อ)

มาตรฐานการเรียนรู้ช่วงชั้นประถมศึกษาปีที่ 4-6	สาระการเรียนรู้ชั้นประถมศึกษาปีที่ 4
<p>๑. ใช้ภาษาอย่างถูกต้อง มีคุณธรรมและเขียนตามความเป็นจริง และเหมาะแก่สถานการณ์ ไม่สร้างความเสียหายแก่ผู้อื่น ใช้ภาษาอย่างสร้างสรรค์ และสร้างความสามัคคี สอดคล้องกับขนบธรรมเนียม ประเพณี และวัฒนธรรม เข้าใจการใช้ภาษาของกลุ่มบุคคลในชุมชน โดยการพูด</p>	<p>สร้างสรรค์ สอดคล้องกับวัฒนธรรม และเป็นประโยชน์ส่วนรวม</p> <p>12. การเข้าใจการใช้ภาษาของกลุ่มบุคคลในชุมชน</p>

ที่มา : (กระทรวงศึกษาธิการ, 2548 หน้า 15-16)

จากการวิเคราะห์มาตรฐานการเรียนรู้และสาระการเรียนรู้ดังกล่าวข้างต้น สรุปได้ว่า เรื่อง คำและหน้าที่ของคำมีความจำเป็นและสำคัญเป็นอย่างยิ่ง ที่จะต้องนำมาใช้สอนในชั้นนี้ ดังมีผู้กล่าวไว้ดังนี้

คำและหน้าที่ของคำในภาษาไทย ได้มีผู้กล่าวไว้ในภาษาไทยดังนี้

คุณจารย์ภักดีวิชาภาษาไทย มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์ (2543, หน้า 17-28) ให้ความหมายของคำไว้ว่า คำคือ เสียงที่เปล่งออกมา หรืออักษรที่ประสมกันแล้วมีความหมายอย่างใดอย่างหนึ่ง คำแต่ละคำแตกต่างกัน ทั้งด้านหน้าที่และความหมายในการใช้ภาษา ผู้ใช้จึงต้องรู้ชนิดของคำและความหมายของคำเป็นอย่างดี จึงจะสามารถเลือกใช้คำเพื่อการสื่อสารได้อย่างมีประสิทธิภาพ การเรียนรู้เรื่องชนิดของคำ ทำให้ผู้เรียนสามารถใช้คำได้ถูกต้องเหมาะสมกับบุคคลจึงได้มีการกำหนดชนิดของคำในภาษาไทยขึ้น

พระยาอุปกิตศิลปสาร (2543, หน้า 59) ให้ความหมายของคำไว้ในหนังสือหลักภาษาไทยคอนวจิวิภาคว่า คำ หมายถึงเสียงที่พูดออกมาได้ความอย่างหนึ่งตามความต้องการของผู้พูด จะเป็นก็พยางค์ก็ตาม เรียกว่าคำหนึ่ง บางคำก็มีพยางค์เดียว บางคำมีหลายพยางค์โดยจำแนกออกเป็น 7 ชนิด ตามความหมายของคำ และหน้าที่ของคำ

วันเพ็ญ เทพโสภะ (2546, หน้า 61-71) ได้แบ่งชนิดของคำในภาษาไทยออกเป็น 7 ชนิด ดังนี้ คำนาม คำสรรพนาม คำกริยา คำวิเศษณ์ คำบุพบท คำสันธาน และคำอุทาน

ชนิดของคำ

1. คำนาม คือคำที่ใช้เรียกชื่อคน สัตว์ สิ่งของ สถานที่ อากาศ และลักษณะของสิ่งมีชีวิต และไม่มีชีวิต ทั้งที่เป็นรูปธรรม นามธรรม เช่น นักกีฬา เลือ หนังสือ โรงพยาบาล ความคิด เล่ม
2. คำสรรพนาม คือคำที่ใช้แทนคำนาม ที่ผู้พูดหรือผู้เขียนได้กล่าวแล้วหรือเป็นที่เข้าใจกันระหว่างผู้ฟังและผู้พูด เพื่อไม่ต้องกล่าวคำนามนั้นซ้ำอีก
3. คำกริยา คือคำที่แสดงอาการของคำนามและสรรพนามมี 4 ชนิด ได้แก่
  - 3.1 กริยาที่ไม่ต้องมีกรรม
  - 3.2 กริยาที่ต้องมีกรรม
  - 3.3 กริยาที่ต้องอาศัยส่วนเติมเต็ม
  - 3.4 คำช่วยกริยา
4. คำวิเศษณ์คือ คำที่ใช้ประกอบคำอื่นเพื่อให้มีเนื้อความแปลออกไป คำวิเศษณ์ทำหน้าที่ขยาย นาม สรรพนาม
5. คำบุพบท คือคำนำหน้าคำนาม คำสรรพนาม หรือคำกริยา เพื่อเชื่อมคำข้างหน้าและขยายคำข้างหน้านั้น ๆ เพื่อบอกสถานที่ เวลา แสดงอาการ หรือแสดงความเป็นเจ้าของ
6. คำสันธาน คำสันธาน คือคำที่ทำหน้าที่เชื่อมคำกับคำ ประโยคกับประโยค ข้อความกับข้อความหรือเชื่อมความให้สละสลวย
7. คำอุทานคือ คำที่ไม่มีความหมายในตัวเอง เป็นคำที่แสดงอารมณ์หรือความรู้สึกของผู้พูด หรือพูดเพื่อเสริมคำอื่น

หลักการใช้คำ

ดวงใจ ไทยอุบุญ (2543, หน้า 98-125) กล่าวถึงการสื่อสารให้ประสบผลสำเร็จนั้นต้องมีความรู้เกี่ยวกับการใช้คำเพื่อให้สื่อความหมายได้ตรงตามต้องการ สละสลวย และก่อให้เกิดความรู้สึกที่ดี การใช้คำควรคำนึงถึงสิ่งต่อไปนี้

1. ความถูกต้อง การใช้ภาษาควรระมัดระวังให้ถูกต้อง ทั้งความหมายและหน้าที่ของคำ รวมทั้งกาลเทศะหรือระดับของภาษา ตลอดจนการสะกดคำผิดพลาด เนื่องจากเป็นองค์ประกอบสำคัญในการสื่อความหมาย

การใช้คำให้ถูกความหมาย ผู้ใช้ต้องรู้ความหมายของคำที่นำมาใช้ หากเราไม่ทราบหรือไม่แน่ใจควรตรวจสอบจากหนังสือพจนานุกรม

การใช้คำให้ถูกหน้าที่ การวางคำให้ถูกตำแหน่งหน้าที่ตามชนิดของคำเป็นสิ่งสำคัญในภาษาไทย เนื่องจากคำไทยไม่มีการเปลี่ยนแปลงรูปศัพท์เมื่อทำหน้าที่ต่าง ๆ ในประโยค ถ้าวางตำแหน่งผิดอาจทำให้ความหมายเปลี่ยนแปลงไปหรือไม่อาจสื่อความได้

การใช้คำให้ถูกระดับภาษา ภาษาไทยเป็นคำที่มีความหมายเหมือนกันเป็นจำนวนมาก แต่ไม่สามารถนำมาใช้แทนที่กันได้ เนื่องจากแตกต่างกันที่ระดับของภาษา หากนำมาใช้ต้องคำนึงถึงกาลเทศะด้วยว่า คำใดเหมาะกับโอกาส สถานที่และบุคคลใด

การใช้คำให้ถูกต้องตามตัวอักษร คำที่สะกดต่างกันย่อมมีความหมายแตกต่างกัน

2. ความชัดเจน การใช้ภาษาเพื่อการสื่อสารควรคำนึงถึงความหมายที่ชัดเจน เพื่อมิให้ผู้อ่านเกิดความสับสน หรือเข้าใจผิดหรือไม่เข้าใจเลย ซึ่งเกิดมาจากสาเหตุหลายประการดังนี้

การใช้คำที่มีความหมายโดยนัย เนื่องจากภาษาโดยนัยเป็นภาษาที่เข้าใจกันเฉพาะกลุ่มคนที่มีประสบการณ์ ผู้ขาดประสบการณ์อาจไม่เข้าใจความหมายโดยนัยนั้น ทำให้แปลความหมายของคำตามความหมายโดยตรงที่เคยเข้าใจหรือรับรู้มาผิด

การใช้คำกำกวม คำที่มีความหมายไม่ชัดเจน กลุ่มเครือหรือหลายนัย ซึ่งอาจจะทำให้เข้าใจผิดได้ เนื่องจากสามารถตีความหมายได้หลายความหมาย อาจแก้ไขโดยการเติมคำหรือเปลี่ยนคำเพื่อให้ประโยคชัดเจนขึ้น

การใช้อักษรย่อ คำย่อที่ไม่เป็นทางการและไม่เป็นที่ยอมรับโดยทั่วไปอาจก่อให้เกิดความเข้าใจผิดได้ เนื่องจากผู้รับสารไม่ทราบความหมาย หากคำย่อนั้นซ้ำกับคำย่อที่เป็นทางการ อาจทำให้สับสนมากยิ่งขึ้น

การใช้ภาษาต่างประเทศให้ใช้ตามศัพท์บัญญัติ หากคำใดไม่ได้บัญญัติศัพท์ไว้ก็ให้ใช้ทับศัพท์

3. ความสละสลวย การใช้ภาษานอกจากใช้ให้ถูกต้อง ชัดเจนแล้ว ต้องใช้คำให้เกิดความสละสลวยด้วย มีข้อพิจารณา ดังนี้

ความกระชับ เลือกใช้คำสั้นๆ แต่ได้ความหมายตรง

ระดับของคำ เลือกใช้คำได้เหมาะสมกับบุคคลตามความสัมพันธ์

การหลากคำ เป็นการเลือกใช้คำที่เขียนได้ต่างรูปลักษณ์กับในบริบทต่างๆ เพื่อให้เกิดความงามในภาษา

สมัยนิยม ภาษามีการเปลี่ยนแปลงไปตามกาลเวลา ถ้อยคำที่ใช้ในสมัยหนึ่งอาจไม่ได้รับความนิยมมาใช้อีก เราจึงต้องระวังการใช้ภาษา เพื่อให้เกิดความสละสลวยและได้รับความชัดเจน

การเลือกใช้คำดี เสียงไพเราะ ความหมายบริบูรณ์จะทำให้ผู้ส่งสารสื่อความรู้ ความคิด และความรู้สึกได้ตรงตามเจตนา

จากที่กล่าวมาสรุปได้ว่า คำและหน้าที่ของคำ หมายถึงชนิดของคำทั้ง 7 ชนิด ได้แก่ คำนาม คำสรรพนาม คำกริยา คำวิเศษณ์ คำบุพบท คำสันธาน คำอุทาน คำแต่ละคำแตกต่างกันทั้งด้านหน้าที่และความหมาย ผู้ใช้ต้องรู้จักใช้ชนิดของคำ และความหมายของคำจึงจะสามารถเลือกใช้คำเพื่อการสื่อสารได้อย่างมีประสิทธิภาพ

5. กระบวนการเรียนรู้ในกลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาไทย

การจัดการเรียนรู้ให้บรรลุมาตรฐานการเรียนรู้ภาษาไทยผู้สอนจะต้องศึกษาวิเคราะห์ จุดหมายของหลักสูตร และมาตรฐานการเรียนรู้ภาษาไทย รวมทั้งเอกสารประกอบหลักสูตรที่เกี่ยวข้อง เพื่อวางแผนจัดกิจกรรมการเรียนรู้ ในส่วนบทบาทของผู้สอนจะต้องปรับเปลี่ยนพฤติกรรม

จากผู้บอกความรู้แก่ผู้เรียนเป็นผู้สนับสนุน เสริมสร้างประสบการณ์การเรียนรู้ที่มีความหมายแก่ผู้เรียน ซึ่งกรมวิชาการ (2545 ค. หน้า 22) กำหนดไว้โดยดำเนินการดังนี้

1. เลือกรูปแบบการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ ผู้สอนต้องเลือกรูปแบบการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ที่หลากหลายและเหมาะสมกับผู้เรียน เช่น กิจกรรมการเรียนรู้แบบทดลองแบบโครงการแบบศูนย์การเรียนรู้ แบบสืบสวนสอบสวน แบบอภิปราย แบบสำรวจ แบบร่วมมือเป็นต้น

2. คิดค้นเทคนิคกลวิธีการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ ผู้สอนสามารถคิดค้นรูปแบบการจัดกิจกรรมการเรียนรู้รูปแบบอื่นๆ และนำมาใช้ให้เหมาะสมกับปัจจัยต่างๆ เช่น ความรู้ ความสามารถด้านเนื้อหา ความสนใจและวัยของผู้เรียน ความสอดคล้องกับมาตรฐานการเรียนรู้แต่ละช่วงชั้น เวลา สถานที่ วัสดุอุปกรณ์ และสภาพแวดล้อมของโรงเรียนและชุมชน

3. จัดกระบวนการเรียนรู้ การจัดกระบวนการเรียนรู้มีหลายรูปแบบ ผู้สอนสามารถเลือกนำมาใช้หรือปรับใช้โดยคำนึงถึงสภาพ และลักษณะของผู้เรียนเน้นให้ผู้เรียนฝึกปฏิบัติตามกระบวนการเรียนรู้อย่างมีความสุขดังนี้

3.1 การจัดการเรียนรู้แบบโครงการ เป็นการจัดประสบการณ์ตรงให้ผู้เรียนได้ปฏิบัติเหมือนกับการทำงานในชีวิตจริง ให้รู้วิธีการแก้ปัญหาด้วยตนเองอย่างเป็นระบบ รู้จักวิธีการวางแผน คิดวิเคราะห์ ประเมินผลการปฏิบัติงานได้ด้วยตนเองและฝึกการเป็นผู้นำและผู้ตาม ลักษณะของโครงการ เป็นเรื่องของการศึกษา ค้นคว้าทดลอง ตรวจสอบ สมมุติฐานโดยอาศัยการศึกษาวิเคราะห์ใช้ทักษะกระบวนการ

3.2 การจัดการเรียนรู้โดยใช้กระบวนการกลุ่มสัมพันธ์ เป็นวิธีการหรือพฤติกรรมที่จะช่วยให้การดำเนินงานเป็นกลุ่มเป็นไปอย่างมีประสิทธิภาพ คือได้ผลงานความรู้สึกและความสัมพันธ์ที่ดีระหว่างผู้ร่วมงาน ลักษณะของการสอนแบบนี้เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ เปิดโอกาสให้ผู้เรียนมีโอกาสเข้าร่วมในกิจกรรมการเรียนอย่างทั่วถึง ยึดกลุ่มเป็นแหล่งความรู้ที่สำคัญ เปิดโอกาสให้ผู้เรียนได้ปรึกษาหารือแลกเปลี่ยนความคิดเห็นซึ่งกันและกัน ช่วยให้เกิดการเรียนรู้พฤติกรรมของตนเองและผู้อื่น ผู้เรียนค้นหาคำตอบได้ด้วยตนเองจนสามารถนำความรู้ความเข้าใจจากการปฏิบัติงานไปใช้ในชีวิตประจำวันและอยู่ในสังคมได้อย่างสันติสุข

3.3 การจัดกิจกรรมการเรียนรู้เพื่อพัฒนาความคิด มีวิธีการหลากหลายวิธี วิธีการหนึ่งคือ การใช้คำถาม การตั้งคำถาม โดยใช้หมวดความคิด 6 ไบ เป็นการใช้คำถามอย่างสร้างสรรค์ กิจกรรมที่พัฒนาทักษะความคิดในการเรียนรู้ภาษาไทย ผู้สอนจะต้องใช้คำพูดและวิธีการต่างๆ กระตุ้นให้นักเรียนคิดลงมือปฏิบัติ ประเมิน ปรับปรุง แก้ไข พัฒนางานของตน มีการแลกเปลี่ยนเรียนรู้ร่วมกัน เช่น กิจกรรมการอภิปราย การวิเคราะห์ การวิจารณ์ การค้นคว้า การทำโครงการ ฯลฯ นอกจากนี้ผู้สอนยังต้องสอดแทรกคุณธรรมในกระบวนการคิดควบคู่ไปด้วย เช่น ความรับผิดชอบ ความอดทน ความเพียรพยายาม นอกจากนี้ควรจัดกิจกรรมให้ผู้เรียนใช้ความคิดอย่างใช้วิจารณญาณ ในการแก้ปัญหา การตัดสินใจ การวางแผนดำเนินชีวิตในอนาคต เพื่อให้อยู่ในสังคมที่เปลี่ยนแปลงได้อย่างมีความสุข

3.4 การจัดกิจกรรมการเรียนรู้เพื่อพัฒนาทักษะการใช้ภาษาเพื่อการสื่อสาร ครู ผู้บริหาร ผู้ปกครองตลอดจนชุมชนมีบทบาทสำคัญในการพัฒนาทักษะการใช้ภาษาไทยเพื่อการสื่อสาร โดยการจัดกิจกรรมร่วมกัน เพื่อให้ผู้เรียนมีสมรรถภาพในการใช้ภาษาทั้งการฟัง การพูด การอ่านและการเขียนด้วยการจัดกิจกรรมในห้องเรียน ในโรงเรียนและในชุมชน เช่น การเล่าเรื่อง การอภิปราย การวิจารณ์ การโต้เถียง การคัดลายมือ การเขียนเรียงความ การทำโครงงาน การประกวดการอ่าน การศึกษาค้นคว้า การแข่งขันตอบคำถาม การอ่านทำนองเสนาะ

3.5 การพัฒนาการเรียนรู้หลักการใช้ภาษา จะทำให้ผู้เรียนเข้าใจธรรมชาติของภาษาและวัฒนธรรมการใช้ภาษาไทย เกิดความตระหนักว่าภาษามีความสำคัญและมีพลัง กิจกรรมพัฒนาการเรียนรู้หลักการใช้ภาษา จำเป็นต้องจัดควบคู่และสัมพันธ์กับกิจกรรมพัฒนาทักษะการใช้ภาษาเพื่อการสื่อสารทุกกิจกรรม

3.6 การพัฒนาการเรียนรู้วรรณคดีและวรรณกรรม เป็นการเรียนรู้เรื่องราวที่สะท้อนให้เห็นถึงวิถีชีวิตของคนไทยในยุคสมัยต่างๆ และเป็นการปลูกฝังให้ผู้เรียนเกิดความซาบซึ้งในสุนทรียภาพของภาษาไทยเพื่อประโยชน์ในการดำรงชีวิต โดยปรับเปลี่ยนให้เหมาะสมกับสังคมปัจจุบัน การจัดกิจกรรมจึงควรเน้นให้ผู้เรียนใช้ทักษะภาษาเพื่อเรียนรู้ เนื้อหาสาระด้วยการอ่าน พิจารณา วิเคราะห์ วิจารณ์ ประเมินค่าวรรณกรรม และวรรณคดีอย่างมีเหตุผล มีการนำเสนอ ความเข้าใจ ความซาบซึ้ง ข้อคิดและประโยชน์ในรูปแบบต่างๆ เช่น การรายงาน การจัดแสดง การสร้างสรรค์วรรณกรรมทั้งร้อยแก้วและร้อยกรอง ฯลฯ ทั้งนี้จะเกิดผลทำให้ผู้เรียนมีนิสัยรักการอ่าน และการศึกษาค้นคว้าด้วยตนเองเป็นแนวทางในการผลิตผลงานเพื่อพัฒนาตนเองและสังคม

3.7 การพัฒนาการเรียนรู้ภูมิปัญญาทางภาษา ช่วยให้ผู้เรียนเข้าใจวิถีชีวิตและศิลปะการใช้ภาษาของคนในท้องถิ่น การจัดกิจกรรมจำเป็นต้องให้ผู้เรียนใช้ทักษะภาษาเพื่อการเรียนรู้ เช่น การสัมภาษณ์ การรายงาน การทำโครงงาน การจัดการแสดง เป็นต้น โรงเรียนและชุมชน จะต้องร่วมกันจัดกิจกรรมให้ผู้เรียนใช้แหล่งเรียนรู้ในท้องถิ่นเพื่ออนุรักษ์และพัฒนาภูมิปัญญาทางภาษา

ฐะปะนีย์ นาครทรรพ (2547, หน้า 63) ได้ให้ข้อเสนอแนะในการสอนหลักภาษาไทย ว่าควรควรเน้นคุณสมบัติเหล่านี้

1. นึกสนุก คือครูผู้สอนจะต้องนึกสนุกในวิชาหลักการใช้ภาษาเสียก่อน ถ้าไม่นึกสนุกแล้ว ก็จะไม่มีความที่จะสอนให้สนุกได้
2. บุกไม่เบื่อ คำว่าบุกในที่นี้ หมายถึงบุกหาความรู้นั่นเอง การบุกหาความรู้นี้เป็น การเสริมประสบการณ์ตรงของครูผู้สอนซึ่งจะทำให้เกิดความมั่นใจในการสอนมากยิ่งขึ้น เพราะเมื่อมีความรู้ดีและนึกสนุกในการสอนแล้ว การสอนย่อมจะได้ผล

3. เอื้อวิชา คำว่า “เอื้อ” คือเอื้อเพื่อ โดยเห็นแก่วิชาภาษาไทยจริงๆ นั่นคือเอื้อแก่วิชาภาษาไทยและเอื้อแก่การสอน เมื่อศึกษาหาความรู้จากตำราหลายๆ เล่ม แล้วก็เก็บบันทึกไว้เป็นหลักฐาน ซึ่งจะช่วยให้เห็นแง่ที่น่าสนใจ น่าพิศวง น่าคิด น่าทำ นำนำไปสอน

4. กล้ายินหยัด คำว่ากล้ายินหยัดหมายถึงการแสดงความมั่นใจว่าจะสอนวิชานี้ได้หลังจากที่ได้ ฝึกสนุก บุกไม่เบื่อ และเอื้อวิชามากพอสมควรแล้ว เราจะต้องยินหยัดอยู่เพื่อเชิดชูคุณค่าของวิชาหลักภาษา ซึ่งเป็นหลักประกันในความมั่นคงของภาษาไทย

5. ถนัดกิจกรรม แม้ครูภาษาไทยจะไม่ค่อยถนัดกิจกรรมหรือไม่เคยถนัดมาก่อนก็จะต้องหันมาสนใจกับการจัดกิจกรรมเสริมการสอนภาษาไทยมากขึ้นกว่าเดิม เพราะเด็กชอบการเปลี่ยนแปลง และชอบความแปลกใหม่

6. ทำอุปกรณ์ อุปกรณ์การสอนเป็นสิ่งสำคัญที่จะทำให้เรียนสนุกสนาน มีชีวิตชีวาขึ้นในการจัดทำอุปกรณ์นั้นควรเปิดโอกาสให้นักเรียนได้แสดงความคิดเห็นเลือกสรรและทำอุปกรณ์ที่ตนเองสนใจ และสามารถร่วมกันทำด้วยได้จะดียิ่ง

7. สอนการใช้ การสอนภาษาไทยนั้นต้องสอนเพื่อมุ่งให้นักเรียนได้นำไปใช้ให้เกิดประโยชน์ในชีวิตประจำวันให้มากที่สุด

8. ให้หลักเกณฑ์ในการสอนภาษาไทยนั้นต้องพยายามสอนจากตัวอย่างหากฎเกณฑ์เพื่อให้นักเรียนจะได้มีความเข้าใจและจดจำได้แม่นยำ เสร็จแล้วจึงรวบรวมสรุปเป็นรายงานสั้นๆ เพื่อเตือนความจำ

9. เล่นร้อยกรอง คือการสอนด้วยการอาศัยร้อยกรองมาเป็นสื่อในการสอน อาจจะด้วยการนำร้อยกรองที่ไพเราะมาอ่านให้ฟังแล้วให้นักเรียนวิจารณ์หรือครูอาจวิจารณ์นำร่องก่อนก็ได้ หรืออาจให้นักเรียนฝึกแต่งร้อยกรองที่สัมพันธ์กับเรื่องที่สอนอยู่ แล้วให้ผู้อื่นช่วยกันวิจารณ์งานเขียนของนักเรียน หรืออาจให้นักเรียนฝึกแต่งร้อยกรองจากภาพวาด ภาพถ่าย

นอกจากนี้ ประภาศรี สีหอำไพ (2524, หน้า 361) ได้กล่าวถึงข้อควรคำนึงถึงสำหรับการสอนหลักภาษาไทย ดังนี้

1. ตั้งจุดประสงค์เชิงพฤติกรรมให้ชัดเจนเพื่อประเมินผลตามลำดับ โดยบอกจุดประสงค์ให้ผู้เรียนรู้ด้วย

2. กำหนดทักษะการใช้ภาษา แล้วนำหลักภาษาไปเป็นเกณฑ์ในการปฏิบัติงานและตรวจแก้ไขทุกครั้ง

3. เน้นที่การนำไปใช้มากกว่าความรู้ความจำ ให้นักเรียนนำความรู้เกี่ยวกับหลักภาษาไทยไปใช้ในการ ฟัง พูด อ่าน เขียนอย่างถูกต้อง

4. อภิปรายคุณค่าของวิชาหลักภาษาในฐานะที่เป็นแบบแผนไว้เป็นหลักในการใช้ร่วมกัน

5. ให้นักเรียนสังเกตและพิจารณาลักษณะต่างๆ ของภาษาไทย สามารถนำตัวอย่างมาสรุปหลักเกณฑ์ได้ถูกต้องแบบวิธีสอนอนุমান

6. นำเอาวรรณคดีและวรรณกรรมปัจจุบันมาเป็นอุปกรณ์การสอนหลักภาษา และ การใช้ภาษาอย่างสัมพันธ์กันเหมือนกับที่ใช้จริงๆ ในชีวิตประจำวัน
  7. ส่งเสริมให้ศึกษาค้นคว้า สังเกตคำ และลักษณะของภาษาไทยได้ด้วยตนเอง รวบรวมเป็นสมุดเนื้อหาประกอบหรือเขียนรายงานเป็นงานกลุ่มหรือรายบุคคลตามความเหมาะสม
  8. ฝึกการแต่งร้อยแก้วและร้อยกรอง แล้วนำผลงานของนักเรียนมาสัมพันธ์กับ หลักภาษา
  9. สรุปประโยชน์ของหลักภาษาทุกครั้งเพื่อให้นักเรียนได้รับความรู้ตามจุดประสงค์ และเกิดความรักภาคภูมิใจว่าจะรักษาภาษาไทยและเห็นคุณค่าของการใช้ศิลปะทางภาษาที่ถูกต้อง
  10. นำเข้าสู่บทเรียนด้วยการเร้าความสนใจด้วยสื่อการสอนหรือบททวนเรื่อง โดย ให้นักเรียนได้แสดงออกในกิจกรรมต่างๆ ให้มากที่สุด เช่น นำชื่อตัวละครในวรรณคดีมาสังเกต หลักคำสมาสและสนธิ เป็นต้น
  11. แบ่งกลุ่มตั้งคำถามหรืออภิปรายหลักเกณฑ์ของภาษาอย่างกว้างขวางเพื่อเป็น แนวทางในการกำหนดงานศึกษาค้นคว้าต่อไป
  12. แข่งขันสะกดคำ รวบรวมหมวดหมู่คำศัพท์ ทายปัญหา ฯลฯ ตามวิธีสอนแบบ กระบวนการกลุ่มสัมพันธ์
  13. นำคำประพันธ์เนื้อหาหลักภาษาที่มีผู้แต่งไว้แล้วมาให้สังเกตหลักภาษา แยกคำ ออกมาให้เห็นชัดเช่น
  14. นำหลักภาษามาช่วยกันแต่งคำประพันธ์ เพื่อความไพเราะและจำได้ง่าย
  15. สังเกตการใช้ภาษาของสื่อมวลชน นำมาใช้เปรียบเทียบกับภาษามาตรฐานใน หลักการใช้ภาษาทั้งในชั้นเรียน โดยใช้สื่อการสอน หรือกำหนดงานให้ทำเป็นครั้งคราว
  16. ใช้หนังสืออุเทศ เช่น พจนานุกรม หลักภาษา ฯลฯ เป็นเนื้อหาประกอบอย่าง กว้างขวาง
  17. มีการนำเพลงประกอบบทเรียนมาใช้
- จากที่กล่าวมาจะเห็นว่า การสอนหลักภาษาไทยให้ประสบความสำเร็จ และเป็นวิชา ที่น่าสนใจน่าเรียนนั้นส่วนใหญ่อยู่ที่ครูผู้สอน สุจริต เพียรชอบ และสายใจ อินทรมพรรย (2538, หน้า 206-208) ได้กล่าวถึงลักษณะของครูผู้สอนหลักภาษาไทยไว้ว่า
1. มีความรู้ทางหลักภาษาดี คือมีความรู้อย่างลึกซึ้ง แม่นยำ และถูกต้อง หากมี ความรู้ทางภาษาศาสตร์เป็นอย่างดีก็ยิ่งดี
  2. มีความรู้พิเศษที่สามารถจะนำมาใช้ในการสอนหลักการใช้ภาษาได้เป็นอย่างดี เช่น ความสามารถในการแต่งคำประพันธ์ แต่งเพลง ขับร้อง ฟ้อนรำได้เป็นลำดับ
  3. เป็นผู้ที่ใคร่เรียน หมั่นแสวงหาความรู้ รู้สึกสนุก และกระตือรือร้นที่จะแสวงหา ความรู้ ซึ่งอาจได้มาจากการค้นคว้าจากตำรา การสัมภาษณ์ การสำรวจ การเก็บรวบรวมคำหรือ การศึกษาภาษาถิ่น เป็นต้น

4. มีศรัทธา คือ มีความรักที่จะสอนหลักการใช้ภาษา มีทัศนคติที่ดี และรู้สึกสนุกในการสอนหลักการใช้ภาษา

5. มีความกระตือรือร้นเป็นกันเองกับนักเรียน และเพื่อนครูตลอดจนบุคคลฝ่ายต่างๆ ที่คนไปเกี่ยวข้องด้วย

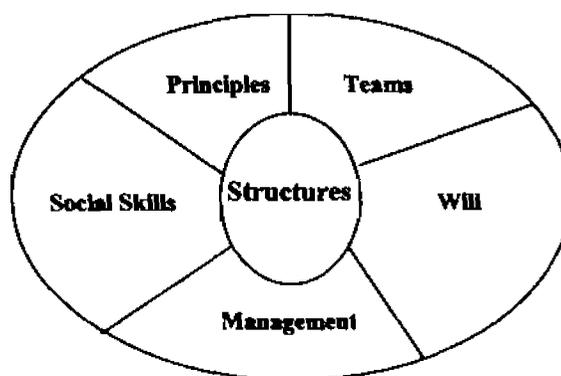
6. เป็นคนมีเหตุผล มีวิจาร์ณญาณที่ดี รู้จักคิดวิเคราะห์ วิพากษ์วิจารณ์สิ่งต่างๆ ด้วยใจเป็นธรรม ในขณะที่เดียวกันก็เป็นคนใจกว้างยอมรับฟัง และเคารพความคิดเห็นของผู้อื่น โดยเฉพาะนักเรียนที่คนสอน จะเห็นว่าในการสอนหลักการใช้ภาษาไทย ครูผู้สอนมีความสำคัญ เพราะต้องเป็นแบบอย่างที่ดี มีใจรักในการสอน รักการค้นคว้า และที่สำคัญต้องมีความสามารถในการจัดกิจกรรมการเรียนรู้หลักการใช้ภาษาไทยเป็นอย่างดี

การเรียนรู้แบบร่วมมือ

การเรียนรู้แบบร่วมมือเป็นการสอนที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ โดยเตรียมผู้เรียนให้สามารถดำรงชีวิตอยู่ในสังคมได้อย่างมีประสิทธิภาพ

1. แนวคิดทฤษฎี หลักการ การเรียนรู้แบบร่วมมือ

เจเกน (Kagan) นักการศึกษาชาวสหรัฐ ได้ทำการวิจัยและพัฒนา รูปแบบการเรียนรู้แบบร่วมมืออย่างจริงจังมาตั้งแต่ปี ค.ศ. 1985 ในสหรัฐอเมริกา รวมถึงหลายประเทศในเอเชีย แนวคิดหลักที่จะนำไปสู่การเรียนรู้แบบร่วมมือร่วมใจอย่างมีประสิทธิภาพ ประกอบด้วย 6 ประการ ดังภาพ 2

ภาพ 2 แผนภูมิแสดงแนวคิดหลักของการเรียนรู้แบบร่วมมือ

ที่มา : (สถาบันส่งเสริมการสอนวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยี: เอกสารประกอบการประชุมปฏิบัติการวิทยากรแกนนำ การจัดการเรียนรู้วิชาวิทยาศาสตร์, 2543)

การเรียนรู้แบบร่วมมือเป็นการจัดการเรียนการสอนที่แบ่งผู้เรียนออกเป็นกลุ่มเล็กๆ สมาชิกในกลุ่มมีความสามารถแตกต่างกัน มีการช่วยเหลือสนับสนุนซึ่งกันและกัน มีความรับผิดชอบร่วมกัน

เคแกน ได้เสนอแนวคิดที่จะนำไปสู่การเรียนรู้แบบร่วมมือแบบโครงสร้างอย่างมีประสิทธิภาพ มีรายละเอียดดังนี้

1. Teams หมายถึง การจัดกลุ่มของผู้เรียนที่จะทำงานร่วมกัน กลุ่มที่จะเรียนรู้ด้วยกันอย่างมีประสิทธิภาพ ควรเป็นดังนี้

1.1 กลุ่มละ 4 คน ประกอบด้วย เด็กที่มีผลสัมฤทธิ์ในการเรียนสูง ปานกลาง ค่อนข้างต่ำ และหญิงชายเท่าๆ กัน ในบางกรณีการจัดกลุ่มโดยวิธีอื่น เช่น ในการศึกษาเรื่องลึกเฉพาะ เช่น ทำโครงการวิทยาศาสตร์ ควรจัดกลุ่มเด็กที่มีความสนใจเหมือนกัน หรือจัดกลุ่มโดยวิธีสุ่ม เมื่อต้องการทบทวนความรู้

1.2 จัดให้เด็กอยู่ในกลุ่มเดียวกันประมาณ 6 สัปดาห์ แล้วเปลี่ยนจัดกลุ่มใหม่

2. Will หมายถึง ความมุ่งมั่นและอุดมการณ์ของเด็กที่จะร่วมงานกัน เด็กจะต้องมีความมุ่งมั่นที่จะเรียนรู้และมีความกระตือรือร้นในการทำกิจกรรมต่างๆ ร่วมกัน สิ่งเหล่านี้ต้องสร้างให้เกิดขึ้นและให้คงไว้โดยให้ทำกิจกรรมหลากหลาย โดยวิธีการต่อไปนี้

2.1 Team building การสร้างความมุ่งมั่นของทีมที่จะทำงานร่วมกัน

2.2 Class building การสร้างความมุ่งมั่นของชั้นเรียนที่จะช่วยกัน

3. Management หมายถึง การจัดการเพื่อให้กลุ่มทำงานอย่างมีประสิทธิภาพ รวมทั้งการจัดการของผู้สอนและการจัดการของผู้เรียนภายในกลุ่ม ผู้สอนจะต้องมีการจัดการที่ดี เพื่อให้การทำงานกลุ่มประสบผลสำเร็จ เช่น การควบคุมเวลา การกำหนดสัญญาณให้ผู้เรียนหยุดกิจกรรม ฯลฯ

4. Social Skills เป็นทักษะในการทำงานร่วมกัน มีความสัมพันธ์ที่ดีต่อกัน ให้ความช่วยเหลือกัน ให้กำลังใจซึ่งกันและกัน รับฟังความคิดเห็นของกันและกัน

5. Four Basic Principles (PIES) เป็นหลักการพื้นฐานของ Cooperative Learning ซึ่งจะขาดอย่างใดอย่างหนึ่งไม่ได้ ได้แก่

P = positive interdependence ผู้เรียนต้องช่วยเหลือซึ่งกันและกัน โดยมีแนวคิดที่ว่าเมื่อเราได้ประโยชน์จากเพื่อน เพื่อนก็จะได้รับประโยชน์จากเรา ความสำเร็จของกลุ่มคือความสำเร็จของแต่ละคน

I = individual accountability ยอมรับว่าแต่ละคนในกลุ่มต่างๆ มีความสามารถ และมีความสำคัญต่อกลุ่ม แต่ละคนมีส่วนให้การทำงานในกลุ่มสำเร็จ

E = equal participation ทุกคนในกลุ่มต้องให้ความร่วมมือและมีส่วนร่วมในงานของกลุ่มอย่างเท่าเทียมกัน

S = simultaneous interaction ทุกคนในกลุ่มต้องมีปฏิสัมพันธ์กันตลอดเวลาที่ทำงานในกลุ่ม

6. Structures หมายถึง รูปแบบของกิจกรรมในการทำงานกลุ่ม ซึ่งมีหลากหลาย ทั้งนี้ขึ้นอยู่กับปัญหา หรือสถานการณ์ที่จะศึกษา (สถาบันส่งเสริมการสอนวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยี, 2543)

หลักการของการเรียนแบบร่วมมือ

การเรียนการสอนแบบร่วมมือ พัฒนาขึ้นโดยอาศัยหลักการเรียนรู้แบบร่วมมือของจอห์นสันและจอห์นสัน (Johnson & Johnson, 1991, pp. 55-59) ซึ่งได้ชี้ให้เห็นว่า ผู้เรียนควรร่วมมือกันในการเรียนรู้มากกว่าการแข่งขันกัน อันเป็นสภาพการณ์ที่ดีกว่าทั้งทางด้านจิตใจและสติปัญญา เพราะการแข่งขันก่อให้เกิดสภาพการณ์ของการแพ้ – ชนะ จอห์นสันและจอห์นสันได้กล่าวถึงหลักการเรียนรู้แบบร่วมมือ 5 ประการ ดังนี้

1. การเรียนรู้ต้องอาศัยหลักการพึ่งพากัน (positive interdependence) โดยถือว่าทุกคนมีความสำคัญเท่าเทียมกันและจะต้องพึ่งพากันเพื่อความสำเร็จร่วมกัน
2. การเรียนรู้ที่ดีต้องอาศัยการหันหน้าเข้าหากัน มีปฏิสัมพันธ์กัน (face to face promotive interaction) เพื่อแลกเปลี่ยนความคิดเห็น ข้อมูล และการเรียนรู้ต่าง ๆ
3. การเรียนรู้ร่วมกันต้องอาศัยทักษะทางสังคม (social skills) โดยเฉพาะทักษะในการทำงานร่วมกัน
4. การเรียนรู้ร่วมกันควรมีการวิเคราะห์กระบวนการกลุ่ม (group processing) ที่ใช้ในการทำงาน
5. การเรียนรู้ร่วมกันจะต้องมีผลงานหรือผลสัมฤทธิ์ทั้งรายบุคคลและรายกลุ่มที่สามารถตรวจสอบและวัดประเมินได้ (individual accountability) หากผู้เรียนมีโอกาสได้เรียนรู้แบบร่วมมือกัน นอกจากจะช่วยให้ผู้เรียนเกิดการเรียนรู้ทางด้านเนื้อหาสาระต่าง ๆ ได้กว้างขึ้นและลึกซึ้งขึ้นแล้วยังสามารถช่วยพัฒนาผู้เรียนทางด้านสังคมและอารมณ์มากขึ้นด้วย รวมทั้งมีโอกาสได้ฝึกฝนพัฒนาทักษะกระบวนการต่าง ๆ ที่จำเป็นต่อการดำรงชีวิตอีกมาก

ทฤษฎีพื้นฐานที่สำคัญของการเรียนแบบร่วมมือ

แนวคิดทางทฤษฎีการเรียนรู้ในกิจกรรมการเรียนการสอนแบบร่วมมือเทคนิค STAD นักจิตวิทยาและนักการศึกษาที่ได้ศึกษาแนวความคิดการสอนแบบ STAD มีความคิดเห็นแตกต่างกันออกไปตามพื้นฐานประสบการณ์และความเชื่อ ดังทฤษฎีต่อไปนี้

1. ทฤษฎีสานาม (Field Theory)

เคิร์ต เลวิน (Kurt Lewin) ได้เสนอแนวคิดของทฤษฎีสรุปได้ดังนี้

- 1.1 พฤติกรรมจะเป็นผลมาจากพลังความสัมพันธ์ของสมาชิกในกลุ่ม
- 1.2 โครงสร้างของกลุ่มเกิดจากการรวมกลุ่มของบุคคลที่มีลักษณะแตกต่างกัน

1.3 การรวมกลุ่มแต่ละครั้งจะต้องมีปฏิสัมพันธ์ระหว่างสมาชิกในกลุ่ม โดยเป็นปฏิสัมพันธ์ในรูปการกระทำ (act) ความรู้สึก และความคิด (think)

1.4 องค์ประกอบต่างๆ ดังที่กล่าวจะก่อให้เกิดโครงสร้างของกลุ่มแต่ละครั้ง ซึ่งมีลักษณะแตกต่างกันออกไปตามลักษณะของสมาชิกในกลุ่ม

1.5 สมาชิกในกลุ่มจะมีการปรับตัวเข้าหากัน และพยายามช่วยกันทำงานซึ่งการที่บุคคลพยายามปรับบุคลิกภาพของคนที่มีความแตกต่างกันนี้จะก่อให้เกิดความเป็นอันหนึ่งอันเดียวกัน และทำให้พลังหรือแรงผลักดันของกลุ่มที่ทำให้การทำงานเป็นไปด้วยดี

2. ทฤษฎีปฏิสัมพันธ์ (Interaction Theory)

เบลล์ โฮมานส์ และไวท์ (Bale, Homans, & Whyte) ได้เสนอแนวคิดพื้นฐานของทฤษฎีนี้ไว้ว่าในการทำกิจกรรมของกลุ่มจะก่อให้เกิดปฏิสัมพันธ์ระหว่างสมาชิกในกลุ่มดังกล่าว ได้แก่ ปฏิสัมพันธ์ทางด้านร่างกาย ทางวาจา และทางอารมณ์ การเกิดปฏิสัมพันธ์ในกลุ่มนี้จะก่อให้เกิดอารมณ์และความรู้สึกขึ้นในตัวบุคคล

3. ทฤษฎีจิตวิเคราะห์ (Psychoanalytic Theory)

ซิกมันด์ ฟรอยด์ (Sigmund Freud) มีความคิดที่สำคัญเกี่ยวกับทฤษฎีนี้เมื่ออยู่รวมกันเป็นกลุ่ม จะต้องอาศัยความจูงใจ (motivation process) ซึ่งอาจเป็นรางวัล หรือผลจากการทำงานกลุ่ม

4. ทฤษฎีแรงจูงใจ (Motivation Theory)

ฮารีย์ พันธัมณี (2534, หน้า 198-200) ได้กล่าวถึงหลักการสำคัญของการสร้างแรงจูงใจในกระบวนการเรียนการสอนดังนี้

4.1 การค้นคว้าหาความรู้ด้วยตนเอง ครูควรส่งเสริมให้นักเรียนได้ศึกษาค้นคว้าด้วยตนเอง ด้วยการเสนอแนะหรือกำหนดหัวข้อที่จะทำให้นักเรียนสนใจใคร่รู้ เพื่อให้เด็กค้นคว้าเพิ่มเติมด้วยตนเอง หัวข้อเหล่านี้อาจเป็นเรื่องราวที่น่าสนใจ น่าสงสัย ไม่น่าใจหรือเกิดความรู้สึกขัดแย้งก็ได้ ซึ่งอาจทำให้นักเรียนเกิดความสนใจ จนกว่าจะสามารถค้นคว้าหาความรู้มาสนองตอบความสนใจนั้นได้ อย่างไรก็ตาม การกำหนดหัวข้อต้องพึงระวังอย่าให้เกินความสามารถหรือต้องใช้เวลามากเกินไป เพราะจะทำให้เด็กเบื่อหน่ายและหมดความสนใจ และทำให้เกิดผลเสียต่อการเรียนรู้ของนักเรียนคนนั้นได้

4.2 การใช้วิธีการแปลกใหม่ ควรนำเสนอวิธีการแปลกใหม่ เพื่อเร้าความสนใจโดยใช้วิธีการใหม่ ซึ่งนักเรียนไม่คาดคิดหรือมีประสบการณ์มาก่อน เช่น การให้นักเรียนร่วมกันวางแผนการประเมินผลการสอน ให้นักเรียนช่วยกันคิดกิจกรรมต่างๆ ซึ่งแปลกไปกว่าที่เคยทำ วิธีการแปลกและใหม่จะช่วยให้เด็กเกิดการสนใจและมีแรงจูงใจในการเรียนมากขึ้น

4.3 เกมและการเล่นละคร การสอนให้เด็กได้ปฏิบัติจริง ทั้งในการเล่นและแสดงละคร ทำให้เด็กเกิดความสนุกสนานเพลิดเพลิน ส่งเสริมความสัมพันธ์ระหว่างผู้เรียนและช่วยให้เข้าใจบทเรียนได้ดียิ่งขึ้น

4.4 ตั้งรางวัลสำหรับงานที่มอบหมาย ครูควรตั้งรางวัลล่วงหน้าแก่งานที่นักเรียนทำเสร็จเพื่อช่วยให้นักเรียนพยายามมากขึ้น และการให้รางวัลก่อนการเรียนรู้ก็ได้ เพื่อให้นักเรียนทราบผลการเรียนรู้ใหม่ ครูควรพยายามให้เด็กมีโอกาสได้รับแรงเสริมกำลังใจอย่างทั่วถึง ไม่ควรให้เฉพาะผู้ชนะในการแข่งขันเท่านั้น แต่อาจให้รางวัลกับการแข่งขันกับตนเอง

4.5 การชมเชยและการคำหิ ทั้งการชมเชยและการคำหิจะมีผลต่อการเรียนรู้ของเด็กด้วยกันทั้งสองอย่าง โดยทั่วไปแล้วการชมเชยจะให้ผลดีกว่าการคำหิบ้างเล็กน้อย เด็กได้ชอบการชมเชยมากกว่าการคำหิ เด็กที่เริ่มเรียนดีนั้นเมื่อถูกครูคำหิจะมีความพยายามมากกว่าเมื่อได้รับคำชมเชย

จากหลักการของทฤษฎีแรงจูงใจ สนับสนุนการเรียนแบบร่วมมือสามารถนำมาใช้กับการจัดกิจกรรมการเรียนการสอนแบบร่วมมือเทคนิค STAD เนื่องจากภาระที่นักเรียนมีปฏิสัมพันธ์ แลกเปลี่ยนความรู้ซึ่งกันและกันกับสมาชิกในกลุ่มทำให้เกิดกำลังใจมากกว่าการแข่งขันกันเรียน ที่บันทอนแรงจูงใจ การให้รางวัล การชมเชย หรือการคำหิจะเป็นแรงเสริมอย่างหนึ่งที่ทำให้ผู้เรียนมีความพยายามในการศึกษาค้นคว้ามากขึ้น ซึ่งจะส่งผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนสูงขึ้น

5. ทฤษฎีการให้แรงเสริม

ซูตักต์ แส่นปัญญา (2537, หน้า 62 – 65) ได้กล่าวถึง ประเภทของตัวเสริมแรง มี 3 ประเภท ดังนี้

1. ตัวเสริมแรงทางสังคม เช่น การยิ้ม การสัมผัส การปลอบโยน การชมเชย การเอาใจใส่ การให้ความใกล้ชิด เป็นต้น
2. ตัวเสริมแรงที่เป็นวัสดุ เช่น ขนม อาหาร ของเล่น ลูกกวาด เงินเหรียญ เป็นต้น
3. ตัวเสริมแรงที่เป็นกิจกรรม เช่น การให้เล่นเกม การให้อิสระเมื่อทำงานเสร็จ การให้อ่านการ์ตูน การให้ดูโทรทัศน์ เป็นต้น

จากหลักการของทฤษฎีการให้แรงเสริม สามารถนำมาใช้กับการจัดกิจกรรมการเรียน การสอนโดยการเรียนแบบร่วมมือที่ใช้เทคนิค STAD กล่าวคือ การให้แรงเสริมเป็นการกระตุ้นการพัฒนาพฤติกรรมของนักเรียนทั้งในด้านพุทธิพิสัย จิตพิสัย และทักษะพิสัย

2. ความหมายของการเรียนแบบร่วมมือ

จากการศึกษาค้นคว้า พบว่ามีนักการศึกษาได้ให้ความหมายของการเรียนแบบร่วมมือเป็นคำที่สื่อถึงการเรียนที่ผู้เรียนไม่ได้เรียนโดดเดี่ยว คนเดียว หรือต่างคนต่างเรียน เป็นการเรียนรู้ที่มีคนตั้งแต่สองคน ซึ่งอาจเป็นวัยและเพศเดียวกัน หรือเพศและวัยต่างกัน มีสถานภาพเดียวกัน หรือต่างสถานภาพกัน ต่างสถานที่กัน มาเรียนรู้เรื่องเดียวกันด้วยกัน หรือเรียนรู้ทักษะบางอย่างจากกันและกัน หรือแลกเปลี่ยนเรียนรู้ระหว่างกัน หรือร่วมกันทำงานที่รับผิดชอบด้วยกัน ในบรรยากาศของมิตรภาพ

จันทรา คันทิงตันนุรักษ์ (2543, หน้า 37) ได้กล่าวว่าการเรียนแบบร่วมมือเป็นการจัดกิจกรรมการเรียนการสอนที่เปิดโอกาสให้นักเรียนได้เรียนรู้ร่วมกันเป็นกลุ่มเล็กๆ แต่ละกลุ่มประกอบด้วยสมาชิกที่มีความรู้ความสามารถแตกต่างกัน โดยแต่ละคนมีส่วนร่วมในการเรียนรู้และความสำเร็จในการเรียนรู้ของกลุ่มอย่างแท้จริง

มนตรี คำจิ้นศรี (2548, หน้า 17) ได้ให้ความหมายของการเรียนแบบร่วมมือว่าเป็นการเรียนร่วมกันเป็นกลุ่มย่อย กลุ่มละประมาณ 2-6 คน สมาชิกในกลุ่มมีความสามารถและเพศแตกต่างกัน มีจุดมุ่งหมายมีภารกิจร่วมกัน มีปฏิสัมพันธ์ในการทำงาน สมาชิกในกลุ่มต้องมีความรับผิดชอบงานของคนที่ได้รับมอบหมาย เพื่อผลประโยชน์ของตนเอง และเพื่อให้บรรลุจุดมุ่งหมายของกลุ่มที่ตั้งไว้ อย่างมีประสิทธิภาพ และสมาชิกทุกคนในกลุ่มจะต้องระลึกเสมอว่าความสำเร็จของกลุ่มคือความสำเร็จของตนเอง ความสำเร็จของตนเองคือความสำเร็จของกลุ่ม

อศุสิทธิ์ คิครัมย์ (2548, หน้า 20) ได้กล่าวว่าการเรียนแบบร่วมมือเป็นการส่งเสริมให้นักเรียนเกิดการเรียนรู้ภายในกลุ่มย่อยๆ ซึ่งจะช่วยเหลือซึ่งกันและกัน เพื่อร่วมกันทำกิจกรรมร่วมกันจนประสบความสำเร็จ และช่วยให้นักเรียนมีมนุษยสัมพันธ์กับผู้อื่นด้วย

เสาวลักษณ์ พุ่มสำเภา (2549, หน้า 26) ได้กล่าวว่าการเรียนรู้แบบร่วมมือเป็นกระบวนการเรียนรู้ที่ผู้เรียน ต้องร่วมแรงร่วมใจกันทำงานที่ได้รับมอบหมาย จากสมาชิกที่รวมกลุ่มซึ่งมีความสามารถที่แตกต่างกัน ต้องพึ่งพาอาศัยซึ่งกันและกันเพื่อให้บรรลุจุดมุ่งหมายที่กำหนด

สลาวิน (Slavin, 1983, p. 3) ได้กล่าวว่าการเรียนแบบร่วมมือหมายถึงวิธีการสอนที่ประกอบด้วยผู้เรียนซึ่งมีความสามารถแตกต่างกัน แบ่งเป็นกลุ่มมีสมาชิกในกลุ่มประมาณ 4-6 คน สมาชิกต้องร่วมมือกันส่งเสริมกิจกรรมการเรียนรู้

อาทซท์, และนิวแมน (Artzt, & Newman, 1990, pp. 448-449) ได้กล่าวว่าการเรียนรู้แบบร่วมมือเป็นแนวทางที่เกี่ยวกับการที่ผู้เรียนทำการแก้ปัญหาร่วมกันเป็นกลุ่มเล็กๆ ซึ่งสมาชิกทุกคนในกลุ่มประสบผลสำเร็จหรือบรรลุเป้าหมายร่วมกัน สมาชิกทุกคนในกลุ่มต้องระลึกถึงเสมอว่าเขาเป็นส่วนสำคัญของกลุ่ม ความสำเร็จหรือความล้มเหลวของกลุ่มเป็นความสำเร็จหรือความล้มเหลวของทุกคนในกลุ่ม เพื่อให้บรรลุเป้าหมายสมาชิกทุกคน ต้องพูดคุยอธิบายแนวคิดกันและช่วยเหลือกันให้เกิดการเรียนรู้ในการแก้ปัญหา ครูไม่ใช่แหล่งเรียนรู้ที่คอยยื้อนแก่นักเรียน แต่จะมีบทบาทเป็นผู้คอยให้ความช่วยเหลือ ตัวนักเรียนเองจะเป็นแหล่งความรู้ซึ่งกันและกัน

จอห์นสัน (Johnson, 1991, p. 55) ได้กล่าวว่าการเรียนแบบร่วมมือหมายถึงการเรียนที่มีปฏิสัมพันธ์กันภายในกลุ่มนักเรียน เช่น มีการอภิปรายร่วมกัน การช่วยเหลือกัน แลกเปลี่ยนความคิดเห็นซึ่งกันและกัน

นาททีฟ, และดริคกี (Nattive, & Drickey, 1991, p. 9) ได้กล่าวว่าการเรียนแบบร่วมมือหมายถึงวิธีการสอนซึ่งจัดให้นักเรียนเรียนด้วยกันเป็นกลุ่มเล็กๆ เพื่อบรรลุเป้าหมายแตกต่างกัน เช่น เป็นผู้ประสานงาน ผู้จัดบันทึก ผู้รวบรวม บทบาทนี้จะหมุนเวียนไป

จากความหมายของรูปแบบการเรียนรู้แบบร่วมมือ (cooperative learning model) สรุปได้ว่าการเรียนรู้แบบร่วมมือ หมายถึง การจัดกิจกรรมการเรียนการสอน โดยการแบ่งนักเรียนออกเป็นกลุ่มย่อย กลุ่มละ 4-6 คน ความสามารถ ระดับเก่ง ปานกลาง อ่อน ทำกิจกรรมร่วมกัน มีการช่วยเหลือซึ่งกันและกัน ได้พึ่งพาความสามารถของกันและกัน เด็กเก่งจะช่วยเหลือเด็กอ่อน สมาชิกทุกคนต้องร่วมมือกันจึงจะทำให้กลุ่มประสบความสำเร็จ

3. รูปแบบการเรียนรู้แบบร่วมมือ

การเรียนรู้แบบร่วมมือมีหลากหลายวิธี ที่คุ้นเคยกัน ได้แก่ วิธีเรียนกันเป็นทีม (student team learning) และวิธีเรียนด้วยกัน (learning together)

วิธีเรียนกันเป็นทีมเป็นเทคนิควิธีการเรียนรู้แบบร่วมมือที่มีการพัฒนาและศึกษาวิจัยที่มหาวิทยาลัยจอห์นฮอปคินส์ วิธีนี้มีแนวคิดสำคัญ 3 ประการ คือ 1. รับรางวัลเป็นทีม แต่ละบุคคลต้องรับผิดชอบ และมีโอกาสในการรับความสำเร็จเท่ากัน แต่ละทีมจะได้รับใบประกาศหรือรางวัลเป็นทีมถ้าทีมนั้นบรรลุเกณฑ์ที่กำหนดไว้ แต่ละทีมจะไม่มีการแข่งขันกันเพื่อชิงรางวัล การที่ทีมจะประสบความสำเร็จหรือไม่ ขึ้นอยู่กับการเรียนรู้ของแต่ละบุคคลที่อยู่ในทีม นั้นเน้นกิจกรรมให้สมาชิกในทีมสอนกันและกันเพื่อให้แน่ใจว่าทุกคนในทีมพร้อมสำหรับการทดสอบย่อยหรือการประเมิน นักเรียนในทีมมีส่วนช่วยเหลือทีมของตนโดยการปรับปรุงผลหรือการกระทำที่ผ่านมา ทำให้คนที่ประสบความสำเร็จระดับสูง กลาง ต่ำ มีโอกาสเท่ากันในการทำให้ดีที่สุดในส่วนร่วมในทีม หลักการของวิธีเรียนกันเป็นทีมนี้ได้พัฒนาออกเป็นวิธีเรียนรู้แบบร่วมมืออีก 4 วิธี

1. STAD (student team achievement divisions) ใช้วิธีแบ่งนักเรียนออกเป็นทีมทีมละ 4 คน ที่ประกอบด้วยสมาชิกที่มีระดับความสามารถ คละกัน ครูสอนเนื้อหา แล้วให้นักเรียนพบทีมของตนเพื่อให้แน่ใจว่าสมาชิกแต่ละคนเข้าใจในเนื้อหาที่ครูสอน ขั้นตอนต่อไปเป็นขั้นให้นักเรียนแต่ละคนในทีมต่างคนต่างสอบย่อย คะแนนสอบของนักเรียนแต่ละคนจะนำมาเปรียบเทียบกับคะแนนเฉลี่ยของคนที่ทำได้จากสอบในครั้งก่อนๆ แต่คะแนนที่ได้ขึ้นอยู่กับนักเรียนทำได้ดีกว่าเดิมเพียงใด แต่คะแนนนี้จะนำมารวมกันเป็นของทีม ทีมใดที่ทำได้ถึงเกณฑ์จะได้รับใบประกาศหรือรางวัล วิธีนี้มีการนำไปใช้ในเกือบทุกวิชา เช่น คณิตศาสตร์ ภาษา สังคม เป็นต้น ตั้งแต่ระดับชั้น ป. 2 ถึงอุดมศึกษา วิธีนี้เหมาะกับวิชาที่มีการกำหนดจุดประสงค์ชัดเจน และมีคำตอบถูกคำตอบเดียว เช่นในวิชาที่มีการคำนวณ การใช้ภาษา ภูมิศาสตร์ แผนที่ มโนคติ และข้อเท็จจริงทางวิทยาศาสตร์ แนวคิดหลักเบื้องหลังของวิธี STAD ก็คือการจูงใจนักเรียนให้รู้จักให้กำลังใจและช่วยเหลือเพื่อนในการเรียนรู้เนื้อหาที่ครูถ่ายทอด ถ้านักเรียนต้องการให้ทีมคนได้รับรางวัล ก็ต้องช่วยสมาชิกในทีมเรียนรู้เนื้อหานั้น การทำงานด้วยกันของนักเรียนเมื่อครูสอนบทเรียนนั้นจบ อาจทำงานกันเป็นคู่และเปรียบเทียบคำตอบกัน ไล่ถามในสิ่งที่สงสัย และช่วยเหลือซึ่งกันและกันในส่วนที่ยังไม่เข้าใจ นักเรียนอาจไล่ถามกันถึงวิธีทำโจทย์ปัญหา หรืออาจลองทดสอบซึ่งกันและกันในเนื้อหาที่ศึกษานั้น นักเรียนในทีมสอนเพื่อนร่วมทีมและประเมินว่าทีมคนมีจุดแข็งจุดอ่อนที่ใดเพื่อช่วยให้ทีมทำข้อสอบได้

วิธีนี้แม้ว่านักเรียนจะเรียนด้วยกัน แต่เมื่อสอบต่างคนต่างสอบ ไม่สามารถช่วยกันได้ นักเรียนทุกคนจึงต้องมีความรู้ในเรื่องที่เรียน การที่แต่ละคนต้องมีความรับผิดชอบในตนเอง เป็นแรงจูงใจให้นักเรียนพยายามทำได้ดีที่สุด พยายามสอนกันและอธิบายให้กันและกัน เพราะการที่ทีมจะประสบความสำเร็จขึ้นกับว่าทุกคนมีความรู้ความเข้าใจหรือมีทักษะในเรื่องที่เรียน ทั้งนี้เพราะคะแนนของทีมขึ้นอยู่กับคะแนนที่แต่ละคนปรับปรุงให้ดีขึ้นจากการทำในครั้งก่อนของคน นักเรียนทุกคนมีโอกาสจะเป็น "ดาว" ของทีมในสัปดาห์นั้นๆ ซึ่งอาจจะเป็นเพราะทำคะแนนได้ดีกว่าที่เคยทำได้ หรือจากการเขียนสมุดรายงานหรือสมุดทำงานเรียบร้อย เป็นต้น

2. TGT (teams games tournament) ใช้วิธีการเช่นเดียวกับ STAD ต่างกันตรงที่ใช้การแข่งขันประจำสัปดาห์แทนการสอบย่อยระหว่างสมาชิกทีมหนึ่งกับอีกทีมหนึ่ง เพื่อเก็บแต้มคะแนนให้กับทีมของตน นักเรียนจะแข่งขันกันทีละ 3 คน จาก 3 ทีม ซึ่งมีระดับความสามารถแตกต่างกันตามตารางแข่งระหว่างคนที่มีการเรียนที่ผ่านมาอยู่ในระดับเดียวกัน ผู้ชนะในแต่ละรอบจะได้ 6 แต้ม ให้กับทีมของตนเอง ไม่ว่าจะเป็นการแข่งขันระหว่างคนเก่งหรือคนอ่อนในทีมกับทีมอื่น ผู้ชนะหรือผู้แพ้ในสัปดาห์นั้นก็จะได้เลื่อนอันดับขึ้นหรือลงสำหรับการแข่งในสัปดาห์ต่อไป

วิธี TGT เป็นวิธีที่เพิ่มการเล่นเกมที่เข้าไปทำให้เกิดความตื่นตัวขึ้น ผู้ร่วมทีมช่วยกันและกันสำหรับการเข้าแข่งในเกม โดยช่วยกันศึกษาจากใบงานและอธิบายโจทย์ปัญหาให้แกกัน แต่ในขณะที่มีการแข่งขันจะไม่สามารถช่วยกันได้

3. TAI (team assisted individualization) วิธีนี้นำเอาวิธีแบบ STAD และ TGT มาผสมผสานกัน และใช้สมาชิกกลุ่มละ 4 คน ที่มีความสามารถแตกต่างกัน ในขณะที่วิธีแบบ STAD และ TGT ใช้การสอนจากครู แต่วิธีแบบ TAI ผสมผสานการเรียนแบบร่วมมือกับการเรียนเป็นรายบุคคล และในขณะที่วิธีแบบ STAD และ TGT นำไปใช้กับวิชาต่างๆ แทบทุกวิชา และทุกระดับชั้น วิธีแบบ TAI นำไปใช้สอนคณิตศาสตร์ในระดับประถม และในระดับมัธยมศึกษาในวิธีการแบบ TAI นักเรียนไม่จำเป็นต้องเรียนเนื้อหาในหน่วยเดียวกัน อาจใช้วิธีเรียนจากคอมพิวเตอร์ช่วยสอน (CAI) ในขณะที่เรียนนักเรียนจะช่วยกันเรียน ช่วยกันอธิบาย เมื่อมีการสอบต่างคนต่างสอบ ในแต่ละสัปดาห์ ครูจะตรวจว่านักเรียนทีมใดศึกษาหน่วยใดไปแล้ว และให้ใบประกาศหรือรางวัลแก่ทีมที่ทำได้บรรลุเกณฑ์การผ่านการสอบในแต่ละหน่วย และให้คะแนนพิเศษแก่กลุ่มที่สมาชิกเขียนงานเรียบร้อยและทำการบ้านครบถ้วน

วิธีนี้ทำให้ครูมีเวลาในการช่วยเหลือนักเรียนเป็นกลุ่มเล็ก และผู้ที่ต้องการความช่วยเหลือเพิ่มเติม แต่ต้องมีสื่อการสอนที่เป็นบทเรียนสำเร็จรูป

4. CIRC (cooperative integrated reading and composition) วิธีแบบ CIRC นี้ออกแบบสำหรับการสอนอ่านและการสอนเขียน ในขณะที่ครูสอนกลุ่มหนึ่ง นักเรียนในกลุ่มอื่นจะจับคู่ และเรียนด้วยกัน ทำแบบฝึกหัดด้วยกัน เพื่อนคู่ทีมจะเป็นผู้ให้ความเห็นว่าเพื่อนคู่ทีมของตนพร้อมจะทำแบบทดสอบย่อยจึงจะมีการสอบย่อย คะแนนของทีมขึ้นอยู่กับคู่ทีม

นอกจากนี้ยังมีวิธีการเรียนแบบร่วมมือในลักษณะเป็นทีมแบบอื่นๆ เช่น

แบบ Jigsaw วิธีนี้ Aronson และคณะ ได้ออกแบบสำหรับการเรียนแบบร่วมมือ จัดนักเรียนเป็นทีมละ 6 คน เพื่อศึกษาเนื้อหาที่แบ่งออกเป็นส่วนต่างๆ สมาชิกแต่ละคนของทีม จะศึกษาในส่วนของตน ต่อจากนั้นสมาชิกจากแต่ละทีมที่ได้รับส่วนของเนื้อหาเหมือนกันจะรวมกัน และเรียกกลุ่มที่มารวมกันนี้ว่า "กลุ่มผู้เชี่ยวชาญ" ซึ่งจะศึกษาเนื้อหาส่วนนี้ด้วยกัน ต่อจากนั้น นักเรียนจะกลับไปยังกลุ่มของตนและผลัดกันสอนเพื่อนร่วมทีมของตนในเนื้อหาแต่ละส่วนนั้น

แบบ Jigsaw II ได้มีการพัฒนา Jigsaw II ขึ้นที่มหาวิทยาลัยฮอปกินส์ เป็นส่วนหนึ่งของการเรียนกันเป็นทีม วิธีนี้นักเรียนจะทำงานเป็นทีมๆ ละ 4-5 คน เหมือนใน TGT และ STAD แต่แทนที่จะมอบหมายนักเรียนแต่ละคนในแต่ละส่วนของเนื้อหา ให้นักเรียนทุกคนอ่านหนังสือมาตามที่ครูกำหนด และให้นักเรียนแต่ละคนรับหัวข้อที่ตนจะต้องเป็นผู้เชี่ยวชาญ นักเรียนที่ได้รับหัวข้อเดียวกันพบกันในกลุ่มผู้เชี่ยวชาญเพื่ออภิปรายกัน แล้วจึงกลับมายังทีมของตนเพื่อสอนให้แก่สมาชิกในทีม ต่อจากนั้นนักเรียนแต่ละคนต่างคนต่างสอบย่อยคะแนนในทีมขึ้นกับคะแนนที่แต่ละคนพัฒนาจากเดิมเหมือนกับวิธี STAD ทีมใดที่ทำได้ถึงเกณฑ์มาตรฐานก็จะได้รับรางวัล

แบบ Group Investigation วิธีนี้เป็นการเรียนแบบสืบเสาะเป็นกลุ่ม พัฒนาโดย Solomon Sharan มหาวิทยาลัย Tel-Aviv ประเทศอิสราเอล นักเรียนทำงานเป็นกลุ่มเล็กใช้วิธีเรียนแบบอินไควรี (inquiry) โดยนักเรียนร่วมกันในการอภิปรายกลุ่ม วางแผนและทำโครงการร่วมกัน วิธีนี้นักเรียนจัดกลุ่มของตนเอง ประกอบด้วยสมาชิก 2-6 คน แต่ละกลุ่มเลือกหัวข้อจากที่เรียนในชั้นเรียน แบ่งหัวข้อให้สมาชิกแต่ละคนไปทำเพื่อนำมาเขียนรายงานร่วมกัน แต่ละกลุ่มนำเสนอผลต่อเพื่อนในชั้นเรียน

วิธีเรียนด้วยกัน (learning together) พัฒนาโดย David และ Roger แห่งมหาวิทยาลัย มิชิแกน ซึ่งได้สร้างโมเดลของการเรียนแบบร่วมมือขึ้น ประกอบด้วยนักเรียนกลุ่มละ 4-5 คนที่มีความแตกต่างกัน ทำงานที่ได้รับมอบหมายในใบงาน กลุ่มส่งงานชิ้นเดียวกัน และได้รับคำชมหรือรางวัลตามผลงานของกลุ่ม โดยมีหลักการดังต่อไปนี้ นักเรียนมีปฏิสัมพันธ์ต่อกันและกัน นักเรียนพึ่งพาซึ่งกันและกัน นักเรียนมีความรับผิดชอบต่อตนเอง นักเรียนมีทักษะในการทำงานด้วยกัน วิธีของ Johnson & Johnson มีความคล้ายคลึงกับวิธี STAD ในลักษณะที่สมาชิกในกลุ่มมีความแตกต่างกัน และเน้นการมีความสัมพันธ์กันในทางบวก และความรับผิดชอบของแต่ละคน อย่างไรก็ตาม Johnson & Johnson เน้นจุดเด่นของการสร้างทีมและการประเมินภายในกลุ่ม แทนการให้รางวัลกลุ่ม นอกจากนี้เขาได้ศึกษาวิจัยกลุ่มร่วมมือในการแก้ปัญหาที่ขัดแย้งกัน โดยให้สมาชิกในกลุ่มที่ไม่เห็นด้วยแสดงความคิดเห็นโต้แย้งกัน จนกว่าทั้งกลุ่มจะมีความเห็นเป็นเอกฉันท์ โดยให้ยึดหลักการอภิปรายถกเถียงกันตามกฎ 7 ข้อ คือ ฉันวิพากษ์วิจารณ์ในความคิดไม่ใช่ที่ตัวบุคคล ฉันจำได้ว่าเรากำลังร่วมกันแก้ปัญหาด้วยกัน ฉันพยายามให้ทุกคนมีส่วนร่วม ฉันฟังความคิดของทุกคนแม้ว่าฉันจะไม่เห็นด้วยก็ตาม ฉันให้เพื่อนพูดอีกครั้งถ้า ฉันฟังไม่เข้าใจ ฉันพยายามจะเข้าใจปัญหาทั้งสองด้าน ฉันจะนำความคิดทั้งหมดออกมาก่อนที่จะรวมความคิดนั้นด้วยกัน การอภิปรายถกเถียงกันตามกฎดังกล่าว พบว่ามีประสิทธิผลกว่าวิธีโต้แย้งแบบเอาชนะกัน

หรือวิธีเรียนเป็นรายบุคคล ในด้านที่ช่วยเพิ่มความคงทนของสารสนเทศ การเปลี่ยนเจตคติและผลสัมฤทธิ์อื่นๆ (บุปผชาติ ทัฬหีกรณ์, 2549, กันยายน 27)

4. บทบาทของครูและนักเรียนในการสอนแบบร่วมมือ บทบาทของครู

ทิตนา แชมมณี (2545, หน้า 263- 269), สุวิทย์ มูลคำ และอรทัย มูลคำ (2545, หน้า 134-135) กล่าวถึงบทบาทของครูในการเรียนแบบร่วมมือมี 7 ประการ ดังนี้คือ

1. กำหนดขนาดของกลุ่ม และลักษณะกลุ่มซึ่งควรเป็นกลุ่มที่ลดความสามารถ
2. ดูแลจัดลักษณะการนั่งของสมาชิกกลุ่มให้สะดวกที่จะทำงานร่วมกันและง่ายต่อการสังเกตและติดตามความก้าวหน้าของกลุ่ม
3. ชี้แจงกรอบกิจกรรมให้นักเรียนแต่ละคนเข้าใจวิธีการและเกณฑ์การทำงาน
4. สร้างบรรยากาศที่เสริมสร้างการแลกเปลี่ยนความคิดเห็นและกำหนดหน้าที่รับผิดชอบของสมาชิกกลุ่ม
5. เป็นที่ปรึกษาของทุกกลุ่มย่อย และคอยติดตามความก้าวหน้าในการเรียนรู้ของกลุ่มและสมาชิกกลุ่ม
6. ยกย่องเมื่อนักเรียนทำงานร่วมกันเป็นกลุ่ม ให้รางวัลหรือคำชมเชยในลักษณะกลุ่ม
7. กำหนดว่าผู้เรียนควรทำงานร่วมกันแบบกลุ่มนานเพียงใด

จอห์นสันและจอห์นสัน (Johnson & Johnson, 1994, p. 98) กล่าวถึงบทบาทของครูในการเรียนแบบร่วมมือมี 5 ประการ คือ

1. จัดเตรียมบทเรียน
  2. จัดแบ่งกลุ่มและการมอบหมายหน้าที่ให้นักเรียนตามความเหมาะสมกับความสามารถของนักเรียนก่อนเริ่มเรียน
  3. อธิบายเป้าหมายและภาระงานที่นักเรียนต้องทำร่วมกัน
  4. ควบคุมดูแลและให้คำแนะนำทักษะการทำงานร่วมกันแก่นักเรียนเมื่อเกิดปัญหา
  5. ประเมินผลการทำงานกลุ่มเพิ่มเติมคำอธิบายในส่วนที่ยังบกพร่อง
- กรมวิชาการ และคณะอนุกรรมการปฏิรูปการเรียนรู้ในคณะกรรมการปฏิรูปการศึกษา กรมวิชาการ (2544 ก, หน้า 50-51) ได้กำหนดบทบาทของครูในการเรียนแบบร่วมมือไว้ดังนี้
1. กำหนดจุดประสงค์ในการเรียนรู้
  2. จัดกลุ่มผู้เรียนให้เหมาะสมทั้งด้านขนาดของกลุ่ม ลักษณะของสมาชิกในกลุ่ม ระยะเวลาในการทำงานกลุ่ม
  3. อธิบายให้ผู้เรียนเข้าใจอย่างชัดเจนเกี่ยวกับงานที่ต้องทำ
  4. สังเกตประสิทธิภาพในการทำงานของผู้เรียนและให้ความช่วยเหลือขณะทำงาน
  5. ประเมินผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของผู้เรียน ให้ผู้เรียนได้แสดงความคิดเห็น

เกี่ยวกับความสามารถในการทำงานกลุ่มของกลุ่มคน

บทบาทของนักเรียน

ซูศรี สนิทประชากร (2534, หน้า 48) กล่าวถึง การกำหนดบทบาทของสมาชิกกลุ่มนับว่าสำคัญประการหนึ่ง เพราะทุกคนจะต้องรับรู้และเรียนรู้สิ่งที่เกิดขึ้นขณะมีกิจกรรมการเรียนการสอนตามบทบาท หากไม่กำหนดบทบาทแล้ว นักเรียนบางคนอาจ ไม่ทำอะไรเลยซึ่งจะเกิดปัญหาและความขัดแย้งอยู่เสมอ บทบาทที่กำหนดนั้นแล้วแต่ครูจะกำหนด เช่น

1. ผู้นำกลุ่ม ทำงานให้ลุล่วง
2. ผู้สรุป สรุปผลการเรียน
3. ผู้ตรวจสอบ ตรวจสอบทุกคนในกลุ่มให้เรียนรู้ร่วมกัน
4. ผู้ช่วย คอยช่วยเหลือให้ความคิดว่าถูกต้องหรือไม่
5. ผู้ชี้แนะ ควรเพิ่มเติมขยายความรู้
6. ผู้หาข้อมูล หาเอกสารและข้อมูลให้กลุ่ม
7. ผู้กระตุ้นเตือน คอยให้กำลังใจและกระตุ้นเตือนให้ทำงาน
8. ผู้สังเกต ดูแลว่าทุกคนทำหน้าที่ของตนแล้วหรือยัง

เปรมจิตต์ ขจรภัย (2536, หน้า 10) ได้กล่าวถึงบทบาทของนักเรียนไว้อีกว่า นักเรียนจะต้องรับผิดชอบร่วมกันด้วยความจริงใจ และทำหน้าที่ ดังตัวอย่างต่อไปนี้

1. ผู้อ่าน
2. ผู้บันทึกคำตอบของสมาชิกในกลุ่มและตรวจสอบความถูกต้อง
3. ผู้จัดหาอุปกรณ์ จัดหาสื่อที่กลุ่มต้องการพร้อมส่งคืน
4. ผู้เสริมกำลังใจ ดูแลทุกคนให้มีส่วนร่วมในการทำงานหรือการเรียนรู้
5. ผู้ตรวจสอบ ตรวจสอบคนภายในกลุ่มถึงความเข้าใจเรื่องที่กำลังเรียนหรืองาน

ที่กำลังทำและทุกคนสามารถอธิบายความเข้าใจได้เหมือนๆ กัน

6. ผู้ชมเชย ช่วยทำให้สมาชิกกลุ่มมีความรู้สึกในทางที่ดีโดยการชมเชย
7. ผู้ถาม ช่วยถามคนอื่นๆ ในกลุ่มเพื่อให้ได้ความคิดที่กว้าง
8. ผู้ควบคุมเวลา ทำหน้าที่รักษาเวลาในการทำงาน
9. ผู้สังเกต โดยสังเกตสมาชิกในกลุ่มว่าปฏิบัติตามบทบาทหรือไม่

กรมวิชาการ และคณะอนุกรรมการปฏิรูปการเรียนรู้ในคณะกรรมการปฏิรูปการศึกษา กรมวิชาการ (2544 ก, หน้า 50-51) ได้กำหนดบทบาทของนักเรียน ในการเรียนแบบร่วมมือไว้ดังนี้

1. รับรู้เป้าหมายการทำงานของกลุ่มคน และร่วมกันวางแผน กำหนดขั้นตอน กระบวนการในการทำงานกลุ่มให้ชัดเจน
2. เรียนรู้ร่วมกัน รับผิดชอบร่วมกัน ใช้ทักษะกระบวนการ และความรู้ความสามารถของตนปฏิบัติงานตามบทบาทหน้าที่ที่ได้รับอย่างเต็มศักยภาพเพื่อผลงานของกลุ่ม

3. ให้ความร่วมมือช่วยเหลือเพื่อนสมาชิกในกลุ่มอย่างเต็มที่

4. มีปฏิสัมพันธ์ที่ดีกับเพื่อนร่วมงานทุกคน

สำหรับในการทดลองครั้งนี้ผู้วิจัยได้แบ่งกลุ่มนักเรียนเป็นกลุ่มละ 4 คน โดยกำหนดบทบาทหน้าที่ที่เห็นว่าสมควรไว้ดังนี้

ผู้นำกลุ่ม ทำหน้าที่ควบคุมดูแลการทำงานให้ลุล่วง กระตุ้นเตือนและให้กำลังใจสมาชิกรับเอกสารจากครูและรวบรวมงานส่งครู

ผู้บันทึก ทำหน้าที่จดบันทึกข้อคิดลง สรุปผลการทำงานและรายงานผล ผู้ชี้แนะ ทำหน้าที่ขยายความรู้ เพิ่มเติมความคิด

ผู้ตรวจสอบ ทำหน้าที่ตรวจสอบความเข้าใจในบทเรียนของสมาชิกให้ทุกคนสามารถอธิบายได้เหมือนกัน

บทบาทหน้าที่ดังกล่าวครูผู้สอนจะกำหนดให้เหมาะสมกับความสามารถของนักเรียน

การเรียนแบบร่วมมือโดยใช้เทคนิค STAD

คำว่า STAD เป็นตัวย่อของ "student teams achievement division"

ความหมายของคำว่า STAD มีดังต่อไปนี้

S	มาจากคำว่า	student	แปลว่า	นักเรียน
T	มาจากคำว่า	teams	แปลว่า	กลุ่ม
A	มาจากคำว่า	achievement	แปลว่า	ความสำเร็จ
D	มาจากคำว่า	division	แปลว่า	การแข่งขัน

STAD คือ student teams achievement division แปลว่า เทคนิคการเรียนรู้แบบร่วมมือแบบการประสมผลสำเร็จเป็นทีม

1. ความหมายของการเรียนแบบร่วมมือเทคนิค STAD

จากการศึกษาค้นคว้า พบว่ามีนักการศึกษาได้ให้ความหมายของการเรียนแบบร่วมมือเทคนิค STAD เป็นคำที่สื่อถึงการเรียนที่ผู้เรียนไม่ได้เรียนโดดเดี่ยว คนเดียว หรือต่างคนต่างเรียน เป็นการเรียนรู้ที่มีคนตั้งแต่ 4-6 คน มาเรียนรู้เรื่องเดียวกันด้วยกัน หรือเรียนรู้ทักษะบางอย่างจากกันและกัน หรือแลกเปลี่ยนเรียนรู้ระหว่างกัน หรือร่วมกันทำงานที่รับผิดชอบด้วยกัน ในบรรยากาศของมิตรภาพ ได้มีนักการศึกษาหลายท่านได้ให้ความหมายไว้ดังนี้

อตุลสิทธิ์ คิตรีมย์ (2548, หน้า 6) ได้ให้ความหมายการเรียนรู้แบบร่วมมือเทคนิค STAD ว่าเป็นการจัดกิจกรรมการเรียนการสอนที่เน้นให้นักเรียน ที่มีความรู้ความสามารถแตกต่างกันในกลุ่ม ทำกิจกรรมร่วมกัน รับผิดชอบงานของกลุ่มร่วมกัน รวมทั้งร่วมกันส่งเสริมการเรียนรู้ของสมาชิกแต่ละคน

นภาพร สมบูรณ์สุข (2548, หน้า 8) ได้ให้ความหมายการเรียนรู้แบบร่วมมือเทคนิค STAD เป็นการเรียนแบบร่วมมือวิธีหนึ่งที่ยึดผลสัมฤทธิ์ของกลุ่มและเน้นการทำงานเป็นกลุ่ม

ละอ อ ปิ่นทอง (2549, หน้า 5) ได้ให้ความหมายการเรียนรู้แบบร่วมมือเทคนิค STAD เป็นวิธีการจัดกิจกรรมการเรียนการสอนโดยให้แบ่งเป็นกลุ่มย่อยกลุ่มละ 4-5 คน โดยละเพศ ความสามารถ เชื้อชาติ คนเก่งจะช่วยเหลือคนที่อ่อนกว่า กระทั่งคนที่อ่อนเกิดความเข้าใจอย่างแม่นยำ เมื่อทดสอบย่อยต้องทำด้วยตนเองไม่มีการช่วยเหลือกันแต่แต่ละคนต้องทำคะแนนให้ได้มากที่สุดเพื่อความสำเร็จของกลุ่มให้ได้รับการยกย่อง ทุกกลุ่มมีสิทธิได้รับการยกย่อง

1. ความเป็นมาของการเรียนแบบร่วมมือเทคนิค STAD

การเรียนแบบร่วมมือ เทคนิค STAD เป็นรูปแบบหนึ่งของการเรียนแบบร่วมมือพัฒนาขึ้นโดยสลาวิน (Slavin.1978) ผู้อำนวยการโครงการสร้างการศึกษาระดับประถมศึกษาศูนย์การวิจัยประสิทธิภาพการเรียน ของนักเรียนที่มีปัญหาทางด้านวิชาการแห่งมหาวิทยาลัยจอห์นฮอปกินส์ สหรัฐอเมริกา สลาวินได้พัฒนาเทคนิคนี้ขึ้นเพื่อขจัดปัญหาทางการศึกษามุ่งเน้นทักษะการคิดเป็นการเรียนแบบกลุ่มที่เป็นระบบ และเป็นวิธีการสร้างสัมพันธภาพที่ดีระหว่างนักเรียน

การจัดการเรียนรู้แบบร่วมมือ เทคนิค STAD เป็นรูปแบบการเรียนที่ให้ผู้เรียนได้เรียนรู้โดยการลงมือปฏิบัติสิ่งต่างๆ ด้วยตนเอง การจัดการเรียนรู้วิธีนี้แบ่งผู้เรียนออกเป็นกลุ่มละ 4-5 คน เน้นให้มีการแบ่งงานกันทำ ช่วยเหลือกัน ร่วมกันทำงานที่ได้รับมอบหมายในกลุ่มหนึ่งๆ ประกอบด้วยผู้เรียนที่มีความสามารถทางการเรียนแตกต่างกัน ซึ่งในการจัดแบ่งกลุ่ม จะพิจารณาจากผลการเรียนหรือคะแนนการสอบในภาคเรียนที่ผ่านมา ในขณะที่เรียนสมาชิกในกลุ่มสามารถช่วยเหลือกันทำงานในเรื่องนั้นๆ แต่ในการทดสอบ ซึ่งจะทำเมื่อเรียนจบเนื้อหาหนึ่งๆ แล้ว จะเป็นการทดสอบรายบุคคลช่วยเหลือกันไม่ได้ คะแนนการสอบของสมาชิกในกลุ่มแต่ละคนจะนำมาเฉลี่ยเป็นคะแนนของกลุ่ม มีการประกาศคะแนนของกลุ่มและถ้ากลุ่มใดมีคะแนนเฉลี่ยถึงเกณฑ์ที่กำหนดไว้ ก็จะมีรางวัล ให้ด้วยและเมื่อเรียนครบ 5-6 สัปดาห์แล้วผู้เรียนสามารถเปลี่ยนกลุ่มได้

การจัดการเรียนรู้แบบร่วมมือ เทคนิค STAD จึงเป็นการเรียนที่เปิดโอกาสให้นักเรียนได้ใช้ความคิด ร่วมกัน แลกเปลี่ยนประสบการณ์ความคิด เหตุผลซึ่งกันและกัน ได้เรียนรู้สภาพอารมณ์ ความรู้สึกนึกคิดของคนในกลุ่ม เพื่อเป็นแนวคิดไปใช้ให้เป็นประโยชน์ ในชีวิตประจำวัน ตามความเหมาะสมของแต่ละบุคคล ตลอดจนเพื่อที่จะเรียนรู้และรับผิดชอบงานของผู้อื่นเสมือนงานของตน โดยมุ่งเน้นผลประโยชน์และความสำเร็จของกลุ่ม การจัดการเรียนรู้แบบร่วมมือเทคนิค STAD นี้ สิ่งที่ต้องคำนึงถึงมี 3 ประการคือ

1. รางวัลของกลุ่ม ซึ่งได้รับเมื่อกลุ่มทำคะแนนได้ถึงเกณฑ์ที่กำหนดไว้

2. ผลความรับผิดชอบรายบุคคล หมายถึง ความสำเร็จของกลุ่มนั้นจะขึ้นอยู่กับ การที่สมาชิกทุกคนเข้าใจเนื้อหาต่างๆ ดังนั้นสมาชิกทุกคนจะต้องช่วยกันอธิบายให้เข้าใจ เพราะเมื่อ มีการทดสอบสมาชิกจะต้องทำด้วยตนเองเป็นรายบุคคลโดยไม่มีผู้ช่วยเหลือ แต่คะแนนที่ได้จากการสอบจะนำมาเฉลี่ยเป็นคะแนนของกลุ่ม

3. โอกาสความสำเร็จเท่าเทียมกันหมายถึง สมาชิกทุกคนในกลุ่มมีโอกาสที่จะทำได้ดีที่สุดและประสบความสำเร็จอย่างเท่าเทียมกัน เพราะฉะนั้นจากประสบการณ์ที่ทำงานร่วมกันมา จะช่วยพัฒนาสมาชิก ดังนั้นการช่วยเหลือของสมาชิกทุกคนจึงเป็นสิ่งมีค่า

สลาวิน (Slavin, 1978, p.4) กล่าวว่า การจัดการเรียนรู้แบบร่วมมือเทคนิค STAD นี้สามารถใช้ได้กับทุกวิชาตั้งแต่วิชาคณิตศาสตร์ไปจนถึงศิลปภาษา และใช้ได้กับระดับการศึกษา ตั้งแต่ชั้นประถมศึกษาจนถึงมหาวิทยาลัยและเหมาะสมอย่างยิ่งกับรายวิชาที่มีการวางจุดประสงค์ไว้อย่างแน่ชัดโดยมีคำตอบที่ตายตัว เช่น คณิตศาสตร์ วิชาคำนวณต่างๆ การใช้ภาษาและภูมิศาสตร์ เป็นต้น

จุดประสงค์หลักของการเรียนแบบร่วมมือเทคนิค STAD ก็เพื่อที่จะจูงใจให้ผู้เรียน กระตือรือร้น กล้าแสดงออก และช่วยเหลือกันในการทำความเข้าใจเนื้อหาต่างๆ อย่างแท้จริง สลาวิน (Slavin, 1995, p.54) กล่าวเพิ่มเติมว่า การจัดการเรียนรู้แบบร่วมมือเทคนิค STAD เป็นวิธีการจัดการเรียนรู้ที่ง่ายที่สุด และเป็นตัวอย่างที่ดีที่สุดสำหรับครูในการเริ่มต้น ใช้วิธีการเรียนแบบร่วมมือในห้องเรียน

ดังนั้นเมื่อพิจารณาถึงวิธีการเรียนแบบร่วมมือเทคนิค STAD แล้ว จะเห็นได้ว่าเป็นวิธีการที่เน้นความสำคัญของการเรียนเป็นกลุ่ม การช่วยเหลือกันในกลุ่ม เป็นการฝึกทักษะทางสังคมให้กับผู้เรียน และทำให้มองเห็นคุณค่าของการร่วมมือกัน ซึ่งรูปแบบการเรียนนี้เหมาะสมกับการสอนในหลายสาขาวิชา ตั้งแต่ชั้นประถมศึกษาจนถึงมหาวิทยาลัย ผู้วิจัยจึงนำรูปแบบการเรียนแบบร่วมมือเทคนิค STAD มาใช้ในครั้งนี้เพื่อความเข้าใจเพราะจะทำให้ให้นักเรียนเก่งปานกลาง และอ่อนร่วมมือกันทำงานร่วมกัน

3. องค์ประกอบของการจัดการเรียนรู้แบบร่วมมือเทคนิค STAD

สำหรับการเรียนแบบร่วมมือเทคนิค STAD เป็นอีกเทคนิคหนึ่งที่ สลาวิน ได้เสนอไว้เมื่อ ปี ค.ศ. 1980 นั้นมีองค์ประกอบที่สำคัญ 5 ประการ ดังนี้ (วาสนา ไชยวัฒนวงษ์ไชย, 2543, หน้า 39-40)

1. การนำเสนอสิ่งที่ต้องเรียน (class presentation) ครูเป็นผู้นำเสนอสิ่งที่นักเรียนต้องเรียนไม่ว่าจะเป็นมโนทัศน์ ทักษะและ/หรือกระบวนการ การนำเสนอสิ่งที่ต้องเรียนนี้อาจใช้การบรรยาย การสาธิตประกอบการบรรยาย การใช้วีดิทัศน์หรือแม้แต่การให้นักเรียนลงมือปฏิบัติ การทดลองตามหนังสือเรียน

2. การทำงานเป็นกลุ่ม (teams) ครูจะแบ่งนักเรียนออกเป็นกลุ่มๆ แต่ละกลุ่มจะ

ประกอบด้วยนักเรียนประมาณ 4-5 คน ที่มีความสามารถแตกต่างกัน มีทั้งเพศหญิงและเพศชาย ครูต้องชี้แจงให้นักเรียนในกลุ่มได้ทราบถึงหน้าที่ของสมาชิกในกลุ่มว่านักเรียนต้องช่วยเหลือกัน เรียนร่วมกัน อภิปรายปัญหาาร่วมกัน ตรวจสอบคำตอบของงานที่ได้รับมอบหมายและแก้ไขคำตอบร่วมกัน สมาชิกทุกคนในกลุ่มต้องพยายามทำงานให้ดีที่สุดเพื่อให้เกิดการเรียนรู้ให้กำลังใจและทำงานร่วมกันได้ หลังจากครูจัดกลุ่มเสร็จเรียบร้อยแล้ว ควรให้นักเรียนแต่ละกลุ่มทำงานร่วมกันจากใบงานที่ครูเตรียมไว้จนสำเร็จ ครูอาจจัดเตรียมใบงานที่มีคำถามสอดคล้องกับวัตถุประสงค์ของบทเรียน เพื่อใช้เป็นบทเรียนของการเรียนแบบร่วมมือ ครูควรบอกนักเรียนว่าใบงานนี้ออกแบบมาให้ให้นักเรียนช่วยกันตอบคำถาม เพื่อเตรียมตัวสำหรับการทดสอบย่อย สมาชิกแต่ละคนในกลุ่มจะต้องช่วยกันตอบคำถามทุกคำถาม โดยแบ่งกันตอบคำถามเป็นคู่ๆ และเมื่อตอบคำถามเสร็จแล้วก็จะเอาคำตอบมาแลกเปลี่ยนกัน โดยสมาชิกแต่ละคนจะต้องมีความรับผิดชอบซึ่งกันและกัน ในการตอบคำถามแต่ละข้อให้ได้ ในการกระตุ้นให้สมาชิกแต่ละคนมีความรับผิดชอบซึ่งกันและกัน ควรปฏิบัติดังต่อไปนี้

- 2.1 ต้องแน่ใจว่าสมาชิกแต่ละคนในกลุ่มสามารถตอบคำถามแต่ละข้อได้อย่างถูกต้อง
- 2.2 ให้นักเรียนช่วยกันตอบคำถามทุกข้อให้ได้โดยไม่ต้องขอความช่วยเหลือจากเพื่อนนอกกลุ่มหรือขอความช่วยเหลือจากครูให้น้อยลง
- 2.3 ต้องให้แน่ใจว่าสมาชิกแต่ละคนสามารถอธิบายคำตอบแต่ละข้อได้ ถ้าคำถามแต่ละข้อเป็นแบบเลือกตอบ
3. การทดสอบย่อย (quizzes) หลังจากที่นักเรียนแต่ละกลุ่มทำงานเสร็จเรียบร้อยแล้ว ครูก็ทำการทดสอบย่อยนักเรียน โดยนักเรียนต่างคนต่างทำ เพื่อเป็นการประเมินความรู้ที่นักเรียนได้เรียนมาสิ่งนี้จะเป็นตัวกระตุ้นความรับผิดชอบของนักเรียน
4. คะแนนพัฒนาการของนักเรียนแต่ละคน (individual improvement score) คะแนนพัฒนาการของนักเรียนจะเป็นตัวกระตุ้นให้นักเรียนทำงานหนักขึ้น ในการทดสอบแต่ละครั้งครูจะมีคะแนนพื้นฐาน (base score) ซึ่งเป็นคะแนนต่ำสุดของนักเรียนในการทดสอบย่อยแต่ละครั้ง ซึ่งคะแนนพัฒนาการของนักเรียนแต่ละคนนั้นได้จากความแตกต่างระหว่างคะแนนพื้นฐาน (คะแนนต่ำสุดในการทดสอบ) กับคะแนนที่นักเรียนสอบได้ใน การทดสอบย่อยนั้นๆ ส่วนคะแนนของกลุ่ม (team score) ได้จากการรวมคะแนนพัฒนาการของนักเรียนทุกคนในกลุ่มเข้าด้วยกัน
5. การรับรองผลงานของกลุ่ม (team recognition) โดยการประกาศคะแนนของกลุ่มแต่ละกลุ่มให้ทราบ พร้อมกับให้คำชมเชย หรือให้ประกาศนียบัตรหรือให้รางวัลกับกลุ่มที่มีคะแนนพัฒนาการของกลุ่มสูงสุด คะแนนพัฒนาการของนักเรียนแต่ละคนมีความสำคัญเท่าเทียมกับคะแนนที่นักเรียนแต่ละคนได้รับจากการทดสอบ

4. ขั้นตอนการจัดกิจกรรมการเรียนรู้การสอนแบบร่วมมือเทคนิค STAD

การเรียนรู้แบบร่วมมือเทคนิค STAD เป็นการเรียนรู้ที่ละผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน โดยมีผลการเรียนอยู่ในระดับเก่ง ปานกลาง และอ่อนอยู่ในกลุ่มเดียวกัน ส่งเสริมให้ผู้เรียนเกิดการเรียนรู้ในเรื่องที่ศึกษาให้มากที่สุด โดยอาศัยการร่วมมือ ช่วยเหลือกันและแลกเปลี่ยนความรู้กันระหว่างกลุ่มผู้เรียนด้วยกัน โดยมีวิธีการเสริมแรง และการให้รางวัลเป็นหลัก

นอกจากนี้ได้มีผู้กล่าวถึงขั้นตอนการจัดกิจกรรมการเรียนรู้การสอนเทคนิค STAD ไว้หลายท่านดังต่อไปนี้

สลาบินได้ลำดับขั้นตอนการจัดกิจกรรมการเรียนรู้การสอนเทคนิค STAD ไว้ดังนี้ (Slavin, 1990, หน้า 129)

ขั้นที่ 1 ขั้นสอน ครูดำเนินการสอนเนื้อหา ทักษะหรือวิธีการเกี่ยวกับบทเรียนนั้นๆ อาจเป็นกิจกรรมที่ครูบรรยายสาธิตใช้สื่อประกอบการสอนหรือให้นักเรียนทำกิจกรรมการทดลอง

ขั้นที่ 2 ขั้นทบทวนความรู้เป็นกลุ่ม แต่ละกลุ่มประกอบด้วยสมาชิก 4-5 คน ที่มีความสามารถทางการเรียนต่างกัน สมาชิกในกลุ่มต้องมีความเข้าใจว่า สมาชิกทุกคนจะต้องทำงานร่วมกัน เพื่อช่วยเหลือกันและกันในการศึกษาเอกสาร และทบทวนความรู้เพื่อเตรียมพร้อมสำหรับการสอบย่อย ครูเน้นให้นักเรียนทำดังนี้

2.1 ต้องให้แน่ใจว่าสมาชิกทุกคนในกลุ่มสามารถตอบคำถามได้ถูกต้องทุกข้อ

2.2 เมื่อมีข้อสงสัยหรือปัญหา ให้นักเรียนช่วยเหลือกันภายในกลุ่มก่อนที่จะถามครูหรือถามเพื่อนกลุ่มอื่น

2.3 ให้สมาชิกอธิบายเหตุผลของคำตอบของแต่ละคำถามให้ได้โดยเฉพาะแบบฝึกหัดที่เป็นคำถามปรนัยแบบให้เลือกตอบ

ขั้นที่ 3 ขั้นทดสอบย่อย ครูจัดให้นักเรียนทำแบบทดสอบย่อย หลังจากนักเรียนได้เรียนและทบทวนเป็นกลุ่มเสร็จแล้วนักเรียนทำแบบทดสอบคนเดียว ไม่มีการช่วยเหลือกัน

ขั้นที่ 4 ขั้นหาคะแนนพัฒนาการ คะแนนพัฒนาการเป็นคะแนนที่ได้จากการพิจารณาความแตกต่างระหว่างคะแนนที่ต่ำสุดของการทดสอบครั้งก่อนๆ กับคะแนนที่ได้จากการทดสอบครั้งปัจจุบัน เมื่อได้คะแนนพัฒนาการของนักเรียนแต่ละคนแล้ว จึงหาคะแนนพัฒนาการของกลุ่มซึ่งได้จากการนำคะแนนพัฒนาการของสมาชิกแต่ละคนมารวมกัน หรือหาค่าเฉลี่ยของคะแนนพัฒนาการของสมาชิกทุกคน

ขั้นที่ 5 ขั้นให้รางวัลกลุ่ม กลุ่มที่ได้คะแนนปรับปรุงตามเกณฑ์ที่กำหนดจะได้รับคำชมเชยหรือตีตราประกาศที่บอร์ดในห้องเรียน

กรมวิชาการได้ลำดับขั้นตอนการจัดกิจกรรมการเรียนรู้การสอนเทคนิค STAD ไว้ดังนี้ (กรมวิชาการ, 2544 ก, หน้า 64-65)

1. ให้นักเรียนทำแบบทดสอบก่อนเรียนเพื่อวัดความรู้พื้นฐานของนักเรียน

2. แบ่งนักเรียนออกเป็นกลุ่มย่อย กลุ่มละ 6 คน เลือกประธานและเลขานุการกลุ่ม
  3. ให้เลขานุการกลุ่มมารับปัญหา หนังสือ และเอกสารที่จะต้องค้นคว้าภายในกลุ่ม
- ของคน
4. ทุกกลุ่มประชุมวางแผน และแบ่งหน้าที่ความรับผิดชอบ เพื่อปฏิบัติงานตามที่ครูมอบหมายมาพร้อมกับปัญหา หรือกรณีตัวอย่าง
  5. นักเรียนดำเนินการศึกษาค้นคว้าจากหนังสือและเอกสาร พร้อมกับใช้ประสบการณ์ของตัวเองเป็นส่วนประกอบ
  6. ประชุมปรึกษาหารือ และอภิปรายภายในกลุ่มของตนเอง
  7. แต่ละกลุ่มรวบรวมข้อมูลและเขียนเป็นรายงานกลุ่มแล้วแจกกลุ่มต่างๆ
  8. แต่ละกลุ่มส่งตัวแทนออกมารายงานหน้าชั้น
  9. ให้กลุ่มอื่นๆ ชักถามข้อข้องใจ
  10. ครูอธิบายเพิ่มเติมในกรณีที่ประเด็นสำคัญยังไม่ได้พูดถึงจากกลุ่มต่างๆ แล้วครูสรุป
11. นักเรียนบันทึกความรู้เพิ่มเติมที่ได้รับจากการเรียนลงในสมุด
- สุวิทย์ มูลคำ และอรทัย มูลคำ ได้ลำดับขั้นตอนการจัดกิจกรรมการเรียนการสอนเทคนิค STAD ไว้ดังนี้ (สุวิทย์ มูลคำ และอรทัย มูลคำ, 2545, หน้า 172-173)
1. ขั้นเตรียมเนื้อหาประกอบด้วย
    - 1.1 การจัดเตรียมเนื้อหาสาระ ผู้สอนจัดเตรียมเนื้อหาสาระหรือเรื่องที่จะให้ผู้เรียนได้เรียนรู้ เป็นเนื้อหาใหม่โดยจัดกิจกรรมให้ผู้เรียนศึกษา เรียนรู้ด้วยตนเอง รวมทั้งสื่อ วัสดุอุปกรณ์ หรือแหล่งเรียนรู้ ใบความรู้ ใบงาน เป็นต้น
    - 1.2 การจัดเตรียมแบบทดสอบย่อย เช่น ข้อทดสอบ กระดาษคำตอบ เกณฑ์การให้คะแนน เป็นต้น
  2. ขั้นจัดทีม

ผู้สอนจัดทีมผู้เรียนโดยให้ละกันทั้งเพศและความสามารถ ทีมละประมาณ 4-5 คน เช่นทีมที่มีสมาชิก 4 คน อาจประกอบไปด้วยชาย 2 คน หญิง 2 คน เป็นคนเก่ง 1 คน ปานกลาง 2 คน อ่อน 1 คน เป็นต้น
  3. ขั้นเรียนรู้ ประกอบด้วย
    - 3.1 ผู้สอนแนะนำวิธีการเรียนรู้
    - 3.2 ทีมวางแผนการเรียนรู้ โดยแบ่งภาระหน้าที่กัน เช่น ผู้อ่าน ผู้หาคำตอบ ผู้สนับสนุน ผู้จับบันทึก ผู้ประเมินผล เป็นต้น
    - 3.3 สมาชิกในแต่ละกลุ่มศึกษาเนื้อหาสาระและทำกิจกรรมตามใบงานที่ผู้สอนกำหนด ซึ่งการเรียนรู้โดยวิธีนี้เน้นการให้ความร่วมมือช่วยเหลือกันในห้องมากกว่าการแข่งขันแบบตัวต่อตัว

3.4 ผู้เรียนหรือสมาชิกแต่ละกลุ่มประเมินเพื่อทบทวนความรู้ ความเข้าใจในเนื้อหา

4. ขั้นทดสอบ

4.1 ผู้เรียนแต่ละคนทำการทดสอบย่อย เพื่อวัดความรู้ความเข้าใจในเนื้อหา สาระที่ได้เรียนรู้จากข้อทดสอบของผู้สอน

4.2 ผู้สอนและผู้เรียนอาจร่วมกันตรวจผลการทดสอบของสมาชิกแต่ละคน

4.3 ทีมจัดทำคะแนนการพัฒนาของสมาชิกแต่ละคน และคะแนนการพัฒนาของกลุ่ม

4.4 ให้แต่ละทีมนำคะแนนการพัฒนาของทีมไปเทียบกับเกณฑ์ เพื่อหาระดับคุณภาพ

5. ขั้นการรับรองผลงานและเผยแพร่ชื่อเสียงของทีม เป็นการประกาศผลงานของทีมว่าแต่ละทีมอยู่ในระดับคุณภาพใด รับรองยกย่อง ชมเชย ทีมที่มีคะแนนการพัฒนาสูงในรูปแบบต่างๆ เช่น ปิดประกาศ ให้อาจารย์ ลงจดหมายข่าว ประกาศเสียงตามสาย เป็นต้น

กิตินา แชมมณี ได้ลำดับขั้นตอนการจัดกิจกรรมการเรียนการสอนเทคนิค STAD ไว้ดังนี้ (กิตินา แชมมณี, 2548, หน้า 266-267)

1. จัดผู้เรียนเข้ากลุ่มละความสามารถ (เก่ง- ปานกลาง-อ่อน) กลุ่มละ 4 คน และเรียกกลุ่มนี้ว่า กลุ่มบ้านของเรา (home group)

2. สมาชิกในกลุ่มบ้านของเรา ได้รับเนื้อหาสาระ และศึกษาเนื้อหาสาระนั้น ร่วมกัน เนื้อหาสาระนั้นอาจมีหลายตอน ซึ่งผู้เรียนอาจต้องทำแบบทดสอบในแต่ละตอน และเก็บคะแนนของคนไว้

3. ผู้เรียนทุกคนทำแบบทดสอบครั้งสุดท้าย ซึ่งเป็นการทดสอบรวบยอดและนำคะแนนของตนไปหาคะแนนพัฒนาการ (improvement score) ซึ่งหาได้ดังนี้

คะแนนพื้นฐาน ได้จากการเฉลี่ยของคะแนนทดสอบย่อยหลายๆ ครั้ง ที่ผู้เรียนแต่ละคนทำได้ คะแนนที่ได้ ได้จากการนำคะแนนทดสอบครั้งสุดท้ายลบคะแนนพื้นฐาน

คะแนนพัฒนาการ ถ้าคะแนนที่ได้คือ

-11 ขึ้นไป คะแนนพัฒนาการ = 0

-1 ถึง -10 คะแนนพัฒนาการ = 10

+1 ถึง 10 คะแนนพัฒนาการ = 20

+11 ขึ้นไป คะแนนพัฒนาการ = 30

4. สมาชิกในกลุ่มบ้านของเรา นำคะแนนพัฒนาการของแต่ละคนในกลุ่มมารวมกันเป็นคะแนนของกลุ่ม กลุ่มใดได้คะแนนพัฒนาการของกลุ่มสูงสุดกลุ่มนั้นได้รางวัล

อรอินทร์ โคตรมนตรี ได้ลำดับขั้นตอนการจัดกิจกรรมการเรียนการสอนเทคนิค STAD ไว้ดังต่อไปนี้ (อรอินทร์ โคตรมนตรี, 2547, หน้า 40-43)

กระบวนการดำเนินการสอนแบ่งออกเป็นขั้นตอนง่ายๆ 6 ขั้นตอนดังนี้

1. บอกเป้าหมายและแนวทางการเรียนเป็นการจูงใจให้นักเรียนสนใจเรียน ได้แก่บอกจุดประสงค์การเรียนรู้ในหน่วยการเรียนนั้น อาจใช้วิธีการเขียนจุดประสงค์การเรียนรู้บนกระดานดำ

แล้วทบทวนความรู้เดิม หรือเสนอปัญหาที่จะเชื่อมโยงมาสู่การเรียนรู้เรื่องใหม่ตามจุดประสงค์การเรียนรู้

2. การนำเสนอข้อมูลใหม่ที่จะสอนวิธีการอาจใช้การบรรยายนำให้ดูสื่อการสอนประกอบ เพื่อนำเข้าสู่กิจกรรมกลุ่ม

3. แบ่งกลุ่มนักเรียนที่จะทำกิจกรรมกลุ่มที่ได้จัดเตรียมไว้เช่น

3.1 เขียนขั้นตอนการทำงานหรือศึกษาบนกระดานคำหรือแผนภูมิเช่น

3.1.1 นักเรียนนั่งประจำที่

3.1.2 นักเรียนส่งตัวแทนมารับเอกสารที่โต๊ะครู

3.1.3 นักเรียนอ่านคำชี้แจง 10 นาที

3.1.4 เมื่อครูให้สัญญาณให้ลงมือปฏิบัติกิจกรรม

3.1.5 เมื่อหมดเวลาให้กลุ่มนำเสนอผลงานและนำเสนอผลงาน

3.2 บอกขั้นตอนการปฏิบัติงานให้ชัดเจนอาจทดสอบความเข้าใจ โดยให้นักเรียน 2-3 คน ทบทวนคำสั่ง

3.3 ให้นักเรียนแจ้งชื่อกลุ่ม ครูกำหนดสถานที่กลุ่มและวิธีการทำงานกลุ่มให้ชัดเจน

3.4 การช่วยเหลือนักเรียนทำงานกลุ่ม โดยแนวคิดการเรียนรู้ร่วมกลุ่มจะเปิดโอกาสให้นักเรียนทำงานของตนเองอย่างเต็มที่และเป็นอิสระ ครูจะเข้าไปช่วยเหลือน้อยที่สุดสิ่งที่ครูจะช่วยเหลือจะเป็นการให้ข้อเสนอแนะหรือให้แนวทางการแสวงหาคำตอบ

3.5 การทดสอบย่อย และการนำเสนอผลงานไปตัดสินกลุ่ม สลาวินได้ให้แนวทางในการประเมินผลกลุ่ม ประกอบด้วยการกำหนดคะแนนพื้นฐานการทดสอบย่อยการปรับปรุงคะแนน และการตัดสินประเมินผลกลุ่มดังนี้

3.5.1 การกำหนดคะแนนพื้นฐาน คะแนนพื้นฐานเป็นคะแนนเฉลี่ยซึ่งได้มาจากการทดสอบย่อย 3 ครั้ง หรือมากกว่า หรือจะใช้คะแนนผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนในปีที่แล้วก็ได้

ตัวอย่าง	ผลการทดสอบย่อยของสมาชิก	
ครั้งที่ 1	ได้คะแนน	80
ครั้งที่ 2	ได้คะแนน	74
ครั้งที่ 3	ได้คะแนน	80
	รวมคะแนน	234

ดังนั้นคะแนนพื้นฐานของสมาชิกในที่นี้คือ 78

กาญจนา อุปสาร ได้ลำดับขั้นตอนการจัดกิจกรรมการเรียนการสอนแบบร่วมมือเทคนิค STAD ไว้ดังต่อไปนี้ (กาญจนา อุปสาร, 2547, หน้า 74-75) และเป็นขั้นตอนที่ผู้วิจัยเลือกใช้ในการสอน ซึ่ง สลาวินและคณะได้พัฒนาขึ้นประกอบด้วยขั้นตอนการสอน 5 ขั้น ดังนี้

ขั้นที่ 1 การนำเสนอบทเรียนต่อทั้งชั้นเรียน (class presentation)

ขั้นที่ 2 การเรียนกลุ่มย่อย (team study)

ขั้นที่ 3 การทดสอบย่อย (test)

ขั้นที่ 4 คะแนนในการพัฒนาตนเอง (individual improvement scores)

ขั้นที่ 5 กลุ่มที่ได้รับการยกย่อง และการยอมรับ (team recognition)

ขั้นที่ 1 การเสนอบทเรียนต่อทั้งชั้นเรียน เป็นขั้นตอนที่ครูผู้สอนได้ทำกิจกรรมการสอนแก่นักเรียนทั้งชั้นเพื่อให้นักเรียนได้รับความรู้ ความเข้าใจในบทเรียนนั้นๆ เพื่อให้เข้าใจเนื้อหาอย่างต่อแท้ โดยทำเป็นกิจกรรมตามลำดับดังนี้

กิจกรรมที่ 1 นำเข้าสู่บทเรียนด้วยวิธีที่เหมาะสมกับเนื้อหา

กิจกรรมที่ 2 ครูอธิบายวิธีการเรียนในเนื้อหาบทเรียนพร้อมทั้งมีอุปกรณ์

ประกอบการสอน

กิจกรรมที่ 3 ครูอธิบายวิธีการทำให้บทเรียนได้รับความสำเร็จสูงสุด

กิจกรรมที่ 4 ครูแนะนำว่าทุกคนต้องเรียนรู้เนื้อหาอย่างต่อแท้ด้วยตนเอง

หรือวิธีสร้างความสัมพันธ์กับเพื่อนภายในกลุ่ม

ขั้นที่ 2 การเรียนกลุ่มย่อยเป็นการจัดกลุ่มเล็กๆภายในห้องเรียนเดียวกัน หลากๆ กลุ่ม ทำงานร่วมกัน ช่วยเหลือซึ่งกันและกัน จนประสบผลสำเร็จในงานนั้นๆ โดยทำเป็นกิจกรรมตามลำดับดังนี้

กิจกรรมที่ 1 แจ้งให้นักเรียนทราบว่าสมาชิกกลุ่มย่อยมีจำนวน 4-5 คน โดยผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนในแต่ละกลุ่มจะมีสมาชิกที่เรียนเก่ง ปานกลาง และอ่อน ในอัตราส่วน 1:2:1 แต่จะมี 2 กลุ่ม ที่มีสมาชิก 5 คน

กิจกรรมที่ 2 เข้ากลุ่มเรียน ภายในกลุ่มต้องช่วยเหลือกัน คนเรียนเก่งต้องช่วยเหลือเพื่อนที่เรียนอ่อน ต้องปรึกษากันภายในกลุ่ม หากภายในกลุ่มไม่เข้าใจจึงจะถามครู การปรึกษากันภายในกลุ่มไม่ควรส่งเสียงดังรบกวนกลุ่มอื่น

ขั้นที่ 3 การทดสอบย่อย เมื่อเรียนจบเนื้อหาตอนหนึ่งนักเรียนต้องได้รับการทดสอบซึ่งทุกคนต้องทำข้อทดสอบตามความสามารถของตน ไม่ให้มีการช่วยเหลือกัน ทำกิจกรรมดังต่อไปนี้

กิจกรรมที่ 1 ศึกษาข้อทดสอบให้เข้าใจ

กิจกรรมที่ 2 ทำข้อทดสอบตามคำสั่งให้ครบถ้วน

กิจกรรมที่ 3 ตรวจทานแก้ไขหากพบข้อบกพร่อง

ขั้นที่ 4 คะแนนในการพัฒนาตนเอง นักเรียนในแต่ละกลุ่ม แต่ละคน จะต้องทำข้อทดสอบในแต่ละครั้งให้ได้คะแนนมากกว่าคะแนนฐานของคนในครั้งที่แล้วจึงจะประสบผลสำเร็จในการเรียนโดยทำกิจกรรมตามลำดับดังนี้

กิจกรรมที่ 1 ตรวจข้อทดสอบโดยให้นักเรียนหรือครูเป็นผู้ตรวจ ถ้าให้นักเรียนตรวจต้องแลกกันตรวจ และตรวจพร้อมๆ กัน เพื่อให้นักเรียนได้ทราบข้อดีและข้อควรปรับปรุง

กิจกรรมที่ 2 ให้นักเรียนช่วยกันรวมคะแนนที่ได้แต่ละคน เพื่อเปรียบเทียบ
ฐานคะแนน

กิจกรรมที่ 3 รวมคะแนนสมาชิกในกลุ่มแล้วหารด้วยสมาชิกในกลุ่มจะเป็น
คะแนนของกลุ่ม

ขั้นที่ 5 กลุ่มที่ได้รับการยกย่องและการยอมรับ นักเรียนและครูร่วมกันพิจารณาตั้งนี้
กิจกรรมที่ 1 ให้นำคะแนนแต่ละกลุ่มประกาศ หรือคิดที่กระดานดำให้
นักเรียนดู

กิจกรรมที่ 2 ทุกคนช่วยกันพิจารณาว่ากลุ่มใดมีคะแนนอยู่ระดับใด

กิจกรรมที่ 3 เมื่อกลุ่มใดมีคะแนนสูงตามเกณฑ์ ให้นักเรียนช่วยกันสรุปว่า
กลุ่มใดบ้างที่ได้รับการยกย่อง ชมเชย

กิจกรรมที่ 4 การให้รางวัล กลุ่มใดที่ได้รับการยกย่อง และการยอมรับ นักเรียน
ในแต่ละกลุ่ม กลุ่มใดมีคะแนนสูงตามเกณฑ์ที่กำหนดไว้ จะได้รับการยกย่องชมเชย และเป็นที่ยอมรับของห้องเรียน โดยมีครู และนักเรียนร่วมกันพิจารณา การยกย่องชมเชย เช่น ปรบมือ คิดชื่อ คิดป้ายประกาศหน้าห้องเรียน มอบเกียรติบัตร หรือประกาศ

จากแนวคิดดังกล่าวพอสรุปได้ว่าเทคนิค STAD หมายถึงการจัดการเรียนตามรูปแบบการสอนแบบร่วมมือโดยมีการแบ่งกลุ่มๆละ 4 คน สมาชิกแต่ละคนในกลุ่มมีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนคละกัน ระดับความสามารถทางการเรียนสูง กลาง ต่ำ ในอัตราส่วน 1:2:1 ซึ่งในการจัดแบ่งกลุ่มจะพิจารณาจากผลการเรียนหรือคะแนนสอบในภาคเรียนที่ผ่านมา การเรียนแบบร่วมมือโดยใช้เทคนิค STAD ซึ่งผู้วิจัยใช้ในการดำเนินการสอนมีลำดับขั้นตอนดังนี้

ขั้นที่ 1 การนำเสนอบทเรียนต่อทั้งชั้น (class presentation) โดยครูผู้สอนเสนอเนื้อหาให้นักเรียนทั้งห้องครูผู้สอนใช้เทคนิคการสอนที่เหมาะสมตามลักษณะของเนื้อหา บทเรียนโดยใช้สื่อการเรียนการสอนประกอบ

ขั้นที่ 2 การเรียนกลุ่มย่อย (team study) ประกอบด้วยสมาชิก 4-5 คน สมาชิกในกลุ่มจะแตกต่างกันเรื่องเพศและระดับสติปัญญา หน้าที่สำคัญของกลุ่มคือการเตรียมสมาชิกของกลุ่มให้สามารถทำแบบทดสอบได้คือกิจกรรมของกลุ่มอยู่ในรูปการอภิปรายหรือแก้ปัญหาาร่วมกัน สมาชิกในกลุ่มต้องช่วยเพื่อนให้มีความรู้ทุกคนอย่างต่อ่งแท้ คนเก่งจะช่วยสอนคนอ่อนให้เข้าใจ หากไม่เข้าใจให้ปรึกษาเพื่อนในกลุ่ม ปรึกษาครู ขณะร่วมศึกษาไม่เสียงดัง

ขั้นที่ 3 การทดสอบย่อย (test) หลังจากเรียนไปแล้ว 1-2 ชั่วโมง ทดสอบทุกคน ให้ทุกคนทำข้อทดสอบตามความสามารถของตน ไม่ให้ช่วยเหลือซึ่งกันและกัน

ขั้นที่ 4 คะแนนในการพัฒนาตนเอง (individual improvement scores) เป็นคะแนนที่ได้จากการเปรียบเทียบที่สอบได้เทียบกับคะแนนมาตรฐาน คะแนนที่ได้จะเป็นคะแนนความก้าวหน้าของผู้เรียนทำได้หรือไม่ ขึ้นอยู่กับความขยันที่เพิ่มขึ้นมากกว่าบทเรียนก่อนหรือไม่ นักเรียนมี

โอกาสได้คะแนนสูงสุดเพื่อช่วยเหลือกลุ่มหรืออาจจะไม่ได้เลย ถ้าหากได้คะแนนน้อยกว่าฐานเกิน 10 คะแนน

ขั้นที่ 5 กลุ่มที่ได้รับการยกย่องและการยอมรับ (team recognition) กลุ่มใดที่ได้คะแนนเฉลี่ยของกลุ่มเกินเกณฑ์ที่ตั้งไว้ (คะแนนของกลุ่มนักเรียนอาจคิดเป็น 20% ของคะแนนรวมทั้งหมดของวิชานั้น) กลุ่มนั้นจะได้รับรางวัล

5. การคิดคะแนน

การคิดคะแนน เป็นการเปิดโอกาสให้นักเรียนได้พัฒนาความสามารถของตนเองอย่างเต็มที่นักเรียนสามารถปรับปรุงคะแนนของตนเองให้สูงขึ้นได้ในแต่ละครั้ง เป็นการแข่งขันกับตนเอง ผลการทดสอบย่อยและการนำผลงานไปตัดสินกลุ่ม สลาวิน (Slavin, 1995, pp. 77-80) ได้ให้แนวทางในการประเมินผลกลุ่มประกอบด้วย การกำหนดคะแนนพื้นฐานการทดสอบย่อย การปรับปรุงคะแนนและการตัดสินประเมินผลกลุ่มดังนี้

1. การกำหนดคะแนนพื้นฐาน (base score)

นักเรียนแต่ละคนต้องตั้งเป้าหมายของการเรียนว่า นักเรียนสามารถบรรลุตามเป้าหมายที่ตั้งไว้ ถ้านักเรียนทำงานที่ยากกว่าและทำคะแนนสอบได้ดีกว่า คะแนนสอบที่ผ่านมา แต่ถ้านักเรียนไม่สามารถทำคะแนนได้สูงขึ้น ก็ปราศจากคะแนนที่ปรับปรุงจากการสอบที่ผ่านมา คะแนนสอบที่ผ่านมาเรียกว่า คะแนนพื้นฐาน (base score: B) ได้มาจาก 2 วิธีคือ

วิธีที่ 1 คะแนน B ได้มาจากคะแนนเฉลี่ยจากการสอบที่ผ่านมาของนักเรียน หลังจากครูเสนอบทเรียนโดยใช้เทคนิค STAD

วิธีที่ 2 คะแนน B ได้มาจากคะแนนสอบครั้งสุดท้ายของนักเรียน ในปีการศึกษาที่ผ่านมา โดยนำเอาผลคะแนนจากการเรียนวิชาภาษาไทยของนักเรียนแต่ละคนมาคิดเป็นคะแนนพื้นฐานแล้วนำไปคิดเทียบเป็นคะแนนที่ต้องการ

ตัวอย่าง ศุภลักษณ์ มีคะแนนจากการเรียนวิชาภาษาไทยในภาคเรียนที่ 1 ปีการศึกษา 2549 อยู่ 70 คะแนน จากคะแนนเต็ม 100 ดังนั้น คะแนนพื้นฐานของศุภลักษณ์ คือ 70 คะแนน และเมื่อนำไปเทียบเป็นคะแนนเต็ม 10 คะแนน ศุภลักษณ์จะมีคะแนนพื้นฐานคือ 7 คะแนน เป็นต้น

2. การหาคะแนนก้าวหน้า (improvement points)

โดยวิธีการเปรียบเทียบคะแนนย่อยกับคะแนนพื้นฐาน เพื่อหาความแตกต่างและปรับเป็นคะแนนก้าวหน้า ซึ่งมีเกณฑ์ดังตาราง 3 ดังนี้

ตาราง 2 การหาคะแนนก้าวหน้า

คะแนนสอบย่อย	คะแนนก้าวหน้า
คะแนนต่ำกว่าคะแนนพื้นฐานมากกว่า 10 คะแนน	5
คะแนนต่ำกว่าคะแนนพื้นฐาน 1-10	10
คะแนนสูงกว่าคะแนนพื้นฐาน 1-10	20
คะแนนมากกว่า 10 คะแนนเหนือคะแนนพื้นฐาน	30

ที่มา: (Slavin, 1995, p. 80)

จากตารางนี้ นำคะแนนพื้นฐาน คะแนนสอบย่อย และคะแนนก้าวหน้า บันทึกในตารางคะแนนของแต่ละกลุ่มดังตาราง 4 ดังนี้

ตาราง 3 แสดงการบันทึกคะแนนสอบและคะแนนก้าวหน้าจากคะแนนเต็ม 100 คะแนน

ชื่อกลุ่ม	สอบครั้งที่	เรื่อง	
ชื่อสมาชิก	คะแนนพื้นฐาน	คะแนนสอบย่อย	คะแนนก้าวหน้า
ค.ช. ณัฐวัฒน์	90	100	30
ค.ช. พิรพาส	90	82	10
ค.ญ. จินดาวัฒน์	85	74	5
ค.ญ. ปวีรีศา	75	79	20

ที่มา: (ราณี ศรีโมรา, 2549, หน้า 55)

จุดประสงค์ของการคิดคะแนนพื้นฐานและคะแนนก้าวหน้าที่เพื่อที่จะให้นักเรียนทุกคนพยายามทำคะแนนสูงสุดให้กับกลุ่มของตน ไม่ว่าคะแนนครั้งที่ผ่านมาจะอยู่ในระดับใดก็ตาม นักเรียนจะเข้าใจและเห็นว่าเป็นการยุติธรรมที่จะเปรียบเทียบคะแนนของตนกับคะแนนที่ทำไว้ครั้งก่อน โดยไม่ต้องไปแข่งขันกับใคร เมื่อนักเรียนรู้เกณฑ์ล่วงหน้าทำให้ทราบว่าจะต้องใช้ความพยายามมากน้อยเพียงใดทำให้เกิดแรงจูงใจที่จะทำให้กลุ่มได้คะแนนดีขึ้นและได้เป็นกลุ่มที่ประสบความสำเร็จ

1. การคิดคะแนนกลุ่ม (team score)

การคิดคะแนนกลุ่ม เป็นการนำคะแนนพัฒนาของสมาชิกแต่ละคนในกลุ่มรวมกัน แล้วหาค่าเฉลี่ยเป็นคะแนนของกลุ่ม ดังตัวอย่างในตาราง

ตาราง 4 แสดงการบันทึกคะแนนสอบและคะแนนก้าวหน้า

ชื่อสมาชิก	คะแนนพื้นฐาน	คะแนนสอบย่อย	คะแนนก้าวหน้า
ด.ช. ณัฐวัฒน์	90	100	30
ด.ช. พีรพาส	90	82	10
ด.ญ. จินดาวัฒน์	85	74	5
ด.ญ. ปวีริศา	75	79	20

ที่มา: (ราณี ศรีโมรา, 2549, หน้า 56)

จากนั้นนำคะแนนเฉลี่ยไปเทียบกับคะแนนเฉลี่ยของกลุ่มอื่น เพื่อจะหากกลุ่มที่มีคะแนนสูงสุดให้ได้รับรางวัล

6. การให้รางวัล (availability of rewards)

การให้รางวัลเป็นองค์ประกอบหนึ่งในการเรียนด้วยวิธีนี้ เพื่อเป็นการจูงใจและกระตุ้นให้นักเรียนทำงานให้ดีที่สุด ซึ่งจะเปิดโอกาสให้กลุ่มได้รับรางวัล สลาวิน (Slavin, 1995, p. 63) ได้กำหนดเกณฑ์ที่จะได้รับรางวัลของกลุ่มไว้ 3 รางวัล ได้แก่ รางวัลยอดเยี่ยม (superteam) รางวัลดีมาก (greatteam) และรางวัลดี (goodteam) และใช้เกณฑ์ในการคิดคะแนนก้าวหน้ามาเป็นเกณฑ์ดังนี้

ตาราง 5 ตารางแสดงเกณฑ์การให้รางวัล

คะแนนเฉลี่ยของกลุ่ม	รางวัล
15	ดี
20	ดีมาก
25	ยอดเยี่ยม

ที่มา: (Slavin, 1995, p. 80)

เกณฑ์เหล่านี้เป็นเกณฑ์ที่ตายตัว ดังนั้นกลุ่มใดจะได้รับรางวัลยอดเยี่ยมได้ กลุ่มนั้นจะต้องได้คะแนนสูงกว่าคะแนนพื้นฐานของตนเอง และการที่ได้รับรางวัลดีมากได้ก็ต่อเมื่อสมาชิกในกลุ่มเกือบทุกคนได้คะแนนสูงกว่า คะแนนพื้นฐานของตนเองตั้งแต่ 10 คะแนนขึ้นไป แต่อย่างไรก็ตาม ครูผู้สอนอาจเปลี่ยนแปลงเกณฑ์นี้ได้

ครูอาจให้รางวัลเป็นสิ่งของ หรือใบประกาศนียบัตร เพื่อดึงดูดใจแก่สมาชิกภายในกลุ่ม เช่นที่ได้รับรางวัลยอดเยี่ยม อาจจะได้ใบประกาศนียบัตรใบใหญ่กว่ากลุ่มที่ได้รับรางวัลดีมาก และสำหรับกลุ่มที่ได้รับรางวัลดีอาจจะได้รับคำชมเชยในห้องเรียนเท่านั้นซึ่งอยู่ในดุลพินิจของครูผู้สอน โดยหลักการแล้วการให้รางวัลนี้เพื่อเป็นการให้กำลังใจแก่ผู้เรียนนั่นเอง

เกี่ยวกับการให้รางวัลในการเรียนตามเทคนิค STAD นั้น สรุปได้ว่า เป็นการจูงใจและกระตุ้นให้นักเรียนทุกคนทำงานให้ดีที่สุดโดยถือความค่าเฉลี่ยของคะแนนพัฒนา เป็นเกณฑ์และได้กำหนดเกณฑ์การให้รางวัลของกลุ่มไว้ 3 รางวัลคือ ดี ดีมากและยอดเยี่ยม รางวัลที่ได้อาจเป็นสิ่งของหรือเอกสาร เช่น ประกาศเกียรติคุณ หรือคำชมเชย ในการวิจัยครั้งนี้ ผู้วิจัยได้เลือกให้รางวัลโดยใช้ใบประกาศเกียรติคุณเป็นรางวัลแก่ผู้เรียน และมีการเปลี่ยนแปลงบ้างในบางครั้ง

7. การบันทึกคะแนน

การเรียนตามเทคนิค STAD ครูควรจดบันทึกคะแนน เพื่อให้นักเรียนได้ทราบพัฒนาการหรือความก้าวหน้าทางการเรียนการสอนของตนและสมาชิกคนอื่นๆ ด้วยเมื่อนักเรียนทราบผลความก้าวหน้าทางการเรียนของตนแล้ว จะทำให้นักเรียนเกิดความพยายามที่จะปรับปรุงตนเองให้มีพัฒนาการทางด้านกรเรียนมากยิ่งขึ้น สำหรับการจัดทำแบบบันทึกคะแนนตามเทคนิค STAD นี้ ผู้วิจัยใช้รูปแบบดังนี้ (Slavin, 1995, p. 178)

ตาราง 6 แสดงแบบบันทึก คะแนนของกลุ่ม

ชื่อ.....					
รายชื่อสมาชิก	ครั้งที่ 1	ครั้งที่ 2	ครั้งที่ 3	ครั้งที่ 4	ครั้งที่ 5
ผลรวมของคะแนนกลุ่ม					
คะแนนเฉลี่ยของกลุ่ม					
รางวัลที่ได้รับ					

คะแนนของกลุ่ม = ผลรวมของคะแนนกลุ่ม x จำนวนสมาชิกของกลุ่ม
ที่มา: (Slavin, 1995, p. 178)

จุดประสงค์ของการคิดคะแนนพื้นฐานและคะแนนก้าวหน้าก็เพื่อจะให้นักเรียนทุกคนพยายามทำคะแนนสูงสุดให้กับกลุ่มของตน ไม่ว่าคะแนนครั้งที่ผ่านมาจะอยู่ในระดับใดก็ตาม

นักเรียนจะเข้าใจและเห็นว่าเป็นการยุติธรรมที่จะเปรียบเทียบคะแนนของตนกับคะแนนที่ทำได้ครั้งก่อน โดยไม่ต้องไปแข่งขันกับใคร เมื่อนักเรียนรู้เกณฑ์ล่วงหน้าทำให้ทราบว่า จะต้องใช้ความพยายามอย่างน้อยเพียงใด ทำให้เกิดแรงจูงใจที่จะทำให้กลุ่มได้คะแนนดีขึ้นและได้เป็นกลุ่มที่ประสบความสำเร็จ

การสอนแบบปกติ

1. ความหมายของการสอนแบบปกติ

นักการศึกษาได้ให้ความหมายของการสอนแบบปกติไว้ดังนี้

พัชรี ลิธิฎา (2544, หน้า 11) ให้ความหมายของการสอนแบบปกติว่า เป็นการสอนของครูโดยใช้แผนการสอนแบบปกติ ซึ่งส่วนมากจะเป็นการบรรยายประกอบสื่อการสอน มีการอภิปราย แบ่งกลุ่มศึกษาค้นคว้า แสดงบทบาทสมมุติ

เสาวนีย์ คำรงโรจน์สกุล (2544, หน้า 7) ให้ความหมายของการจัดการเรียนรู้แบบปกติว่า เป็นการสอนที่ครูนิยมใช้กันทั่วไป ได้แก่ การบรรยาย การอภิปราย การซักถาม การจดบันทึก และการทำแบบฝึกหัด

ไฉ่ เอี่ยมวิไลย์ (2547, หน้า 71) ให้ความหมายของการสอนแบบปกติว่า หมายถึงการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ให้กับนักเรียนโดยยึดแนวการสอนตามแนวคู่มือครู ที่เน้นการถ่ายทอดแบบบรรยาย และการใช้สื่อประกอบการสอนเป็นส่วนใหญ่

อตุลสิทธิ์ กิศจรัมย์ (2548, หน้า 6) ให้ความหมายของการสอนแบบปกติว่า หมายถึงการสอนแบบบรรยาย อภิปรายและซักถามโดยมุ่งเน้นให้นักเรียนทำการศึกษาค้นคว้า และทำกิจกรรมด้วยตนเองเป็นรายบุคคล

นภาพร สมบูรณ์สุข (2548, หน้า 8) ให้ความหมายของการสอนแบบปกติว่า หมายถึงการจัดกิจกรรมการเรียนการสอนเพื่อให้ผู้เรียนมีคุณลักษณะ หรือจุดประสงค์ตามหลักสูตร ซึ่งมีขั้นตอนในการสอน 3 ขั้น คือขั้นนำเข้าสู่บทเรียน ขั้นการจัดกิจกรรมการเรียนการสอน และขั้นสรุป ซึ่งในแต่ละขั้นตอนนั้นครูผู้สอนอาจดำเนินกิจกรรมต่างๆกันไปตามเนื้อหาหรือวิชาที่สอนและตามสภาวะแวดล้อมที่แตกต่างกันแต่ก็นำไปสู่ผลของหลักสูตรและพัฒนาให้เกิดทักษะแก่ผู้เรียนภายใต้ความมุ่งหมายเดียวกัน

2. หลักการและแนวคิดเกี่ยวกับการสอนแบบปกติ

การสอนแบบปกติเป็นการจัดกิจกรรมการเรียนการสอนให้ผู้เรียนบรรลุจุดประสงค์ตามจุดมุ่งหมายของหลักสูตร

วีรพันธ์ สิทธิพงศ์ (2540, หน้า 228) กล่าวว่า การสอนตามปกติมีหลักการและแนวคิดดังนี้

1. การเรียนการสอนยึดตามหลักสูตรโดยใช้เนื้อหาเป็นหลัก

2. กำหนดเวลาเรียนแน่ชัด ใช้เวลาเรียนพร้อมๆ กันทั้งกลุ่ม
3. เน้นการตอบสนองความต้องการของกลุ่ม
4. ใช้คำรา แบบฝึกหัดเป็นอุปกรณ์ในการสอนเป็นสำคัญ
5. จำกัดขอบเขตการเรียนรู้
6. สอนโดยใช้วิธีบรรยาย หรือสาธิตเป็นหลัก
7. กำหนดจุดประสงค์การเรียนรู้แบบกว้างๆ
8. เกณฑ์การวัด ขึ้นอยู่กับบุคคล
9. การประเมินผลการเรียนรู้จะแยกออกจากการสอนและจะเกิดขึ้นตลอดเวลาในช่วง

ของการทดลอง

10. ยึดถือคะแนนการสอบเป็นหลัก

3. ขั้นตอนการสอนแบบปกติ

สุกัญญา กัตัญญ (2542, หน้า 55) ได้กล่าวถึงขั้นตอนของการสอนตามปกติไว้ว่ามี 3 ขั้นตอน คือ

1. ชี้นำเข้าสู่บทเรียนเป็นการเตรียมผู้เรียนให้พร้อมที่จะเรียนโดยครูกระตุ้นให้นักเรียนเกิดความสนใจด้วยกิจกรรมต่างๆ เช่น การทายปัญหา ชักถาม ทบทวนบทเรียนที่ผ่านมา
2. ชี้นำสอนเป็นการดำเนินกิจกรรมการเรียนการสอนเพื่อให้บรรลุวัตถุประสงค์ด้วยวิธีการต่างๆ เช่น ครูเสนอบทเรียนใหม่ด้วยการชักถามแล้วให้นักเรียนศึกษาเนื้อหาในบทเรียนหรือหนังสือเสริมบทเรียน หลังจากนั้นร่วมกันอภิปรายกลุ่ม ปฏิบัติกิจกรรมต่างๆ ในแผนการจัดการเรียนรู้ เช่น ดำเนินการทดลอง การอภิปราย การเสนอผลการทดลอง เป็นต้น
3. ชี้นำสรุปและประเมินผล เป็นการสรุปเนื้อหาสาระและความคิดรวบยอดของบทเรียนโดยครูเลือกใช้กิจกรรมการสรุปในลักษณะต่างๆ เช่น ให้นักเรียนรายงานผลการทดลองหน้าชั้น ครูและนักเรียนร่วมกันอภิปรายผลการทดลองร่วมกัน การสังเกตและการตอบคำถาม การให้นักเรียนทำแบบฝึกหัด ซึ่งเป็นการตรวจสอบพฤติกรรมที่กำหนดไว้ในจุดประสงค์ของการเรียนการสอนในแต่ละครั้ง

อารยา กล้าหาญ (2545, หน้า 92) กล่าวถึงขั้นตอนวิธีสอนตามแนวคู่มือครูไว้ดังนี้

1. ชี้นำเข้าสู่บทเรียน มีการทบทวนความรู้เดิม แจงจุดประสงค์การเรียนรู้และตั้งผู้เรียนสู่เนื้อหาใหม่ โดยใช้วิธีการที่หลากหลาย เช่น เกม บทบาทสมมุติ นิทาน เพลง เป็นต้น
2. ชี้นำกิจกรรมการเรียนการสอน ประกอบด้วย การเสนอเนื้อหาการเรียนให้กับผู้เรียน โดยให้นักเรียนใช้วิธีการต่างๆ การอธิบาย การสนทนาชักถาม ตอบปากเปล่า อภิปราย การทำแบบฝึกหัด การทำกิจกรรมตามใบงานหรือทำงานกลุ่มประกอบกับการใช้สื่อการสอน รูปภาพ ใบงาน หรือสัญลักษณ์ประกอบการเรียนการสอน
3. ชี้นำสรุปบทเรียน ครูและนักเรียนร่วมกันสรุปหลักการและสาระสำคัญ
4. ชี้นำวัดและประเมินผลเป็นการตรวจสอบเพื่อวินิจฉัยว่านักเรียนบรรลุจุดประสงค์

การเรียนรู้ที่กำหนดไว้หรือไม่ ถ้านักเรียนยังไม่บรรลุตามจุดประสงค์ก็จะได้รับการสอนซ่อมเสริม ก่อนเรียนเนื้อหาใหม่ต่อไป โดยสังเกตพฤติกรรมของนักเรียนขณะปฏิบัติกิจกรรม การตอบคำถาม การทำแบบฝึกหัด และการตรวจแบบทดสอบ

โฮ้ เอียมวิลัย (2547, หน้า 73) ได้กล่าวถึงขั้นตอนของการสอนแบบปกติไว้ 3 ขั้นตอน ดังนี้

1. ขั้นนำเข้าสู่บทเรียน ครูใช้กิจกรรมอย่างใดอย่างหนึ่ง เช่น เกม สนทนา ชักถาม เพลง การพูดคุยเป็นการนำเข้าสู่บทเรียน
2. ขั้นจัดกิจกรรมการเรียนรู้ ครูนำเสนอเนื้อหาใหม่โดยการใช้สื่อประกอบการอธิบาย ชักถาม การบรรยาย การอภิปราย ได้แก่ ใบความรู้ หนังสือแบบเรียน ภาพประกอบและใบงาน เป็นต้น
3. ขั้นสรุป ครูและนักเรียนร่วมกันสรุปเนื้อหาสาระที่เรียนมาแล้ว ด้วยวิธีการอภิปราย ชักถาม หรือทำแบบฝึกหัด

ราณี ศรีโมรา (2549, หน้า 60-61) ได้กล่าวถึงขั้นตอนของการสอนตามปกติไว้ว่ามี 4 ขั้นตอน คือ

1. ขั้นนำเข้าสู่บทเรียน ครูกระตุ้นให้ผู้เรียนเกิดความพร้อม และความสนใจในการเรียน ด้วยการสนทนาชักถาม เกม รูปภาพ เพลง หรือนิทาน และแจ้งจุดประสงค์ของการเรียนรู้
2. ขั้นกิจกรรมการเรียนรู้ ครูนำเสนอเนื้อหาให้นักเรียนด้วยวิธีการบรรยาย อภิปราย สนทนาชักถาม โดยมีสื่อประกอบการเรียนการสอน เช่น ใบความรู้ ใบงาน หรือหนังสือแบบเรียน และนักเรียนลงมือปฏิบัติกิจกรรม
3. ขั้นสรุป ครูและนักเรียนร่วมกันสรุปเนื้อหาด้วยการอภิปรายชักถาม หรือตรวจเฉลย แบบฝึกหัดร่วมกัน
4. ขั้นประเมินผล เป็นการตรวจสอบความรู้ว่านักเรียนมีความเข้าใจมากน้อยเพียงใด จากการทำแบบฝึกหัด การสังเกต และการทดสอบ

จากหลักการและแนวคิดดังกล่าวสรุปได้ว่า การสอนแบบปกติ หมายถึง การจัดการเรียนรู้ตามคู่มือครูของกรมวิชาการ เพื่อให้ให้นักเรียนเกิดการเรียนรู้ โดยครูเป็นผู้เตรียมความรู้ ความเข้าใจในเรื่องที่จะสอนจากหลักสูตร ตำรา แบบฝึกหัด แล้วรวบรวมเรื่องราวทั้งหมดมาถ่ายทอดให้นักเรียนโดยการบรรยาย การสาธิต การใช้สื่อประกอบการสอน ซึ่งครูและนักเรียนจะร่วมกันอภิปราย สรุปเนื้อเรื่อง มีลำดับขั้นตอนคือ ขั้นนำเข้าสู่บทเรียน ขั้นสอน ขั้นสรุปและประเมินผลซึ่งเป็นขั้นตอนที่ผู้วิจัยใช้ในการดำเนินการสอน

1. ขั้นนำเข้าสู่บทเรียน เป็นการทบทวนความรู้เดิมแจ้งจุดประสงค์การเรียนรู้และตั้งผู้เรียนสู่เนื้อหาใหม่ โดยใช้วิธีการที่หลากหลาย เช่น เกม บทบาทสมมุติ นิทาน เพลง เป็นต้น
2. ขั้นกิจกรรมการเรียนการสอน ประกอบด้วย การเสนอเนื้อหาการเรียนให้กับผู้เรียน โดยให้นักเรียนใช้วิธีการต่างๆ เช่น การอธิบาย การสนทนาชักถาม ตอบปากเปล่า อภิปราย การ

ทำแบบฝึกหัด การทำกิจกรรมตามใบงานหรือทำงานกลุ่มประกอบกับการใช้สื่อการสอนของจริง รูปภาพ ใบงาน หรือสัญลักษณ์ประกอบการเรียนการสอน

3. ชั้นสรุปบทเรียน ครูและนักเรียนร่วมกันสรุปหลักการและสาระร่วมกัน

4. ชั้นวัดและประเมินผล เป็นการตรวจสอบเพื่อวินิจฉัยว่านักเรียนบรรลุวัตถุประสงค์การเรียนรู้ที่กำหนดไว้หรือไม่ ถ้านักเรียนยังไม่บรรลุวัตถุประสงค์ก็จะได้รับการสอนซ่อมเสริม ก่อนเรียนเนื้อหาต่อไป โดยสังเกตพฤติกรรมของนักเรียนขณะปฏิบัติกิจกรรม การตอบคำถาม การทำแบบฝึกหัด และการตรวจแบบทดสอบ

ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน

1. ความหมายของผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน

ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน (achievement) เป็นสมรรถภาพทางสมองในด้านต่างๆ ที่นักเรียนได้รับจากประสบการณ์ทั้งทางตรงและทางอ้อมจากครู สำหรับความหมายของผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนได้มีนักการศึกษาหลายท่านได้ให้ความหมายไว้ ดังนี้

ซวาล แพร์คกุล (2516, หน้า 15) กล่าวว่าผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนเป็นความสำเร็จในด้านความรู้ ได้แก่ ความรู้ ทักษะ และสมรรถภาพทางด้านต่างๆ ของสมอง นั่นคือผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนควรจะประกอบด้วยสิ่งสำคัญอย่างน้อยสามสิ่ง คือ ความรู้ ทักษะ และสมรรถภาพของสมองด้านต่างๆ

นิภา เมธาวิชัย (2536, หน้า 65) กล่าวว่า ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนหมายถึงความรู้ และทักษะที่ได้รับ และพัฒนามาจากการเรียนการสอนวิชาต่างๆ โดยครูอาศัยเครื่องมือวัดผลช่วยในการศึกษาว่านักเรียนมีความรู้และทักษะมากน้อยเพียงใด

สมหวัง พิริยานูวัฒน์ (2537, หน้า 71) ได้กล่าวว่าผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน หมายถึงผลที่เกิดจากการสอนหรือกระบวนการเปลี่ยนแปลงพฤติกรรม ซึ่งแสดงออกมา 3 ด้าน ได้แก่ พุทธิพิสัย จิตพิสัย และทักษะพิสัย

ชนินทร์ชัย อินทிரาวรณ์ และคนอื่นๆ (2540, หน้า 5) ได้กล่าวถึงความหมายของผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน ว่าเป็นความสำเร็จในด้านความรู้ ทักษะสมรรถภาพด้านต่างๆ ของสมองหรือมวลประสบการณ์ทั้งปวงของบุคคลที่ได้รับการเรียนการสอนหรือผลงานที่นักเรียนได้จากการประกอบกิจกรรมส่วนหนึ่ง เช่น นักเรียนท่องสูตรเคมีในช่วงเวลาหนึ่ง นักเรียนคนนั้นสามารถจำได้เท่าใดก็ถือว่านักเรียนมีผลสัมฤทธิ์ในสูตรเคมีสูตรนั้นมากเท่านั้น

ภพ เลหาไพบูลย์ (2542, หน้า 367-389) กล่าวว่าผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนหมายถึงพฤติกรรมที่แสดงออกถึงความสามารถในการกระทำสิ่งใดสิ่งหนึ่งได้จากที่ไม่เคยกระทำได้หรือกระทำได้น้อย ก่อนที่จะมีการเรียนการสอน และเป็นพฤติกรรมที่สามารถวัดได้

อายเซนค์ (Eysenck, 1972, p. 16) ได้กล่าวไว้ว่า ผลสัมฤทธิ์ในการเรียนเป็นขนาดของความสำเร็จที่ได้จากการเรียนที่อาศัยความสามารถเฉพาะบุคคล โดยตัวบ่งชี้วัดผลสัมฤทธิ์

ในการเรียน อาจได้มาจากกระบวนการที่ไม่ต้องอาศัยการทดสอบก็ได้ เช่น การสังเกต การตรวจ การบ้าน หรืออาจได้ในรูปของระดับคะแนนที่ได้จากโรงเรียน ซึ่งต้องอาศัยกรรมวิธีที่ซับซ้อน และระยะเวลาที่นานพอสมควร หรืออีกวิธีหนึ่งอาจวัดได้ด้วยแบบวัดผลสัมฤทธิ์ในการเรียนทั่วไป

กู๊ด (Good, 1973, p. 6) ให้ความหมายของผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน ว่าหมายถึง การเข้าถึงความรู้หรือพัฒนาทักษะทางการเรียน ซึ่งโดยปกติพิจารณาจากคะแนนสอบ การฝึกอบรมหรือคะแนนที่ได้จากงานที่ครูมอบหมายให้ หรือทั้งสองอย่าง

จากที่กล่าวความหมายของผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน หมายถึง คะแนนการเรียน ภาษาไทยซึ่งวัดจากแบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนที่ผู้วิจัยสร้างขึ้นตามหลักการประเมินผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนภาษาไทยของบลูม (Bloom) ดังนี้

1. ความรู้ ความจำ (knowledge) หมายถึง จำความรู้รวบยอด จำวิธีดำเนินการ จำเนื้อเรื่อง
2. ความเข้าใจ (comprehension) หมายถึง ความสามารถในการบอกความ ตีความ และแปลความ
3. การนำไปใช้ (application) หมายถึง ความสามารถในการนำความรู้ไปใช้
4. การวิเคราะห์ (analysis) หมายถึง ความสามารถในการวิเคราะห์ หลักการวิเคราะห์ สัมพันธ์ วิเคราะห์ความสำคัญของเรื่องนั้น ๆ ได้
5. การสังเคราะห์ (synthesis) หมายถึง ความสามารถในการสังเคราะห์ความสัมพันธ์ สังเคราะห์แผนงาน สังเคราะห์ข้อความ
6. การประเมินผล (evaluation) หมายถึง ความสามารถในการประเมินผลโดยอาศัย ข้อเท็จจริงภายนอกและข้อเท็จจริงภายใน

2. ปัจจัยที่ส่งผลต่อผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน

ในการจัดการเรียนการสอนสิ่งที่ครูต้องการ คือการทำให้นักเรียนเกิดการเรียนรู้ในสิ่งที่เรียน ทั้งภาคทฤษฎีและปฏิบัติให้มากที่สุดซึ่งองค์ประกอบที่มีอิทธิพลต่อผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักเรียนนั้นมีหลายประการดังที่บลูม และคณะ (Bloom, et al, 1971) กล่าวว่าตัวแปรที่มีอิทธิพลต่อผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนไม่ได้ขึ้นอยู่กับสติปัญญาเพียงด้านเดียว แต่จะขึ้นอยู่กับองค์ประกอบดังนี้

พฤติกรรมด้านความรู้ ความคิด หมายถึง ความสามารถทั้งหลาย ของนักเรียนซึ่งประกอบด้วยความถนัด และพื้นฐานเดิมของนักเรียน

คุณลักษณะด้านจิตพิสัย หมายถึง สภาพการณ์หรือแรงจูงใจที่จะทำให้นักเรียนเกิดการเรียนรู้ใหม่ ได้แก่ ความสนใจ เจตคติต่อเนื้อหาวิชาที่เรียนในโรงเรียน และระบบการเรียน ความคิดเห็นเกี่ยวกับตนเอง ลักษณะบุคลิกภาพ

คุณภาพการสอน ซึ่งได้แก่ การได้รับคำแนะนำ การมีส่วนร่วมในการเรียนการสอน การเสริมแรงจากครู การแก้ไขข้อผิดพลาด และรู้ผลว่าตนเองกระทำถูกต้องหรือไม่

สรุปได้ว่าอิทธิพลที่มีต่อผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน ไม่ได้ขึ้นอยู่กับสติปัญญาเพียงด้านเดียว แต่ขึ้นอยู่กับพฤติกรรมความรู้ คุณลักษณะด้านจิตพิสัย สุขภาพร่างกาย ความสัมพันธ์ภายในครอบครัว และขึ้นอยู่กับคุณภาพของการสอน ซึ่งนับว่าเป็นองค์ประกอบที่มีอิทธิพลต่อผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน

3. การวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน

การวัดผลสัมฤทธิ์ในการเรียน เป็นการตรวจสอบระดับความสามารถหรือความสำเร็จของบุคคลว่าได้เรียนรู้แล้ว มากน้อยเพียงใด มีความสามารถชนิดใด ในการวัดผลสัมฤทธิ์ในการเรียนมีผู้กล่าวไว้ดังนี้

พวงรัตน์ ทวีรัตน์ (2543, หน้า 21) กล่าวว่า การวัดผลสัมฤทธิ์เป็นการตรวจสอบพฤติกรรมของผู้เรียนในด้านพุทธิพิสัย ซึ่งได้แก่ พฤติกรรมด้านความรู้ ความจำ ความเข้าใจ การนำไปใช้ และการประเมินค่า ซึ่งเป็นการวัดองค์ประกอบที่สำคัญ 2 ประการ คือ

1. การวัดด้านปฏิบัติ เป็นการตรวจสอบความรู้ ความสามารถทางการปฏิบัติโดยให้ผู้เรียนลงมือปฏิบัติจริง ให้เห็นผลงานที่ปรากฏออกมา ทำการสังเกตและวัดได้ การวัดแบบนี้ต้องวัดโดยใช้ข้อสอบภาคปฏิบัติ

2. การวัดด้านเนื้อหา เป็นการตรวจสอบความรู้ ความสามารถเกี่ยวกับเนื้อหาวิชา รวมถึงพฤติกรรมความสามารถในด้านต่าง ๆ อันเป็นผลมาจากการเรียนการสอน มีวิธีการวัดได้ 2 ลักษณะคือ สอบปากเปล่า และการสอบแบบให้เขียนตอบ

บุญเรียง ขจรศิลป์ (2530, หน้า 77) ได้กล่าวถึง แบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ในการเรียนว่า จะเป็นแบบทดสอบที่ใช้วัดระดับความสามารถของผู้เรียนว่า มีความรู้ ความสามารถและทักษะในเนื้อหาวิชาที่เรียนไปแล้วมากน้อยเพียงใด โดยครูผู้สอนสามารถดำเนินการสร้างด้วยตนเอง ตามวัตถุประสงค์ของบทเรียน

บำรุง ไตรรัตน์ (2534, หน้า 175-176) ได้กล่าวถึง จุดมุ่งหมายในการวัดผลสัมฤทธิ์เพื่อวัดขอบเขตของสัมฤทธิ์ผลทางการเรียนของนักเรียนที่มีต่อจุดมุ่งหมายของการสอนที่ตั้งไว้ เพื่อวัดความก้าวหน้าในการเรียนในรายวิชาที่สอนหลังเสร็จสิ้นการเรียน

4. ความหมายของแบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน

คำว่าแบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ (achievement test) นักวัดผลและนักการศึกษามีการเรียกชื่อแตกต่างกันไปเป็น แบบทดสอบความสัมฤทธิ์ แบบทดสอบผลสัมฤทธิ์หรือแบบทดสอบผลสัมฤทธิ์ และได้ให้ความหมายในแนวทางเดียวกันดังนี้

วิเชียร เกตุสิงห์ (2517, หน้า 23) ให้ความหมายว่า แบบทดสอบผลสัมฤทธิ์ หมายถึงแบบทดสอบที่วัดความรู้ ทักษะ และสมรรถภาพด้านต่างๆ ที่เด็กได้รับการเรียนรู้มาในอดีต ยกเว้นการวัดทางด้านร่างกาย ข้อสอบประเภทนี้ส่วนใหญ่จะใช้วัดผลสัมฤทธิ์ทางด้านวิชาการ

ชวาล แพ้วัดกุล (2518, หน้า 112) ให้ความหมายว่า แบบทดสอบความสัมฤทธิ์ หมายถึงแบบทดสอบที่วัดความรู้ ทักษะและสมรรถภาพด้านต่างๆ ที่ได้รับจากประสบการณ์ทั้งปวง

ทั้งจากโรงเรียนและที่บ้าน ยกเว้นการวัดทางร่างกาย ความถนัด และทางบุคคลกับสังคม สำหรับในโรงเรียน และแบบทดสอบประเภทผลสัมฤทธิ์มุ่งที่จะวัดความสำเร็จในวิชาการเป็นส่วนใหญ่

ยาวดี วิบูลย์ศรี (2540, หน้า 28) ได้ให้แนวคิดที่ว่าแบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์เป็นแบบทดสอบวัดความรู้เชิงวิชาการ มักใช้วัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน เน้นการวัดความรู้ความสามารถจากการเรียนรู้ในอดีต หรือสภาพปัจจุบันของแต่ละคน

กล่าวโดยสรุปว่า แบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์เป็นแบบทดสอบที่ใช้วัดความรู้ ทักษะและความสามารถทางวิชาการที่ผู้เรียนได้เรียนรู้มาแล้วในอดีตหรือปัจจุบันว่าบรรลุผลสำเร็จตามจุดประสงค์ที่กำหนดไว้เพียงใด

5. ประเภทของแบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน

ชวาล แพร์ดีกุล (2518, หน้า 61) ได้แบ่งแบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนออกเป็นสองประเภทได้แก่

1. แบบทดสอบที่ครูสร้างขึ้นเอง (teacher made test) เป็นแบบทดสอบที่สร้างขึ้นเฉพาะคราวเพื่อใช้ทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ และความสามารถทางวิชาการของนักเรียน มีใช้กันทั่วไปในโรงเรียน แบบทดสอบประเภทนี้สอบเสร็จก็ทิ้ง จะสอบใหม่ก็สร้างขึ้นใหม่ หรือนำของเก่ามาเปลี่ยนแปลงปรับปรุง โดยไม่มีวิธีการอะไรเป็นหลักไม่มีการวิเคราะห์ข้อสอบดีเลวประการใด

2. แบบทดสอบมาตรฐาน (standardized test) หมายถึง แบบทดสอบที่สร้างขึ้นด้วยกระบวนการ หรือวิธีการที่ซับซ้อนมากกว่าแบบทดสอบที่ครูสร้างขึ้นเอง เมื่อสร้างเสร็จก็มีการนำไปทดสอบ แล้วนำผลมาวิเคราะห์ด้วยวิธีการทางสถิติหลายครั้ง เพื่อปรับปรุงให้มีคุณภาพดี มีความเป็นมาตรฐาน

การวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนแบ่งออกตามลักษณะการตอบได้เป็นสองประเภทใหญ่ๆ คือ

1. แบบอัตนัย (subjective test) เป็นแบบทดสอบที่ได้กำหนดปัญหาหรือคำถามให้ และให้ผู้ตอบแสวงหาความรู้ ความเข้าใจและความคิดตามที่โจทย์กำหนดให้ภายในระยะเวลาที่กำหนด การใช้ภาษาในการเขียนตอบขึ้นอยู่กับตัวผู้สอบ แบบทดสอบนี้สามารถวัดได้หลายๆ ด้าน ในแต่ละข้อ เช่น ความสามารถในการใช้ภาษา ความคิด และเจตคติและอื่นๆ

2. แบบปรนัย (objective test) หมายถึง แบบทดสอบที่มีคำตอบไว้ให้แล้ว ผู้สอบต้องตัดสินใจเลือกข้อที่ถูกต้องหรือพิจารณาข้อความที่ให้ว่าถูกหรือผิด (true - false) แบบเติมคำ (completion) หรือตอบสั้นๆ (short answer) แบบจับคู่ (matching) แบบจัดลำดับ (rearrangement) และแบบเลือกตอบ (multiple choices) แบบทดสอบทั้งสองลักษณะดังกล่าว ต่างก็มีข้อเด่นข้อด้อยแตกต่างกันและไม่มีปรากฏตายตัวว่าดี และไม่มีการและสภาพการณ์ของการใช้ตายตัวว่าดีต้องใช้ประเภทใด แต่ควรคำนึงถึงจุดประสงค์ และสภาพการณ์ของการใช้

ล้วน สายยศ และอังคณา สายยศ (2539, หน้า 146-150) ได้แบ่งเครื่องมือวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนออกเป็น 2 ประเภท คือ

1. แบบทดสอบที่ครูสร้างขึ้นเอง หมายถึง แบบทดสอบที่มุ่งวัดผลสัมฤทธิ์ของผู้เรียน เฉพาะกลุ่มที่ครูสอนเป็นแบบทดสอบที่ครูสร้างขึ้นใช้กันโดยทั่วไปในสถานศึกษา มีลักษณะเป็นแบบทดสอบข้อเขียน (paper and pencil test) ซึ่งแบ่งออกเป็น 2 ชนิด คือ

1.1 แบบทดสอบอัตนัย (subjective or essay test) เป็นแบบทดสอบที่กำหนดคำถามหรือปัญหาให้ แล้วให้ผู้สอบเขียนโดยแสดงความรู้ ความคิด เจตคติ ได้อย่างเต็มที่

1.2 แบบทดสอบปรนัย หรือแบบให้คำตอบสั้นๆ (objective test or short answer) เป็นแบบทดสอบที่กำหนดให้ผู้สอบเขียนคำตอบสั้นๆ หรือมีคำตอบให้เลือกแบบจำกัดคำตอบ ผู้สอบไม่มีโอกาสแสดงความรู้ ความคิด ได้อย่างกว้างขวางเหมือนแบบทดสอบอัตนัย แบบทดสอบชนิดนี้ แบ่งออกเป็น 4 แบบ คือแบบทดสอบ ถูก ผิด แบบทดสอบเติมคำ แบบทดสอบจับคู่ และแบบทดสอบแบบเลือกตอบ

2. แบบทดสอบมาตรฐาน หมายถึงแบบทดสอบที่มุ่งวัดผลสัมฤทธิ์ของผู้เรียนทั่วไป ซึ่งสร้างโดยผู้เชี่ยวชาญ มีการวิเคราะห์ และปรับปรุงเป็นอย่างดีจนมีคุณภาพ มีมาตรฐาน กล่าวคือ มีมาตรฐานในการดำเนินการสอบ วิธีการให้คะแนนและการแปลความหมายของคะแนน จากที่กล่าวมาจะเห็นได้ว่าชนิดของแบบทดสอบ ได้แก่ แบบทดสอบปรนัย แบบทดสอบอัตนัย แบบทดสอบแบบเลือกตอบ แบบทดสอบแบบถูก ผิด แบบทดสอบเติมคำ แบบทดสอบจับคู่ ที่ผู้สร้างสร้างขึ้น หรือแบบทดสอบมาตรฐาน อย่างไรก็ตาม การสร้างแบบทดสอบชนิดต่างๆ นั้น ผู้สร้างจะต้องสร้างให้เหมาะสมกับเนื้อหา และสอดคล้องกับจุดประสงค์ที่กำหนดไว้ และเลือกใช้ให้เหมาะสมกับผู้สอบด้วย

เจตคติต่อการเรียนรู้กลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาไทย

1. ความหมายของเจตคติ

เจตคติ (attitude) มาจากภาษาลาตินว่า "aptus" แปลว่า โน้มเอียงเหมาะสม เจตคติ หรือทัศนคติ เป็นความรู้สึกของบุคคลที่เกิดขึ้นต่อสิ่งต่างๆ เช่น บุคคล สัตว์ สิ่งของ การกระทำ สถานการณ์และอื่นๆ รวมทั้งท่าทีที่บ่งบอกถึงสภาพของจิตใจที่มีต่อสิ่งใดสิ่งหนึ่ง หรือเป็นความคิดเห็นซึ่งมีอารมณ์เป็นส่วนประกอบ เป็นส่วนที่พร้อมเกิดปฏิบัติการเฉพาะอย่างต่อสถานการณ์ภายนอก ได้มีนักการศึกษาและนักจิตวิทยาให้ความหมายของเจตคติไว้ดังนี้

เจตคติ หมายถึงท่าทีหรือความรู้สึกของบุคคลต่อสิ่งใดสิ่งหนึ่ง (พจนานุกรม ฉบับราชบัณฑิตยสถาน พ.ศ.2542, 2546 หน้า 321)

บัญญัติ ชำนาญกิจ (2542, หน้า 42) ได้กล่าวว่า เจตคติ คือท่าที หรือแนวโน้มที่จะแสดงออกในลักษณะของความรู้สึก อารมณ์ที่มีต่อวัตถุ เหตุการณ์ หรือค่านิยมที่เกี่ยวกับสิ่งใดสิ่งหนึ่ง

พรรณิ ชูทัย เจนจิต (2543, หน้า 54) ได้อธิบายว่าเจตคติเป็นความรู้สึกเชื่อหรือศรัทธาต่อสิ่งใดสิ่งหนึ่ง จนเกิดความพร้อมที่จะแสดงการกระทำออกมา ซึ่งอาจจะเป็นไปในทางดีหรือไม่ดีก็ได้

จิรพันธ์ บุญเรือน (2544, หน้า 45) กล่าวถึงเจตคติหมายถึง ความรู้สึกของบุคคลที่มีระดับมากน้อยในด้านบวกหรือด้านลบต่อสิ่งใดสิ่งหนึ่ง อันเป็นผลมาจากประสบการณ์และการเรียนรู้ของบุคคลนั้นๆ

วิภาวี แป้นเรือง (2546, หน้า 37) กล่าวว่า เจตคติ หมายถึง ความรู้สึกนึกคิด ความคิดเห็นและความพร้อมที่จะกระทำต่อสิ่งใดสิ่งหนึ่ง ซึ่งอาจเป็นความรู้สึกในทางชอบหรือไม่ชอบ เป็นการบอกแนวโน้มทางจิตใจของบุคคลเมื่อปะทะสัมพันธ์กับสิ่งของบุคคล ประเพณีหรือสถานการณ์ใดๆ ซึ่งมีผลให้บุคคลแสดงพฤติกรรมต่างๆ ออกมา เจตคติที่มีต่อสิ่งใดสิ่งหนึ่งสามารถสร้างขึ้นและเปลี่ยนแปลงได้

พิชิต ฤทธิ์จรรยา (2547, หน้า 223) กล่าวว่า เจตคติเป็นความรู้สึก ความเชื่อ ความศรัทธาของบุคคลต่อสิ่งใดสิ่งหนึ่งซึ่งเป็นผลมาจากการเรียนรู้ และประสบการณ์ที่ช่วยกระตุ้นจิตใจให้บุคคลแสดงพฤติกรรมต่อสิ่งต่างๆ ไปในทิศทางใดทิศทางหนึ่ง เช่น สนับสนุนหรือต่อต้าน ชอบหรือไม่ชอบ เห็นด้วยหรือไม่เห็นด้วย เป็นต้น

ใจเด็ด หวานชะเอม (2550, หน้า 36) กล่าวว่าเจตคติเป็นความรู้สึกภายในของบุคคลในด้านความคิด ความรู้สึก อารมณ์รวมกับความรับรู้และประสบการณ์ของตนเอง ที่มีต่อสิ่งใดสิ่งหนึ่ง ซึ่งส่งผลให้บุคคลแสดงพฤติกรรมออกมาในลักษณะเห็นด้วย ชอบหรือสนับสนุนเรียกว่า ในทางบวกกับการเห็นด้วย ไม่ชอบหรือคัดค้านเรียกว่าในทางลบ

روبินส์ (Robbins, 1993, p. 177) อธิบายว่า attitude หมายถึง การประเมินสิ่งที่ชอบหรือไม่ชอบ เกี่ยวกับวัตถุ บุคคล หรือเหตุการณ์ ซึ่งสะท้อนถึงความรู้สึกเกี่ยวกับบางสิ่งบางอย่าง เช่น เมื่อฉันชอบงานของฉัน เป็นการแสดงความรู้สึกของฉันที่เกี่ยวข้องกับงาน

บารอน (Baron, 1994, p. 642) ให้ความหมายของเจตคติ หมายถึงความรู้สึก ความเชื่อ และพฤติกรรมที่มีต่อสิ่งของ คน เรื่องราว และกลุ่มต่างๆ ในทางบวกหรือทางลบ

เทอร์สโตน (Thurstone, 1995, p. 531) ให้ความหมายของเจตคติ หมายถึงผลรวมเกี่ยวกับความรู้สึก อคติ ความกลัวต่อบางสิ่งบางอย่าง การแสดงออกทางการพูดเป็นความคิดอย่างใดอย่างหนึ่งและความคิดนี้เป็นสัญลักษณ์ของเจตคติ

เลฟตัน และรอลา (Lefton & Laura, 1997, p. 354) ให้ความหมายของเจตคติ หมายถึงความรู้สึก ความเชื่อ และการโน้มน้าวให้แสดงพฤติกรรมต่อคน หรือสิ่งต่างๆ

ดาร์เลย์ (Darley, 1998, p. 611) ให้ความหมายของเจตคติ หมายถึงการแสดงออกที่ได้ใคร่ตรงแล้วต่อเหตุการณ์สิ่งต่างๆ หรือคนว่าพึงพอใจ

จากแนวคิดของนักการศึกษา และนักจิตวิทยาที่ได้กล่าวมาพอสรุปได้ว่า เจตคติ หมายถึงความรู้สึก ความเชื่อ ของบุคคลที่มีต่อสิ่งหนึ่งสิ่งใดหรือตัวบุคคล ทั้งที่เป็นรูปธรรมหรือ

นามธรรม อันเนื่องมาจากภาวะของจิตใจ ประสบการณ์การเรียนรู้เกี่ยวกับสิ่งแวดล้อมและความรู้สึกที่เกิดขึ้น ซึ่งจะเป็นตัวกำหนดให้บุคคลนั้นแสดงพฤติกรรมหรือแนวโน้มของการตอบสนองต่อสิ่งนั้นในทิศทางหนึ่งที่จะเป็นทางสนับสนุนหรือคัดค้านก็ได้

2. องค์ประกอบของเจตคติ

ไทรแอนดิส (Triandis, 1971, p. 3) ได้สรุปองค์ประกอบของเจตคติไว้ 3 ประการ คือ

1. องค์ประกอบด้านพุทธิปัญญา (cognitive component) เป็นองค์ประกอบทางด้านความรู้หรือความเข้าใจของบุคคลที่มีต่อสิ่งเรานั้นๆ เพื่อเป็นเหตุผลในการที่จะสรุปรวมเป็นความเชื่อหรือช่วยประเมินผลสิ่งเรานั้นๆ

2. องค์ประกอบทางด้านท่าทีความรู้สึก (affective component) จัดเป็นส่วนประกอบทางด้านอารมณ์ ความรู้สึก ซึ่งจะเป็นตัวเร้า "ความคิด" อีกต่อหนึ่ง ถ้าบุคคลมีภาวะความรู้สึกที่ดีหรือไม่ดี ขณะที่คิดถึงสิ่งใดสิ่งหนึ่งแสดงว่าบุคคลนั้นมีความรู้สึกในด้านบวกและลบตามลำดับ

3. องค์ประกอบทางด้านปฏิบัติ (behavioral component) คือความพร้อมหรือความโน้มเอียงเพื่อตอบสนองต่อสิ่งเร้าในทิศทางที่สนับสนุนหรือคัดค้าน ทั้งนี้ขึ้นอยู่กับความเชื่อหรือความรู้ที่ได้จากการประเมินผล

เลฟตัน (Lifton, 1997, p. 354) ได้กล่าวถึงองค์ประกอบของเจตคติไว้ 3 ประการ คือ

1. ด้านความรู้ความเข้าใจ (the cognitive component) เป็นความเชื่อที่มีต่อสิ่งนั้นๆ

2. ด้านอารมณ์ (the emotion component) เป็นความรู้สึกชอบ ไม่ชอบสิ่งนั้น

3. ด้านพฤติกรรม (the behavioral com) เป็นการแสดงออกของความเชื่อและความรู้สึกที่มีต่อสิ่งนั้น

เจตคติประกอบด้วยองค์ประกอบต่างๆ โดยแบ่งเป็น 3 ลักษณะ คือ

1. เจตคติมีองค์ประกอบเดียว คือ องค์ประกอบด้านอารมณ์หรือความรู้สึก (affective component) หมายถึง ความรู้สึกชอบหรือไม่ชอบที่มีต่อเป้าหมายของเจตคติ นักจิตวิทยาในกลุ่มนี้ได้แก่ ออลล์พอร์ต (Allport) เทอร์สโตน (Thurstone) อินสโค (Insko) นิวแมนและนิวแมน (Newman & Newman)

2. เจตคติมีสององค์ประกอบ คือ

2.1 องค์ประกอบด้านสติปัญญา (cognitive component) หมายถึงองค์ประกอบด้านความเชื่อ ความรู้ ความคิด และความคิดเห็นที่มีต่อเป้าหมายของเจตคติ

2.2 องค์ประกอบด้านอารมณ์หรือความรู้สึก (affective component) หมายถึง ความรู้สึกชอบหรือไม่ชอบ หรือท่าทีที่ดีหรือไม่ดีที่มีต่อเป้าหมายของเจตคติ นักจิตวิทยาในกลุ่มนี้ได้แก่ แคทซ์ (Katz) คาแพลน (Kaplan) กิลฟอร์ด (Guilford)

3. เจตคติมีสามองค์ประกอบ คือ

3.1 องค์ประกอบด้านสติปัญญา (cognitive component) หมายถึงองค์ประกอบด้านความเชื่อ ความรู้ ความคิด และความคิดเห็นที่มีต่อเป้าหมายของเจตคติ

3.2 องค์ประกอบด้านอารมณ์หรือความรู้สึก (affective component) หมายถึงความรู้สึกชอบ หรือไม่ชอบ หรือทำที่ที่ดีหรือไม่ดีที่มีต่อเป้าหมายของเจตคติ

3.3 องค์ประกอบด้านพฤติกรรม (behavioral component) หมายถึงความพร้อมหรือแนวโน้มที่บุคคลจะปฏิบัติต่อเป้าหมายของเจตคติ นักจิตวิทยาในกลุ่มนี้ ได้แก่ ไทรแอนดิส (Triandis) มอริส (Morris) นักจิตวิทยาและนักการศึกษาที่มีความเห็นที่แตกต่างกันในเรื่ององค์ประกอบของเจตคติ

3. ประเภทของเจตคติ

ปรียาพร วงศ์อนุตรโรจน์ (2539, หน้า 208-209) ได้แบ่งเจตคติออกเป็น 2 ประเภท

1. เจตคติทั่วไป (general attitude) ได้แก่ สภาพของจิตใจโดยทั่วไป เป็นแนวคิดประจำตัวของบุคคล เจตคติโดยทั่วไปได้แก่ ลักษณะของบุคลิกภาพอันกว้างขวางเช่นการมองโลกในแง่ดี การเคร่งในระเบียบประเพณี เป็นต้น

2. เจตคติเฉพาะอย่าง (specific attitude) ได้แก่ สภาพจิตใจที่บุคคลมีต่อวัตถุ สิ่งของ บุคคล สถานการณ์ และสิ่งอื่นๆ เจตคติเฉพาะอย่างนี้จะแสดงออกในลักษณะที่ชอบไม่ชอบสิ่งนั้นคนนั้น ถ้าชอบหรือเห็นดีด้วยก็เรียกว่ามีเจตคติที่ดีต่อสิ่งนั้น แต่ถ้าไม่ชอบครุคนนี้ก็เรียกว่าเจตคติที่ไม่ดี

ประเภทของเจตคติที่กล่าวข้างต้น สรุปได้ว่าเจตคติแบ่งออกเป็น 2 ประเภท ได้แก่ เจตคติทั่วไป คือแนวคิดหรือความรู้สึกของแต่ละบุคคลที่มีต่อสิ่งใดสิ่งหนึ่งซึ่งเป็นลักษณะบุคลิกของแต่ละคน และเจตคติเฉพาะจะเป็นความรู้สึกนึกคิดต่อบุคคล หรือสถานการณ์โดยเฉพาะเป็นอย่างไรๆ ไปซึ่งเป็นสภาพของจิตใจ

4. ประโยชน์ของเจตคติ

เจตคติมีประโยชน์ต่อคนเราดังนี้ ประภาเพ็ญ สุวรรณ (2526, หน้า 5 – 6)

1. ช่วยทำให้เข้าใจสิ่งแวดล้อมรอบตัวโดยการจัดรูปสิ่งของต่างๆ ที่อยู่รอบตัวเขา
2. ช่วยให้มี การเห็นคุณค่าในตนเอง (self-esteem) โดยช่วยให้บุคคลหลีกเลี่ยงสิ่งที่ไม่ดี หรือปกปิดความจริงบางอย่าง ซึ่งนำความไม่พอใจมาสู่ตัวเขา
3. ช่วยในการปรับตัวให้เข้ากับสิ่งแวดล้อมที่ซับซ้อน หรือการมีปฏิริยาตอบโต้ หรือการกระทำสิ่งหนึ่งสิ่งใดออกไปนั้น ส่วนมากจะทำในสิ่งที่นำความพอใจมาให้ หรือเป็นเป้าหมายรางวัลจากสิ่งแวดล้อม ช่วยให้บุคคลสามารถแสดงออกถึงค่านิยมของตนเอง ซึ่งแสดงว่าเจตคตินั้นนำความพอใจมาให้บุคคลนั้น

นอกจากนี้ กฤษณา สักดิ์ศรี (2530, หน้า 212) ได้กล่าวว่า เจตคติมีอิทธิพลอย่างมากต่อพฤติกรรมของบุคคล ที่จะโน้มเอียงไปตามเจตคติ ส่วนในแง่ของการเรียนการสอน เจตคติมีผลต่อการเรียนดังนี้

1. เจตคติมีผลต่อวิชาที่เรียนและครู
2. เจตคติมีผลต่อการใส่ใจในการเรียนและความเข้าใจในบทเรียน
3. เจตคติมีผลต่อการรับรู้
4. เจตคติมีอิทธิพลต่อการตั้งความมุ่งหมาย
5. การพัฒนาเจตคติในการเรียนการสอน

เจตคติเป็นเรื่องที่เกี่ยวข้องกับจิตใจ ตลอดจนอารมณ์ของบุคคล ซึ่งมีอิทธิพลต่อการกระทำ หากบุคคลมีเจตนาที่ดี ย่อมมีพฤติกรรมที่ดีตาม แต่ถ้าเจตคติไม่ดี ย่อมแสดงพฤติกรรมไม่ดีตามมาด้วย ดังนั้นจึงควรมีการพัฒนาเจตคติในการเรียน การสอน เพื่อให้ผู้เรียนเกิดเจตคติที่ดีในการเรียนการสอน

บลูม, และคนอื่นๆ (Bloom, & Others, 1971, pp. 228-230) กล่าวถึงเจตคติของบุคคลว่าควรมีรูปแบบของการพัฒนาตามลำดับขั้นดังนี้

1. มีการรับรู้สิ่งเร้า ตลอดจนมีความเข้าใจเกี่ยวกับสิ่งเร้านั้นๆ
2. มีการตอบสนองต่อสิ่งเร้าไปในทิศทางที่บุคคลนั้นยอมรับและจัดเรียงลำดับของพฤติกรรมหรือจัดประเภทของลักษณะการตอบสนองนั้นๆ ตามลักษณะของความพอใจ
3. โดยสร้างคุณค่า หรือค่านิยมจากการตอบสนอง โดยมีเงื่อนไขหรือข้อตกลงของสภาวะของสิ่งเร้าเป็นตัวกำหนดลำดับขั้นของแบบแผนในการสร้างคุณภาพ
4. จัดระเบียบค่านิยมนั้นให้อยู่ในระบบของมโนภาพ
5. จัดนำค่านิยมเหล่านั้นมาสร้างเป็นนิสัย

การเรียนรู้วิชาต่างๆ เจตคติที่มีอิทธิพลต่อผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนเพราะถ้าผู้เรียนเกิดเจตคติที่ดีกับวิชาที่เรียนแล้ว ย่อมทำให้ผู้เรียนเกิดการอยากรู้ อยากเห็น มีความตั้งใจในการเรียนอันจะนำไปสู่ความสำเร็จในการเรียน

6. การวัดเจตคติและเครื่องมือวัดเจตคติ

เจตคติเป็นเรื่องเกี่ยวกับจิตใจ ความรู้สึกและอารมณ์ ดังนั้นจึงเป็นเรื่องยากในการวัดเพราะผู้ตอบจะต้องประเมินความรู้สึกว่า รู้สึกซาบซึ้ง ฟังพอใจหรือมองเห็นคุณค่าต่อสิ่งนั้นมากน้อยเพียงใด

เพราพรรณ เปลี้นนท์ (2543, หน้า 110-111) ได้กล่าวถึง การวัดเจตคติไว้หลายวิธีเพราะเจตคติเป็นการรวมพฤติกรรมในด้านความรู้ อารมณ์ ความรู้สึกและความพร้อมที่จะทำกิจกรรม ซึ่งวิธีวัดอาจทำได้หลายอย่างและสิ่งสำคัญที่ตระหนักในการวัดหรือการตรวจสอบเจตคติคือการวัดพฤติกรรมของมนุษย์เป็นสิ่งที่ทำได้ยาก เพราะสามารถบิดเบือน ปกปิดข้อเท็จจริงได้ ดังนั้น ในการเลือกเครื่องมือในการวัด ควรพิจารณาอายุ และประสบการณ์ของผู้ถูกศึกษาเพื่อเลือก

วิธีการวัดที่เที่ยงตรงและเชื่อถือได้ ซึ่งอาจต้องใช้หลายวิธีร่วมกัน วิธีวัดเจตคติที่ใช้ในปัจจุบัน มีดังนี้

1. การสังเกต เป็นวิธีการศึกษาพฤติกรรมด้วยการติดตาม ฝึามอง และจดบันทึก เช่นวิธีการสังเกตพฤติกรรมทางวาจาของฟแลนเดอร์ (Flanders)

2. การใช้แบบสอบถาม ซึ่งแบบสอบถามมีหลายประเภท เช่น แบบสอบถามแบบกำหนดตัวเลือก การใช้แบบสำรวจ (inventory) แบบตรวจสอบรายการ (checklist) แต่ที่นิยมกันมากในปัจจุบันเป็นแบบสอบถามที่ใช้วิธีการดังต่อไปนี้

2.1 วิธีใช้ค่าประจำประโยค เรียกวิธีการนี้ว่า เครื่องมือวัดเจตคติแบบเทอร์สโตน

2.2 วิธีการประเมินมาตราส่วนลิเคอร์ ซึ่งเป็นแบบที่นิยมกันมาก

2.3 วิธีการใช้ความหมายแฝงของคำคุณศัพท์ (semantic differential scale)

วิธีการนี้สร้างตามทฤษฎีของออสกู๊ด (Osgood) และคณะ

3. การสัมภาษณ์ คือการวัดเจตคติด้วยการสอบถามด้วยคำพูด และจดบันทึกหรืออัดเสียง เพื่อนำคำพูดมาวิเคราะห์ในภายหลังข้อมูลที่ได้รับนอกจากความคิดเห็นแล้วยังได้รับข้อมูลที่แสดงออกของพฤติกรรมด้วย แต่วิธีการสัมภาษณ์มีข้อเสียคือ ถ้าผู้สัมภาษณ์และผู้ให้สัมภาษณ์ไม่มีสัมพันธไมตรีอันดีต่อกัน ข้อมูลที่ได้อาจจะไม่ได้ข้อเท็จจริง

4. การใช้แบบสอบถามทางอ้อม (projective test) เป็นการวัดเจตคติด้วยวิธีสะท้อนความคิดต่อภาพ ข้อสำคัญของวิธีนี้ คือ ผู้วิเคราะห์หรือผู้ตีความหมายข้อความ จะต้องมีความชำนาญในการวิเคราะห์ความหมายคำพูด จึงจะสามารถทำให้ข้อมูลที่ได้รับน่าเชื่อถือ

5. การใช้การต่อประโยคให้สมบูรณ์ (sentence completion test) เป็นส่วนหนึ่งของวิธีการวัดทางอ้อม ข้อทดสอบ เป็นข้อความที่เขียนเฉพาะคอนำประโยค และเว้นข้อความท้ายประโยคให้ผู้ถูกศึกษา เขียนข้อความต่อให้จบประโยค ข้อคำถามเป็นเรื่องที่ต้องการวัดหลายประโยค ผู้ศึกษาจะนำข้อความท้ายประโยคมารวบรวมตีความหมายเจตคติที่มีอยู่

ในปัจจุบันมีการพัฒนาเครื่องมือวัดเจตคติในแนวใหม่ที่กำลังเป็นที่นิยม เช่น การวัดสรีระด้านการใช้เครื่องมือเพื่อสังเกตการณ์เปลี่ยนแปลงทางร่างกาย การวัดร่องรอย เป็นต้น

จากที่กล่าวมาสรุปได้ว่า การวัดเจตคติ มีหลายวิธีได้แก่การใช้แบบสอบถาม การสังเกต การสัมภาษณ์ การใช้แบบทดสอบทางอ้อม และการใช้ต่อประโยคให้สมบูรณ์ ซึ่งการวัดเจตคตินั้นผู้ศึกษาคควรเลือกใช้วิธีการที่เหมาะสมในการวิจัยครั้งนี้ผู้วิจัยได้เลือกใช้ วิธีมาตราส่วนประมาณค่าของลิเคอร์

เครื่องมือวัดเจตคติ

สมบูรณ สุริยวงค์ และคนอื่นๆ (2543, หน้า 134-144) กล่าวว่า การวัดทางเจตคติของบุคคลนั้นมีเครื่องมือที่ใช้ในการวัดดังนี้

1. มาตรฐานวัดเจตคติของเทอร์สโตน (the method of equal apprearing intervals)

ประกอบด้วยข้อความคิดเห็นที่เป็นข้อความย่อยๆ ที่เกี่ยวกับเรื่องที่จะศึกษาโดยแบ่งระดับเจตคติตามความเข้ม 11 ระดับ ลดหลั่นลงมาถึงระดับเจตคติที่ต่ำสุดแทนด้วย 1 หลังจากได้รวบรวมข้อความแล้ว จะต้องนำข้อความนั้นไปให้ผู้ที่ตัดสินได้พิจารณาตัดสิน และนำเอาของแต่ละคนมาหาค่าสเกล (scale value)

2. มาตรการเจตคติของลิเคอร์ท (the method of summated rating) ได้เอาวิธีการของมาตราส่วนประเมินค่ามาใช้ โดยมีข้อตกลงว่าการตอบสนองต่อข้อความหรือรายการแต่ละข้อในเรื่องที่จะวัดมีลักษณะคงที่และผลรวมของลักษณะคงที่ของการตอบสนองในข้อทั้งหมดของแต่ละบุคคล จะมีลักษณะเป็นเส้นตรงหรือเกือบเส้นตรง ผลรวมนี้จะแทนค่าลักษณะนิสัยที่จะวัดได้อย่างหนึ่งเพียงอย่างเดียว จากข้อตกลงนี้ลิเคอร์ทได้นำมาใช้เป็นหลักในการสร้าง มาตรการเจตคติในสิ่งใดสิ่งหนึ่งด้วยการถามข้อความหลายๆ ข้อให้บุคคลได้แสดงความคิดเห็นว่ามีความรู้สึกต่อข้อความนั้นอย่างไรบ้าง เช่น เห็นด้วยอย่างยิ่ง เห็นด้วย ไม่แน่ใจ ไม่เห็นด้วย ไม่เห็นด้วยอย่างยิ่ง แล้วกำหนดคะแนนให้เป็น 5, 4, 3, 2, 1 ตามลำดับ ที่เป็นข้อความทางบวก และ 1, 2, 3, 4, 5 ตามลำดับที่เป็นข้อความทางลบ

3. มาตรการเจตคติของออสกู๊ด (semantic differential scale) ประกอบด้วยหัวข้อหรือความคิดรวบยอดที่ต้องการศึกษาและคำคู่คุณศัพท์ที่ตรงกันข้ามกันตั้งแต่ 1 คู่ขึ้นไป เช่น ดี-เลว ยุติธรรม-ไม่ยุติธรรม ชอบ-ไม่ชอบ ฯลฯ ตรงกลางระหว่างคำคู่คุณศัพท์แต่ละคู่จะเป็นตัวเลขบอกระดับความรู้สึกที่แตกต่างกัน

แบบทดสอบหรือมาตรการเจตคติมีหลายแบบแต่ที่นิยมใช้ คือ แบบทดสอบหรือมาตรการที่สร้างตามวิธีการของ ลิเคอร์ท เพราะสะดวกในการนำไปใช้ มีวิธีการสร้างที่ไม่ยุ่งยาก ซับซ้อน มีความเชื่อถือสูงและยังสามารถนำไปปรับใช้กับการวัดต่างๆ ได้อย่างกว้างขวาง

การศึกษาวิจัยครั้งนี้ ผู้วิจัยได้เลือกใช้แบบทดสอบวัดเจตคติตามแนวคิดของ ลิเคอร์ท (Likert) ซึ่งเป็นการวัดเจตคติต่อการเรียนภาษาไทยเป็นการวัดความคิดเห็นหรือความรู้สึกของนักเรียน ซึ่งวิภาวี แป้นเรือง (2546, หน้า 40) ได้อธิบายลำดับขั้นตอนการสร้างไว้ดังนี้

ระดับที่ 5 เห็นด้วยอย่างยิ่ง

ระดับที่ 4 เห็นด้วย

ระดับที่ 3 ไม่แน่ใจ

ระดับที่ 2 ไม่เห็นด้วย

ระดับที่ 1 ไม่เห็นด้วยอย่างยิ่ง

กำหนดการให้คะแนนของการตอบแต่ละตัวเลือกโดยทั่วไป จะกำหนดคะแนนข้อความทางบวก เช่น 5 4 3 2 1 (หรือ 4 3 2 1 0) และข้อความทางลบ เป็น 1 2 3 4 5 (หรือ 0 1 2 3 4)

สรุปได้ว่าการวัดเจตคติโดยทั่วไปควรจะมีหลักในการวัดกล่าวคือจะต้องพิจารณาเนื้อหาที่ต้องการวัด มีทิศทางของเจตคติ ความเที่ยงตรงของการวัด นอกจากนี้ควรคำนึงถึงข้อตกลงเบื้องต้นในการวัดเจตคติ เช่น ช่วงเวลาในการวัด วิธีวัดซึ่งอาจเป็นทางตรงหรือทางอ้อม และขนาดหรือประมาณของความรู้สึกที่แสดงออกต่อสิ่งเร้า

งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

งานวิจัยในประเทศ

สุนีย์ ลิ้มรสสุคนธ์ (2544, หน้า 86) ได้ทำการทดลองเปรียบเทียบผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนวิชาคณิตศาสตร์ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 ที่เรียนโดยใช้กิจกรรมการเรียนรู้เป็นกลุ่มที่เน้นผลสัมฤทธิ์กับการเรียนตามปกติและเปรียบเทียบเจตคติต่อวิชาคณิตศาสตร์ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 ที่เรียนโดยใช้กิจกรรมการเรียนรู้เป็นกลุ่มที่เน้นผลสัมฤทธิ์กับการเรียนตามปกติ พบว่านักเรียนที่เรียนโดยใช้การเรียนรู้เป็นกลุ่มที่เน้นผลสัมฤทธิ์ มีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนและเจตคติต่อวิชาคณิตศาสตร์สูงกว่านักเรียนที่เรียนตามปกติอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

นาถอนงค์ โชคคำ (2544, บทคัดย่อ) การพัฒนาผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนกลุ่มสร้างเสริมประสบการณ์ชีวิตโดยใช้รูปแบบการสอนแบบร่วมมือกันเรียนรู้สำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 4 โรงเรียนเหล่าพิทยาคม อำเภอโนนสูง จังหวัดนครราชสีมา กลุ่มเป้าหมายที่ใช้ในการวิจัยเป็นนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 4 โรงเรียนบ้านเหล่าพิทยาคมสำนักงานการประถมศึกษา อำเภอโนนสูง จังหวัดนครราชสีมา จำนวน 30 คน ผลการวิจัยสรุปได้ว่าผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนกลุ่มสร้างเสริมประสบการณ์ชีวิตของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 4 ที่นักเรียนได้ใช้รูปแบบร่วมมือกันเรียนรู้มีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนเฉลี่ยร้อยละ 73.75 ซึ่งสูงกว่าเกณฑ์ที่กำหนดไว้คือร้อยละ 70 และมีจำนวนนักเรียนที่ผ่านเกณฑ์ร้อยละที่กำหนดคิดเป็นร้อยละ 80

นภาพร สมบูรณ์สุข (2548, หน้า 106) ได้ทำการทดลองเปรียบเทียบผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนวิชาสุขศึกษา เรื่องสิ่งแวดล้อมให้โทษของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2 ที่เรียนโดยใช้วิธีสอนแบบร่วมมือเทคนิค STAD กับวิธีสอนแบบปกติ ผลการวิจัยปรากฏว่านักเรียนที่เรียนวิชาสุขศึกษา เรื่องสิ่งแวดล้อมให้โทษของนักเรียน ที่เรียนโดยใช้วิธีสอนแบบร่วมมือเทคนิค STAD มีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนสูงกว่านักเรียนที่เรียนโดยใช้วิธีสอนแบบปกติ อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

อตุสิทธิ์ ศึกษัมย์ (2548, บทคัดย่อ) การเปรียบเทียบผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนและเจตคติต่อการเรียนวิชาสังคมศึกษาของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 ที่เรียนแบบร่วมมือ เทคนิค STAD กับการเรียนแบบปกติ โรงเรียนคลองกุ่ม สำนักงานเขตบึงกุ่ม กรุงเทพมหานคร กลุ่มตัวอย่างเป็นนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 จำนวน 80 คน แบ่งเป็นกลุ่มทดลอง 40 คน กลุ่มควบคุมจำนวน 40 คน ผลการวิจัยสรุปได้ว่า นักเรียนที่เรียนแบบ STAD มีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนและเจตคติสูงกว่านักเรียนที่เรียนแบบปกติ อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

ละอ อ ปิ่นทอง (2549, บทคัดย่อ) การเปรียบเทียบผลการเรียนรู้เรื่องหลักธรรมทางพระพุทธศาสนาของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 5 ที่เรียนโดยใช้วิธีสอนตามรูปแบบการสอนแบบกลุ่มร่วมมือกิจกรรม STAD กับวิธีสอนตามปกติ โรงเรียนวัดทุ่งแฝก สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาสุพรรณบุรี เขต 3 กลุ่มตัวอย่างเป็นนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 5 จำนวน 74 คน แบ่งเป็นกลุ่มทดลอง 37 คน กลุ่มควบคุม 37 คน ผลการวิจัยพบว่า

1. ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนเรื่องหลักธรรมทางพระพุทธศาสนาของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 5 ที่เรียนโดยใช้วิธีสอนตามรูปแบบการสอนแบบกลุ่มร่วมมือกิจกรรม STAD สูงกว่าวิธีสอนตามปกติอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01

2. เจตคติต่อการเรียนเรื่องหลักธรรมทางพระพุทธศาสนา นักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 5 ที่เรียนโดยใช้วิธีสอนตามรูปแบบการสอนแบบกลุ่มร่วมมือกิจกรรม STAD สูงกว่าวิธีสอนตามปกติอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ.01

3. ทักษะการเรียนเรื่องหลักธรรมทางพระพุทธศาสนา โดยใช้วิธีสอนตามรูปแบบการสอนแบบกลุ่มร่วมมือกิจกรรม STAD มีทักษะการเรียนสูงกว่ากลุ่มที่เรียนโดยวิธีสอนตามปกติอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01

ราณี ศรีโมรา (2549, บทคัดย่อ) การเปรียบเทียบความสามารถในการอ่านเพื่อความเข้าใจและเจตคติต่อการเรียนภาษาไทย โดยใช้การจัดการเรียนรู้แบบร่วมมือวิธีเอสทีเอดีและการจัดการเรียนรู้แบบปกตินักเรียนประถมศึกษาปีที่ 4 โรงเรียนวัดท่าช้าง สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาสุพรรณบุรี เขต 3 กลุ่มตัวอย่างเป็นนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 4 จำนวน 72 คน แบ่งเป็นกลุ่มทดลอง 36 คน กลุ่มควบคุม 36 คน ผลการวิจัยพบว่า

1. นักเรียนที่ได้รับการจัดการเรียนรู้แบบร่วมมือวิธีเอสทีเอดีมีความเข้าใจในการอ่านภาษาไทยสูงกว่านักเรียนที่ได้รับการจัดการเรียนรู้แบบปกติอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01

2. นักเรียนที่ได้รับการจัดการเรียนรู้แบบร่วมมือวิธีเอสทีเอดีมีเจตคติต่อการเรียนภาษาไทยสูงกว่านักเรียนที่ได้รับการจัดการเรียนรู้แบบปกติ อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01

งานวิจัยต่างประเทศ

แมคเคน,และสลาวิน (Madden, & Salvin, 1983, pp. 171-182) ได้ทำการวิจัยทางด้านคณิตศาสตร์กับนักเรียนเกรด 2-6 ที่โรงเรียนในเมืองทางทิศตะวันออกของสหรัฐอเมริกา จำนวน 175 คน เป็นเวลา 6 สัปดาห์ โดยใช้กิจกรรมการเรียนแบบ STAD กับการเรียนโดยใช้วิธีสอนแบบปกติผลการวิจัยพบว่า ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของกลุ่มทดลองสูงกว่ากลุ่มควบคุมอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

สลาวิน,และคาเวท (Salavin, & Karweit, 1984, pp. 725-736) ได้ทำการวิจัยทางด้านคณิตศาสตร์กับนักเรียนเกรด 9 ที่โรงเรียนในเมืองทางทิศตะวันออกของสหรัฐอเมริกา จำนวน 569 คน เป็นเวลา 30 สัปดาห์ โดยใช้กิจกรรมการเรียนแบบ STAD กับการเรียนโดยใช้วิธีสอน

แบบปกติ ผลการวิจัยพบว่า ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของกลุ่มทดลองสูงกว่ากลุ่มควบคุมอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

ออร์แลนโด (Orlando, 1991, p. 2382-A) ได้ศึกษาการเรียนแบบร่วมมือผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน และเจตคติของนิสิตใหม่วิชาเอกภาษาอังกฤษในวิทยาชุมชนโดยเลือกศึกษาวิธีการศึกษาการเรียนรู้อย่างแบ่งกลุ่มตามสังกัดสัมฤทธิ์ผลทางการเรียน STAD กับนิสิตจำนวน 132 คน แบ่งเป็น 2 กลุ่ม กลุ่มแรกเรียนกับผู้สอน 4 คน ด้วยวิธีการฝึกการเรียนแบบร่วมมือ กลุ่มที่ 2 เรียนกับครูผู้สอน 4 คน ด้วยวิธีปกติ ผลการวิจัยพบว่านิสิตที่เรียนด้วยวิธีเรียนแบบร่วมมือ มีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนและเจตคติแตกต่างกับนักเรียนที่เรียนด้วยวิธีสอนแบบปกติอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ

นิโคลส์ (Nichols, 1994, p. 66) ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน และความกระตือรือร้นของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาตอนปลายที่เรียนวิชาเรขาคณิต จำนวน 81 คน ที่ได้รับการสุ่มเข้ากลุ่ม 2 กลุ่มคือ กลุ่มที่เรียนแบบร่วมมือแบบ STAD และอีกกลุ่มที่สอนแบบปกติโดยการบรรยาย เมื่อสอนจบเนื้อหา 4 สัปดาห์ แล้วมีการทดสอบหลังเรียน หลังจากนั้นอีก 4 สัปดาห์ มีการทดสอบความคงทน ผลการวิจัยพบว่ากลุ่มที่เรียนแบบร่วมมือมีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนสูงกว่ากลุ่มที่สอนแบบปกติโดยการบรรยาย

เมอร์เรียน (Mulryan, 1995, pp. 297-309) ได้ศึกษาการสอนในโรงเรียนแบบร่วมมือในกลุ่มเล็กๆ ที่เน้นความแตกต่างระหว่างนักเรียน กลุ่มตัวอย่างเป็นนักเรียน เกรด 5-6 วิชาคณิตศาสตร์ ผลการศึกษาพบว่า นักเรียนมีความกระตือรือร้นต่อการแก้ปัญหาและมีส่วนช่วยเหลือกันในการเรียนรู้เนื้อหา สมาชิกในกลุ่มมีการตอบสนองที่ดีต่อการเปลี่ยนกลุ่มการทำงานในกลุ่มอ่อนสามารถเรียนรู้เนื้อหาได้ดีขึ้น

ออนเวียบูซซี่ (Onwuegbuzie, 1996, p. 164) ได้ศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างการปรับตัวเข้าหากันและผลสัมฤทธิ์ในการเรียนแบบร่วมมือ คอร์สการวิเคราะห์และประเมินผลการสอนของนักศึกษาระดับปริญญา จำนวน 159 คน โดยแบ่งเป็น 7 กลุ่ม พบว่านักศึกษาที่เรียนแบบร่วมมือมีความรับผิดชอบต่อหน้าที่และการปรับตัวเข้าหากันมากขึ้น ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของกลุ่มที่ปรับตัวเข้าหากันมีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนสูง ส่วนกลุ่มที่ไม่มีการปรับตัวเข้าหากันมีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนต่ำ

สรุป

จากการศึกษาค้นคว้างานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับการจัดกิจกรรมการเรียนการสอนโดยใช้วิธีสอนแบบร่วมมือเทคนิค STAD ทั้งภายในประเทศและต่างประเทศ จะเห็นได้ว่า การเรียนแบบร่วมมือเทคนิค STAD มีประเด็นสำคัญ สรุปได้ดังนี้ การเรียนแบบร่วมมือเทคนิค STAD เป็นวิธีการสอนที่ให้ผู้เรียน เรียนเป็นกลุ่มเล็กๆ และทำกิจกรรมร่วมกันภายในกลุ่ม ส่งเสริมให้นักเรียนได้ช่วยเหลือซึ่งกันและกันทำให้นักเรียนเกิดความกระตือรือร้นในการเรียน เป็นการสร้างปฏิสัมพันธ์

ที่ดีต่อกัน ช่วยพัฒนาทักษะทางสังคม และเน้นกระบวนการกลุ่มของนักเรียนอีกทั้งยังมีการแก้ปัญหา
ร่วมกัน รวมถึงมีการแลกเปลี่ยนเรียนรู้ซึ่งกันและกัน ทำให้เกิดความรู้สึกที่ดีต่อกัน มีเจตคติที่ดีต่อ
วิชาภาษาไทย และส่งผลให้ผู้เรียนมีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนสูงขึ้น ซึ่งจะเห็นได้ว่าการเสริมสร้าง
เจตคติเป็นส่วนสำคัญมากในการเรียนภาษาไทย อีกทั้งเป็นการจัดกิจกรรมการเรียนการสอนที่
เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ และส่งเสริมความเป็นประชาธิปไตย ดังงานวิจัยของสลาวัน โดยใช้กิจกรรม
การเรียนแบบ STAD ผลการวิจัยพบว่าผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนกลุ่มทดลองสูงกว่ากลุ่มควบคุม
งานวิจัยของออร์แดนโคพบวานิสิตที่เรียนเทคนิค STAD มีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนและเจตคติ
แตกต่างกัน และงานวิจัยของนิโคลส์ พบว่านักเรียนกลุ่มที่เรียนเทคนิค STAD มีผลสัมฤทธิ์
ทางการเรียนสูงกว่ากลุ่มที่สอนแบบปกติ ซึ่งสอดคล้องกับงานที่ผู้วิจัยได้ทำการศึกษา และพบว่า
ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน และเจตคติต่อการเรียนภาษาไทย ของนักเรียนที่เรียนโดยใช้เทคนิค
STAD สูงกว่าการสอนแบบปกติและผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนโดยใช้เทคนิค STAD หลังเรียน
สูงกว่าก่อนเรียน